

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုး

ပါရဂူ၊ ဦးဟန်ဌေး၊ ဇော်ဇော်အောင်၊ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)၊
ဖေမြင့်၊ ကိုတာ၊ လှထွန်း၊ မသီတာ၊ ကျော်ဝင်း၊
သား(တက်တိုး)၊ တိုးကျော်လှိုင်။

မြန်မာမိသားစုဖွံ့ဖြိုးမှု တင်ဆက်သည်။

PDF creation

u|e|y|s|L|w|p|p|o|

Ye Aung

w|n|;|z|w|r|r|;r|PDF ajym i|; o|

Ye Aung

r|s|u|E|m|z|i|;E|i|U|a|e|m|u|a|u|s|m|z|i|;

{&majr (jrer m r o m;p)

2009 cEp {y v

jrer m r o m;p|z|&r|r|w|i|q|u|o|n|

www.myanmarfamily.org

rmwum

1/ yn&tppEi t w	yg&*	1
2/ ynwwwpa , mu \ web;	0; [ea];(oawoe)	3
3/ ynwwwpa , mu \ web;	aZmaZma t mi	9
4/ ynwwwpa , mu \ web;	armiciri("EjzL)	11
5/ ynEiUpyv s0; o n yn&wU \ taw; tjr i t q t reU rsm;	azjriU	14
6/ ynwwwpa , mu \ web;	uwm	21
7/ ynww(q&m t &i)wpa , mu \ web;	v x e;(jrermpm)	27
8/ ynwwwpa , mu \ web;	r o w m(pr;acsmi;)	34
9/ web;rsm;ajymi;vjci;	au sm0i;	38
10/ynwwwpa , mu \ web;	o m;(wu w;)	44
11/ reu jze&y;0w ^{1/2}	w;a u sm v i	49

ပညာရှိအစစ်နှင့်အတု

‘‘ ပဏ္ဍိတနန္ဒ သေဝနာ ’’ ဟုမင်္ဂလသုတ် ဟောကြားတော်မူသည်။ အတိုင်း ‘ပဏ္ဍိတ’ နှင့် ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းခြင်းသည် မင်္ဂလာ တစ်ပါးဖြစ်သည်။ (၃၈) ဖြာမင်္ဂလာတရာတော်ထဲတွင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအဖြစ် မင်္ဂလာတရားတော်စာရင်းထဲမှာ ထည့်သွင်းထားသော ‘ပဏ္ဍိတ’သည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံထိုက်သော ဆည်းကပ်သင်သောဂုဏ်အင်္ဂါများနှင့် ညီညွတ်ပြည့်စုံဘို့ လိုသည်။

‘ပဏ္ဍိတ’ ကို ပညာရှိ ဟူ၍ အနက် မြန်မာပြန်ဆိုထားသည်။ ပညာရှိ ဟူသော စကားလုံး၌ပါရှိသော ပညာသည် လောကီပညာ၊ လောကုတ္တရာပညာ နှစ်မျိုးလုံးနှင့်ပတ်သက်သည်။ လောကီပညာသည် လူ့လောက၌ အသုံးပြုသော စာပေကျမ်းဂန်များ၌ ဖော်ပြထားသော အသိပညာရပ်အမျိုးမျိုးဖြစ်သည်။ လောကုတ္တရာ ပညာမှမူ ဓမ္မကျမ်းဂန်များ၌ ဓမ္မနှင့်ပတ်သက်ပြီးလိုက်နာကျင့်သုံး ရန်ညွှန်ကြားပြောပြထားသော အသိပညာဖြစ်သည်။ ပညာရှိဟူသော စကားလုံး၌ပါသည်။ ပညာသည်လောကီပညာ လောကုတ္တရာပညာ နှစ်ခုလုံးနှင့်ပတ်သက်ဆက်နွှယ် နေသည်ဖြစ်၍ ယင်းပညာများကို သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူရရှိထားသူကို ပညာရှိဟုခေါ်လိုက် ခေါ်နိုင် သည်။ သို့ရာတွင် တကယ်ပညာရှိဖြစ်ဖို့ရန်အတွက်မှာမူ မိမိတို့တတ်မြောက်ထားသော ပညာကို ပြည်သူအတွက် အသုံးချဘို့လို အပ်သည်။ ကြက်တူရွေးစကားပြောတတ် သလိုကြက်တူရွေးစာဖတ်တတ်သလိုစာထဲတွင် ရေးထားသောစာများကို ဖတ်ရှုသိရှိမှုနှင့် ပညာရှိအဆင့်ရောက်လာနိုင် ဘို့မလွယ်ပေ။ ပညာရှိအဆင့်ရောက်ဖို့ရန်အတွက်အတွေ့အကြုံရှိဖို့လိုသည်။ မိမိတတ်သိထားသော ပညာရပ်သည် ပြည်သူအတွက်ဖြစ်ရမည်။ ရွှေစစ်မစစ် မှတ်ကျောက်တင်ကြည့်မှ အဖြေထွက်သလို ပညာရှိ၏ ပညာသည်လည်း ပြည်သူအကျိုးပြု မှတ်ကျောက်တင် ကြည့်ပြီး အဖြေထွက်မှသာ ပညာစစ်ပညာမှန် ဖြစ်လာနိုင်သည်။

ပညာစစ်ပညာမှန်မဟုတ်သော ပညာကို ပညာဟုခေါ်နေကြသော်လည်း ပညာအတုအရောင်သာဖြစ်သည်။ ထိုနည်း အတိုင်းပင် ပညာအတုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ပညာရှိအတုသာ ဖြစ်မည်။ ပညာစစ်ပညာမှန်ရှိမှသာ ပညာရှိအစစ်ဖြစ်နိုင်သည်။

ပညာရှိအစစ်နှင့် ပညာရှိအတုကိုခြားထားသော တံတိုင်းများရှိသည်။ ယင်းတံတိုင်းများထဲမှ တစ်ခုမှာပညာရှိအတုက ကိုယ်ဂုဏ်ကိုယ်ဖော် မသူတော်လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပညာရှိအစစ်က နှိမ်နှိမ်ချချနေပြီး ပညာရှိအတုက ဦးမော့နေသည်။

အရစ္စတိုတယ်သည် ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌ သာမန်ပညာရှင်တစ်ဦးမျှသာမကဘဲ ကနဦး ဒဿနပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး အဖြစ်ဖြင့်ပင် ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းခံရသူဖြစ်သည်။ အရစ္စတိုတယ်၏ဘဝ၌ ပညာရှိအစစ်နှင့်ပညာရှိအတု ခွဲခြားသောအဖြစ်အပျက် တစ်ခုဖြစ်ပျက်ခဲ့ဘူးသည်။ ဂရိနိုင်ငံသမိုင်းရှေ့ပိုင်း၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်ဖြစ်သည်။ အေသင်မြို့သူမြို့သားများသည် ထိုအချိန် က ပြည်သူပြည်သားများလေးစားသမှုပြုသော ဒေဝီတစ်ဦးထံသွားပြီး ဂရိနိုင်ငံမှာ ပညာအရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဘယ်သူလဲ ဟုမေးကြည့်ကြသည်။ ဒေဝီက ‘ဂရိနိုင်ငံမှာ အရစ္စတိုတယ် ပညာအရှိဆုံး’ ဟုပြောပြလိုက်သည်။ ဒေဝီ၏ ပြောစကားကို ဆောင်ကျဉ်းလျက် စပ်စုသူများသည် အရစ္စတိုတယ်ထံသွားကြသည်။ ‘ဂရိနိုင်ငံမှာအရစ္စတိုတယ် ပညာအရှိဆုံးလို့ဒေဝီကပြောတယ်’ ဟုသွားအကြောင်းကြားကြခြင်းဖြစ် သည်။ အရစ္စတိုတယ်က စပ်စုသူများအား ဒေဝီကိုသွားပြောချေ။ သူပြောတဲ့စကားမှား တယ်၊ ဂရိနိုင်ငံမှာ ကျုပ်ပညာအရှိဆုံးမဟုတ်ဘူး၊ ပညာမရှိဆုံး ဟုပြောလိုက်သည်။

စပ်စုသူများသည် ထိုအတိုင်း မနေကြပေ။ဒေဝီထံသွားပြီး အရစ္စတိုတယ် ပြောလိုက်သောစကားကို ပြန်ပြောကြသည်။ ထိုအခါဒေဝီက တကယ်တန်းပညာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အရစ္စတိုတယ်လိုနိမ့်ချပြီး မိမိပညာရှိဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းဘယ်တော့မှ အသိပေးတာမျိုးမရှိဘူး။ အရိပ်အမြွက်ပြတာမျိုးတောင် မလုပ်ဘူး။ အဲဒီအင်္ဂါရပ်နှင့် ဖြည့်စုံတဲ့အတွက် ဂရိနိုင်ငံမှာအရစ္စတိုတယ် ပညာအရှိဆုံးလို့ပြောလိုက်တာ။ကျုပ်မမှားဘူး။မှန်တာပြောတာပါ ဟု သူ့အယူအဆကို အခိုင်အမာပြောပြသည်။ ဒေဝီ၏အကဲဖြတ်ချက် သည် ပညာရှိအစစ်နှင့်ပညာရှိအတုကို လယ်ပြင်မှာဆင်သွား သလို ထင်ရှားအောင် ခွဲခြားပြသလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

လူ့လောက၌ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့အရ လည်းပညာရှိအစစ်က အရိပ်အကွယ်၌နေပြီး ပညာရှိအတုက ရှေ့တန်းထွက်၍ လူလုံးပြနေသည်ကို မကြာခဏတွေ့ရတတ်သည်။ ဗူးတောင်နှစ်လို့ ဇောင်ကြမ်းပေါ် ဆိုသည်။စကားမှာ ပညာရှိအစစ်နှင့်ပညာရှိအတုကို ခွဲခြားပြောပြထားသောစကားဖြစ်သည်။

ရှေ့တန်းထွက်ပြီး ရပ်ပြနေသော ပညာရှိအတုများသည် လူပိန်းများအမြင်၌ ခေတ်စားချင်စားနေမည် ဖြစ်သော်လည်း အကဲဖြတ်တတ်သူများ၏ အမြင်မှာမူ သိက္ခာမဲ့သူစာရင်းဝင် အဖြစ်ဖြင့်သာ အကဲဖြတ်ခြင်းခံရနေမည်။ ပညာရှိအစစ်ကိုမူ မှောင်ထဲတွင် အရိပ်ခိုနေသော်လည်း အကဲဖြတ်တတ်သူများက လူပုံအလယ်ဆွဲခေါ်လာလိမ့်မည်။

စာပေလောက၌လည်း ပညာရှိအစစ်နှင့်ပညာရှိအတု၏ အရိပ်အရောင်ထင်ဟပ်နေသည်။ မိမိရေးသော စာအုပ်ထဲတွင် မိမိခဏခဏ ရပ်ပြသော စာရေးဆရာများ၏ မြွေအရေခွံကွက်လိုကြွားလုံးများ ဟိုတစ်ကွက် သည်တစ်ကွက်ပေါ်နေသည်။ စာအုပ်သည် ဂန္ထဝင်စာအုပ်မျိုးဖြစ်မလာဘဲ မိမိကိုယ်ရောက်ဖျောက်ထားပြီး အနုပညာမြောက်စွာရိုးရိုးသားသား ရေးသားထားသော စာအုပ်များသာ ဂန္ထဝင်စာရင်းဝင်စာအုပ်ဖြစ်လာသည်။

ကမ္ဘာ့စာပေသမိုင်း၌ ဖြစ်စေ၊ မြန်မာ့စာပေသမိုင်း၌ဖြစ်စေ မိမိရေးသောစာအုပ်များ၌ မိမိခဏခဏ လူလုံးပြနေသော စာပေသည် စာပေသမိုင်း၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းမခံရဘဲစာရေးဆရာ အရိပ်အရောင် လုံးဝမတွေ့ရသော စာအုပ်များသာစာပေသမိုင်း၏ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းခံရသော စာအုပ်များဖြစ်လာကြသည်။

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး

ပညာဟူသည်

ရှေးဦးစွာ ပညာဟူသော ဝေါဟာရကိုရှင်းပြရန် လိုပေလိမ့်မည်။ ‘ပညာ’ဟူသော ပါဠိဝေါဟာရမှာ မြန်မာစကား၊ မြန်မာစာပေ နယ်ပယ်မှာများစွာအသုံးပြုခဲ့ကြ၊ အတိတ်ခေတ်များကပင် တွင်ကျယ်ခဲ့ကြသောကြောင့် မြန်မာဝေါဟာရ ကဲ့သို့ဖြစ်နေကြသည်။ မြန်မာလူမျိုးများနှင့်အလွန်နီးစပ် အလွန်ရင်းနှီးနေသော ဝေါဟာရ။ အများနားလည်သော အဓိပ္ပါယ်မှာငယ်စဉ်မှ တက္ကသိုလ်အထိဆိုင်ရာ ဝိဇ္ဇာ၊သိပ္ပံဘာသာရပ်များကို ကျောင်းမှ ဆရာ၊ဆရာမတို့က တပည့်ကျောင်းသားများကို စာသင်ခန်းထဲမှာ သင်ပြပို့ချပေးချက်များဟု ဖြစ်ပေသည်။ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်မမှားပါ။မှန် သင့်သလောက်မှန်နေပါသည်။ ပညာဟူသည် ကျောင်း၊ကျောင်းစာများနှင့်မကင်းနိုင်ပါ။ ဆရာ ဆရာမများနှင့် သက်ဆိုင် လေ့ရှိရာ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ ပေါ်လွင်ပါသည်။

သို့သော်မူရင်းပါဠိဘာသာက ပြဆိုဝိဂြိုဟ်ပြုထားချက်များနှင့်အဓိပ္ပါယ်ကောက်များကိုလည်း ထပ်ဆင့်လေ့လာမှတ်သား သင့်ထိုက်လှပါသည်။ ဆရာမြတ် ပါဠိစာပေပညာရှင်တို့၏ အဆိုအမိန့်ဖွင့်ဆိုထားချက်မှာ နည်းသုံးနည်းနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြလေ့ရှိရာ ပထမဆုံး ဓာတ်မူလအနက်ကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရန်လိုပေလိမ့်မည်။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာ အဘိဓာန် ကျမ်းဂန်များ၌ ပ+ပည(ည) ဓာတ်ပါရှိသည်။ ‘ပ’က ရှေ့ဆက်ပစ္စည်းဖြစ်၍ ထူးထူးခြားခြား အနက်များပြားမှု ရှိနေသလို (ည)ဓာတ်က သိခြင်း၊နားလည်ခြင်း ခံယူခြင်းကို ထွန်းပြသည်။ ထို့ကြောင့်အသိတစ်ခုခုပညာရပ် ဘာသာရပ် အတတ်တစ်ခုခုကို ကွဲကွဲပြားပြား စုံလင်စွာတတ်သိနားလည် ၍သဘောပေါက်မနောရောက် ရခြင်းကို ပညာဟူ၍ ဝိဂြိုဟ် ပြုကြသည်။

ယောဇနာ သမ္မာန်ပါဠိသဒ္ဒါနည်းအရဆိုလျှင် ပညာဟူသော ပုဒ်တစ်ခုခုမှာ အသိရှင်းဉာဏ်ပွင့်လင်းခြင်း ‘အာဘ’ အလင်းရောင်ဟု ဆိုလိုသည်။ ပညာသမာ အာဘာနတ္ထိ။ ပညာနှင့်တူသော(ဝါ) ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော အလင်းရောင် ဟူ၍လောကမှာ မရှိဟု သံယုတ်ပါဠိတော် မှာမြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူသည်။သို့ဖြစ်ရာ နယ်ပယ်ကျဉ်းကျဉ်း မယူဆနဲ့ မည်သည့်အသိပညာ အတတ်ပညာမဆို (၁) အပြစ်ကင်းလျှင်(၂) လက်တွေ့ အသုံးချအကျိုးပြုလျှင်(၃) အများချမ်းသာကောင်းကျိုး ပြနိုင်လျှင် ပညာပင်ခေါ်ရသည်။ကျောင်းစာတက္ကသိုလ်စာသာမက၊ဘဝပညာသဘာဝတ္ထ ပညာစရက သက္ကာဂုဏ်ရည်ပညာကိုပါ ပညာဟုအနက် အဓိပ္ပါယ် ရရှိပေသည်။

တတိယနည်းမှာ နေတ္တိနည်းပေဋကော ပဒေသနည်း (အလင်္ကာ၊ဥပစာ၊ ဥပမာနည်း မျိုးစုံဖြင့်) ဆောင်ယူချဲ့ယူရသော နည်းဖြစ်ရာ ပညာဟူသည် အခြားမဟုတ်ဉာဏ်(ဉာဏ)ပင်ဖြစ်သည်။စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းသတ္တိနှင့်ဗျတ္တိတို့သည် ပင်ပညာဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရရှိသည်။ လိမ္မာယဉ်ကျေးသင်ယူတတ်မြောက်ရသော ‘ပညာမျိုး’ သာမကမိမိ၏ ကိုယ်နှုတ်စိတ်မှာသတ္တိ စွမ်းအားရှိခြင်း (သျှုက္ကတိ=သတ္တိ)သည်ပင် ပညာဖြစ်၏။ မှန်၏။ ဘဝအခက်အခဲ ဘာသာရပ်တစ်ခုခု ခက်ခဲကျယ်ဝန်းစေခြင်း စသော ဘဝပညာ၌ အခက်အခဲကိုပညာဖြင့်ပင် ဖြေရှင်းအောင်မြင်ရန် ရဲရဲရင်ဆိုင်ဝံ့ခြင်း ဇွဲလုံ့လ သတ္တိရှိရခြင်းကိုပါ ထပ်ဆင့်နားလည် ရပေတော့သည်။ဤအနက်အရ ပျင်းရိမျှ၊ပေါ့ဆမှု၊ အချောင်အလွယ်လိုက်မှု ပကာသန ကြားချင်မှုဟူသော အညံ့စားစိတ် အပျော့စားအလုပ်ကို ဖယ်ရှားကျော်လွှားခြင်းပြု ရပေသည်။ ပညာမှာ သတ္တိရှိ၏။ သတ္တိရှိလျှင်လည်း ဗျတ္တိခေါ်စိတ်ထား ယဉ်ကျေးခြင်း

ကြီးသူငယ်သူ ရွယ်တူတို့ကို ရှိသေလေးစားခြင်း ဂရုမင်္ဂလ နိဝါတမင်လာလည်း ပူးတွဲပါဝင်လာတော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း 'ပညာ' ကိုနက်နက်နဲနဲသိရန် ရယူရန်မလွယ်ကူလှပေ။ သတ္တိ ဗျတ္တိရှိသော သူတို့၏ ဥစ္စာနှင့် ပန်းတိုင်ဖြစ်နေသော ကြောင့်ပင်တည်း။

ပညာတတ်တစ်ယောက်

ပညာ ဝေါဟာရကို ဖော်ထုတ်ရှင်းလင်းပြပြီးနောက် ယခုအခါ ပညာတတ်တစ်ယောက် ဆိုတာဘာလဲ ဘယ်သူလဲ။ ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်က ပုံအင်္ဂါရပ် Factors, qualities, components တွေကဘာလဲ ဆက်လက်စဉ်းစား စိစစ်ကြည့်ရ ပေလိမ့်မည်။ အများအားဖြင့် B.A, M.A, PhD, M.Sc, B.Sc ဘွဲ့များ ရယူထားလျှင် ပညာတတ် ဟုသတ်မှတ်လေ့ ရှိကြသည်။ လောကထုံးစံအများ၏ အမှန်အရ ဤသို့ပင်ယူဆထားသင့်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်မှာ ဤပညာတတ်မျိုးများစွာလိုအပ်ပါသည်။ ပညာရွှေအိုး လူမခိုး။ ပညာသာလျှင်လူ၏ဂုဏ် ပညာတတ်မှအောက်မကျ ဟူသော စကားပုံများလည်းရှိရာ မှန်တတ်ပါသည်။ လူကြီးဆရာ မိဘများက လည်း ဥစ္စာရရှိထက်ပညာရရှိကို ပိုမိုအရေးထားပြီးက ဥစ္စာဟူသည် မျက်လှည်မျိုးပညာဟူသည် မြတ်ရွှေအိုး ဟုမှာကြား သတိပေးလေ့ရှိရာ လူငယ်လူလတ်လူကြီး အားလုံးလိုက်နာရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ပညာသင်ကြား ခြင်းမှာ ရွှေအိုးမြှုပ်ရသလို Human Resource လူသား၏ စစ်မှန်သော အရင်းအမြစ်ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတိုင်းမှာပင် (Information Age Knowledge and Science ,Science and Technology) ဟုခံယူနားလည်ကြပြီး အသိဉာဏ် ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝစေရန် ပညာရပ်များကို အချင်းချင်း Fax, Telex, IDD, Computer ,Information System များအရ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ပိုမိုထွန်းကား အောင် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆက်သွယ်ရေး သွားလာသူ ပိုမိုလျင်မြန်ကောင်းမွန် လွယ်ကူလာမှုကြောင့် Global Village ကမ္ဘာ့ရွာကြီး တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖြစ်နေပြီဟု သမိုင်းဆရာများက ပြောဆိုနေကြသည်။

ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်စဉ်

အခြားသူများအကြောင်းထက် မိမိအကြောင်း မိမိပိုသိရပါသည်။ မိမိဘဝ မိမိကိုယ်နှုတ်စိတ် အတွေ့အကြုံ များခံစားချက်များ လောကဓံများကို လေ့လာရှုမှတ်သိနားလည်လိုက်စားလျှင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်းကို သိနားလည်သွား ကြောင်းစိတ်ပညာ ဆရာကြီး ဆူလာပင်ကမိန့်ဆိုဖူးသည်။ ထို့ကြောင့်သူများအတ္ထုပ္ပတ္တိကို မရေးတော့ဘဲ မိမိအတွေ့အကြုံများကို ပညာရေးကိစ္စနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ တင်ပြပါမည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၂၉၁ ခု ပြာသိုလဆုတ် ၄ ရက် သောကြာဖွားဖြစ်ရာ အင်္ဂလိပ် ခုနစ်အရ ၁၉၃၀ ဇန်နဝါရီ ၁၇ ရက်နေ့ဖြစ်ပါသည်။ ဖခင်မှာ ဦးထင်ကျော် B.A, B.E.S(1) အငြိမ်းစား တိုင်းပညာဝန် (ပဲခူးတိုင်း၊ ပြည်တိုင်း၊ မကွေးတိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း) ဖြစ်၍ မိခင်ဒေါ်ရင်မေမှာ အလယ်တန်းပြဆရာမ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ကျေးဇူးရှင်မိခင်နှင့် ဖခင်တို့ကွယ်လွန်သွားခဲ့ ပါပြီ။ ကကျွန်တော်ပင် အသက်၇၅နှစ်ရှိပေပြီ။ ငယ်စဉ်က လက်ပံတန်းမြို့ ဆရာစိန်ကျောင်းမှာ ပထမ၊ ဒုတိယတန်းထိ စာသင်ခဲ့ရပါ

သည်။ထို့နောက်ဖခင်က ထိုစဉ်ကပညာအုပ်ဘဝဖြင့် အင်းစိန်သို့ ပြောင်းရွှေ့ အမှုထမ်း ရသောကြောင့် အင်းစိန် အိုင်အိုစီစင်ကျောင်း၊ အင်္ဂလိပ် အင်္ဂလိပ်ကန် သာသနာပြုကျောင်း) မှာ သူငယ်တန်း အလတ် သူငယ်တန်းအကြီး ၊ ပထမတန်းအထိသုံးနှစ် စာသင်ခဲ့ရပြီး ထိုကျောင်း မှ တဆင့် စိန်အင်ဂျင်လာကွန်ပင်(ရောမဘရင်ဂျီ သာသနာပြုကျောင်း)မှ (၂)တန်းတွင် ပညာသင်ယူခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် အင်းစိန်အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်း မှာ သုံးတန်းတွင် ရောက်ရှိနေစဉ် စစ်ကြီးဖြစ်ပွားသောကြောင့် မိခင်ဇာတ် ကြိုပင်ကောက်မြို့ နေရင်နယ်အမျိုးသားကျောင်းမှာ ပဉ္စမတန်း၊ ဆဋ္ဌမတန်း၊ သတ္တမတန်းအထိ အဆင့်ဆင့်သင်ယူအောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၄၅ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစ ဖခင်မှာ သာယာဝတီ ရုံးစိုက်ပြည်တိုင် လက်ထောက် ပညာဝန်ဖြစ်၍ သာယာဝတီ ABM နှစ်ခြင်း သာသနာပြုကျောင်းမှာ (၈)တန်း ၊ (၉)တန်း သင်ယူနေစဉ် တက္ကသိုလ် စာမေးပွဲကို အသက် ၁၆ နှစ် ပြည့်ရှိမှပင် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ပါသည်။ထိုနှစ် ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှာပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မှာပညာဆည်းပူး ခဲ့ပြီး ၁၉၅၀ ခုမတ်လတွင်ဝိဇ္ဇာ ဘွဲ့ ရာဇဝင်ဂုဏ်ထူးနှင့် ရရှိပါသည်။ သို့သော် ဂုဏ်ထူး တန်းမတက်တော့ဘဲ စာပေဗိမာန်မှာ စာပြု(၁)နှစ် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့တွင် အငယ်တန်းအမှုဆောင်အရာရှိ နောင်လက်ထောက် အမှုဆောင်အရာရှိအဖြစ် (၆)နှစ် အမှုထမ်းခဲ့ပါသည်။

ဤတွင် ပညာလမ်းမှာ ထူးခြားချက်ငါးခုရှိခဲ့၊တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ရပါသည်။ငယ်စဉ်က သူငယ်တန်းပြဆရာမများမှာ ထူးချွန်စွာ သင်တတ်၍ ကျွန်တော်(၅)နှစ်သားကပင် မြန်မာစာအုပ်များဖတ်နိုင်ပါသည်။ကျွန်တော် ဖခင်ကပင် အံ့ဩသွားသည်။ဤကား သိပ်များများ ကြာကြာမသင်ရဘဲ မြန်မာစာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်၍ နာမည် မမှတ်မိသော ဆရာမများကို ရှိခိုးကန်တော့လိုက်ပါသည်။ဒုတိယ ထူးခြားစွာ ခံစားရချက်မှာ အင်္ဂလိပ်သာသနာပြုကျောင်း(၃)မျိုး မှာ အင်္ဂလိပ်စာ ဘာသာ အဓိကထားသင်ယူရပြီး ထိုသာသနာပြု ဆရာမကြီး မစွမ်းရိုးစံ၊သမာသာအင်ဂျင်လာ၊ မာသာဂျဲလ်ဒါတ်တို့ကိုကျေးဇူးတင်ရပါသည်။သူတို့ကသူတို့ဘာသာထဲဆွဲမသွင်း၍ ကျေးဇူးတင် ရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်မင်း ကောင်းစားစဉ်က သာသနာပြု ကျောင်းမှာ နေသူအချို့ဘာသာကူးပြောင်း ပုံကို တွေ့မြင်ခံစား၍ ဖခင်ကပင် အတော်စိတ်ပူရာခဲ့ပါသည်။ကျွန်တော်က သူတို့ထက်ပိုအရေးထားပြီးစာဖတ်ဝါသနာထုံ ခဲ့ပြီး ခရစ်ယာန်ဘာသာ အကြောင်းအနည်းငယ် ရိပ်စားမိခဲ့သည်။ တတိယထူးခြားချက်မှာ ကြိုပင်ကောက်အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းမှာ နေစဉ် ‘မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော ဆရာ ဦးမြင့်မောင်၊ဆရာဦးစံမြင့်တို့နှင့် ရင်းနှီးစွာပညာသင်ယူရပြီး မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။စတုတ္ထထူးခြားချက်မှာ ကျွန်တော် သည် ဘယ်အတန်းမှ စာမေးပွဲကျရုံးခြင်း မရှိပါ။ တက္ကသိုလ်မှာ (၄)နှစ်စာသင်ရာတွင်လည်း အတန်းတိုင်း အောင်မြင်၍ (၁၆)နှစ် တက္ကသိုလ်တက်၊ အသက်(၂၀) မှာ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ ဂုဏ်ထူးတန်း အမှတ်အဆင့်မှီခဲ့၍ ထူးခြားလှပါသည်။

ဤတွင် ကျွန်တော်သည်ဒေါက်တာ ထင်အောင်၊ ဒေါက်တာဘမော်တို့ လို ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ကောင်း ပညာရေးဗီဇ ပါသူမဟုတ်ပါ။ အတော်ဆင်းရဲ အပင်ပန်းခံ စာကြည့် ည (၁၁) နာရီအထိ သင်ခန်းစားများလုပ်၊ ဆရာ့စကားနားထောင် ဟူသော ကျင့်ဝတ်များကို ဒုက္ခခံ ဖြည့်ဆည်း၍ အတန်းတိုင်း ဖြေတိုင်းအောင်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုခေတ်က ကျူရှင်သိပ်ရှားပါးလှပါသည်။ဘယ်သူမှ ကျူရှင်ယူသူ မရှိလှပါ။ ကိုယ်စွမ်းအား ကိုယ်လုံ့လ ကိုယ်မှတ်စု သာ အားကိုဖြေဆို ကြရပါသည်။ကျူရှင် ကျောင်းမရှိတာ ခပ်ကောင်းကောင်း။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မှာထိုခေတ်က ပညာရေးစနစ် အရ ဥပစာတန်းမှာ အင်္ဂလိပ်ပင်ရင်း၊ မြန်မာစာပင်ရင်း၊ စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်း ဘာသာရပ်များယူခဲ့ပြီး ဝိဇ္ဇာ အတန်းနှစ်နှစ်မှာ ပင်ရင်းအင်္ဂလိပ်စာ ၊အထူးအပိုအင်္ဂလိပ်စာ နှင့်စာပေ၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်းနှင့်နိုင်ငံရေး သိပ္ပံဘာသာများယူပြီး အားလုံးကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဖြင့်သာ ဖြေဆိုခဲ့ရပါသည်။ ထိုခေတ်က တက္ကသိုလ်မှာ

မြန်မာစာနှင့်စိတ်ကြိုက် မြန်မာစာမှလွဲ၍ အခြားဘာသာတို့မှာ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များကလည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဖြေဆိုတော့လည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဖြစ်ရာကျရုံးသူများလှ၍ ၁၀၀မှာ၁၂ယောက် သာအောင်လေ့ရှိပါသည်။ အသက်အငယ်ဆုံး တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဘွဲ့ရသူအဖြစ် ဂုဏ်ယူရပါသည်။ဘွဲ့လက်မှတ် ကိုဒေါက်တာထင်အောင်၊ ဘွဲ့(၆)ခု ရရှိသူက ဘွဲ့နှင်းသဘင်မှာ ချီးမြှင့်ရာ ဘွဲ့လက်မှတ်မှာ တစ်ခါမျှ ကျရုံးမရှိသူ ဟုရေးသားထားပါသည်။

ဤတွင် စာမေးပွဲပညာရေးအကြောင်းကို သုံးသပ်ဆွေးနွေး တင်ပြလိုပါသည်။ ကျွန်တော်အပါအဝင် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများသည်စာမေးပွဲကို စိတ်ဝင်စားကြ၏။အောင်မြင်လိုကြ၏။ စာမေးပွဲအောင်သူ၊ဘွဲ့ရသူ ဂုဏ်ထူး ရသူဖြစ်ချင်ကြ၏။ ဂုဏ်ထူးများများရလေ ကျေနပ်လေ ပညာရေးဟု ဆိုရပါမည်။ ပညာရေး ၏ အကျိုးမှာ တကယ်ထူးချွန်သူ အနည်းငယ် ပေါ်ထွက်ရန် တကယ်တော်သူ အဆင်မီသူသာ ဆေးသိပ္ပံ၊ အင်ဂျင်နီယာ စသည်တို့တက်ရောက် ရ၍ကောင်းပါသည်။ ဝင်သင်သူသာ လက်ခံရသော အကျိုးကျေးဇူးပင်။

ဆက်လက်၍ ပညာရေးကိစ္စမှာ ဆွေးနွေးတင်ပြလိုသော အချက်နှစ်ခုရှိပါ၏။ ယင်းကား ဖဆပလ ခေတ် ၊ပထမခေတ်၊ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်၊ ယခုခေတ် ပညာရေးစီမံကိန်း Education plan များမကြာခဏ ဆိုသလိုပြောင်းပစ်ရာ တခါတရံ ဝိဇ္ဇာ သိပ္ပံတွဲနေသော ကျောင်းမျိုးပေါ်ခဲ့ရသလို ၊ ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံခွဲခြားသင်ကြားသော ကျောင်းမျိုးလည်းပေါ်ပေါက် ခဲ့ဖူးသည်။ ထို့ပြင် ပညာရေးကိစ္စစုံစမ်းရေးဖွဲ့ စုံစမ်းရသော ကော်မရှင်များမှာ ကျွန်တော်သိရသလောက် ၆ပွဲ ၆ ကြိမ် စုံစမ်း၍ အစီရင်ခံစာရေးသားခဲ့ဖူး၏။ ပညာရေး နှီးနှော ဖလှယ်ပွဲများမှာ ဆိုရှယ်လစ် ခေတ်မှာ ၁၀ ကြိမ် ကျင်းပခဲ့ဖူး၍ (၅)တန်း ကစ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ရမှလား (၁)တန်းကစ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပေးရမှလားစသော ပြဿနာများကို နှစ်များစွာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြဖူး၏။ မန္တလေး ပညာရေးကွန်ဖရင့်မှာလည်း စာတမ်းမျိုးစုံ တင်သွင်းဖတ်ကြားခဲ့ဖူးသည်။ ပါရဂူများ၏ အကြံဉာဏ်များလည်း ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါသည်။။

ထို့ကြောင့်စမ်းတမ်းဝါးလုပ်နေကြမည် အစား ယခုကဲ့သို့ အနှစ် (၂၀) စီမံကိန်းကို ရေရှည်ကြည့်၍ ခိုင်ခိုင်ထား လုပ်ကြလျှင် စာမေးပွဲစစ်ပုံ မူသေသွားနိုင်သည် ၊စာမေးပွဲမေးခွန်းထုတ်ပုံ အမှတ်ပေးစနစ် ကိစ္စမှာလည်း ယခင်ခေတ်များ က မတည်ငြိမ်ခဲ့ပါ။ စနစ်တစ်ခု ကို (၅)နှစ်ကြာ စောင်ကြည့်ပြီး ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို ကြည့်ရှု၊ သုံးသပ်၍ ပြင်သင်မှ ပြင်ရပါမည်။ ပညာရေး စုံစမ်းရေးကော်မရှင်များ၏ အစီရင်ခံစာ များဖတ်ချင်လှပါသည်။ သို့မှသာ ပိုမိုတိတိကျကျ စိစစ်ဝေဖန်နိုင်ပါသည်။

တန်ဖိုး

ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်လျှင် Academic အရဖြစ်စေ၊ ပင်ကိုယ် ဝါသနာအရစေတနာ အလုပ်သဘောအရ ဖြစ်စေ Professional လုပ်ငန်းအရဖြစ်စေ၊ တန်ဖိုးထားရ၏။

တန်ဖိုး value ဟူသည်အဘယ်နည်း၊ ပညာရှင်တို့အား ဒဿဗေဒ ရှုထောင့်မှ လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့ ဘဝရှုထောင့်မှ လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး ကြံဆ ဖော်ထုတ် သုံးသပ်ပြခဲ့ကြသည်။ တန်ဖိုးသိရန်မလွယ်ကူပေ။ တန်ဖိုး၏ ဝိဂြိုဟ်အနက်မှာ (၁) ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဖြစ်နေခြင်း ၊သင်တင်ကောင်းမွန်စွာ အဆင်ရှိခြင်း၊(၂) လူအများစု မြတ်နိုးလိုလား ရယူ အရေးထားသော အရာ၊

အလုပ်အဆင်၊ အယူဝါဒ၊ ယုံကြည်ချက်ကို တန်ဖိုး value ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖော်ရာ subjective individual တစ်ဦးချင်း၏ ဝါဒမဟုတ် objective လူအများအတွက် ထားရှိရသော ၊ အကျိုးရှိသော လက်တွေ့ကျသော ကိစ္စကိုသာ တန်ဖိုးဟု သတ်မှတ်ရမည်။ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လိုလားမြတ်နိုးရာသည်။ လူအများစုနှင့် သက်ဆိုင်ချင်မှ သက်ဆိုင်မည် အဖိုးတန်မှု၊ အသုံးဝင်မှု၊ မြတ်နိုးမှု ကွာဟနေတတ် သည်။ အားလုံးတွက် ထားရမည်။ တန်ဖိုးမှာ ကာယ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဉာဏ၊ ဘောဂ၊ မိတ္တ၊ စိတ္တ ဟူသော ဗလငါးတန် တန်ဖိုးကြီး (၅)ခု ကိုဆိုလိုပါသည်။ ကျန်းမာရေး သည်တန်ဖိုး စိတ်ကြံ့ခိုင် သမာဓိရှိမှု သည်တန်ဖိုး ဗဟုသုတ များပြီး ဉာဏ် အသိအမြော်မြင် မှု ထက်မြက်ခြင်းသည် တန်ဖိုး၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုလည်း တန်ဖိုး၊ အကျင့်စရုက ကောင်းမွန်မှုလည်း တန်ဖိုးဟူ၍သိရပါသည်။

ယခုအခြေအနေသုံးသပ်ချက်

ကျွန်တော်တို့သည် ဆယ်တန်း၊ ဥပစာ၊ ဘွဲ့ယူသင်တန်း၊ ပါရဂူ သင်တန်း၊ တစ်ခုခုတက်ထားကြပါသည်။ ပညာသင်ယူလျှင် အတန်းတစ်တန်းအောင်တတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်မည်မျှ ဖျင်းနိုင်ပါ။ ကျောင်း ဆိုသည်အတိုင်း ထိန်းကျောင်း discipline စည်းကမ်းပါနေရာ ၊ ကျောင်းစည်းကမ်း၊ လူ့စည်းကမ်း၊ ရုံးစည်းကမ်း၊ ဈေးစည်းကမ်း၊ တို့ကိုလိုက်နာသင့်ပါသည်။ စည်းကမ်းမဲ့သော လူမျိုး အကျင့်ဆိုးအဖိုးမတန်ပါ။ အိမ်ကအစ ကျောင်းအစ စည်းကမ်းသေဝပ်ကြရန် လိုက်နာသော အလေ့အကျင့်ပြုရန် ဆင်ခြင်မိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့တိုင် စည်းကမ်းကြီးသော ကျောင်းမှာနေခဲ့ရ၍ ယနေ့တိုင် စည်းကမ်းအကြောင်း နားလည်နေပြီး လိုက်နာနေပါသည်။ စည်းကမ်းမဲ့ စားသောက်မှု စည်းကမ်းမဲ့ ပြောဆိုမှု၊ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ နမောနမဲ့ နေထိုင်မှုမှာ ပေါ့ဆ ညံ့ဖျင်းသေးသိမ်မှု များသာဖြစ်သောကြောင့် ပညာမဟုတ်ပါ။ ပညာရှိအစစ်က လူကောင်းလူတော်ပါ။ စည်းကမ်းဖောက်ရာမှာ အလွန် ဝန်လေးပါသည်။ လူမိုက်အဖို့ training လေ့ကျင့် ခန်းနည်းသူအဖို့ ကတော့ စည်းကမ်းဖောက်ရန် လွယ်ကူကြပါသည်။

ယနေ့ခေတ် အရပြောရလျှင် ပညာရေးစည်းကမ်းအရ သိပ်လဲမဆိုးသေး၊ သိပ်လည်းမကောင်းသေးပါ။ ကြပ်ကြပ် မတ်မတ်ထိန်းရန် လေ့ကျင့်ခန်း Drill Exercise ကျန်းမာရေးကိစ္စပါသင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျေးရွာ ကျောင်းများမှာ ပို၍ လိုအပ်နေပါသည်။ ပညာတတ် လူမိုက်မဖြစ်ရန် အရေးကြီးသော ကြောင့် ဆရာက ရိုက်ဆုံးမသင့်လျှင်လည်း ရိုက်ဆုံးမ သင့်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသန့်ရှင်းရေး၊ ရပ်ရွာသန့်ရှင်းရေး မှာ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ပါဝင်လာခြင်းသစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးမှာ ကူညီစေခြင်း ကြက်ခြေနီ လုပ်ငန်းရှေးဦးသူနာပြုလုပ်ငန်း မှာ ကလေးတွေစိတ်ဝင်စားအောင် ဆရာ ဆရာမတို့ နှိုးဆော်ခြင်း။

ပညာတတ်တစ်ယောက် အနေနှင့် နိဂုံးချုပ်ပြောရလျှင် (၁) အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာ အမောဟ ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ပြသလို အသိ= ဗဟုသုတ များသည် အလိမ္မာ=စရုက၊ သီလဂုဏ်ရည် ရှိရမည်။ ဤ နှစ်ခု ရရန် ကျောင်းမှန်မှန်တက် စာမခက် ဆိုသလို မှန်မှန် အထွေထွေ ဗဟုသုတ စာအုပ်များဖတ်ရမည်။ ကျေးရွာ စာကြည့်တိုက်များပိုမိုဖွင့်ပေးရမည်။ (၂) ဉာဏ်ပညာဆိုတာ ပညာ အစစ်ဖြစ်သောကြောင့် စဉ်းစားဉာဏ် ဝေဖန်စိစစ်ဉာဏ် ယုတ္တိရှာရသော ဉာဏ်ရရန် ကျောင်းက လေ့ကျင့်ပေးသင့်သည်။ ဝိဇ္ဇာဆိုသည်အတိုင်း ဘာသာရပ် တစ်ခုခုမှာ ဥပမာ- ဂဏန်း သင်္ချာဘက်မှာ ထူးချွန်အောင် သင်ပေးရမည်။ စေတနာ ၊ အနစ်နာ၊ ဝါသနာ၊ ရှိမှသာ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ရမည်။ မှတ်ကျောင်တင်ရမည်။ ပညာတတ်တစ်ယောက် ၏ ဘဝမှာလည်းဖြောင့်ဖြူးချင်မှ

ဖြောင့်ဖြူးပေလိမ့်မည်။ သို့သော်ညံ့လျှင် တော်အောင်လုပ်သော နည်းလမ်းများရှိသောကြောင့် techniques နည်းပညာ ကို ရှာဖွေလေ့ကျင့်ရမည်။ ဥစ္စာရင်လို ဥစ္စာ ရင်ခဲယူသကဲ့သို့ ယနေ့ပင် ပညာတတ်လူကောင်းဖြစ်နေသင့်သည်။ ဖြစ်အောင်ကြိုးစားကြပါ။

နိဂုံးတင်ပြချက်

အချုပ်ဆိုသော် လူ့ဘဝသည် အလွန်ရခဲသော ဒုလ္လဘတရားဖြစ်သလို ဆရာကောင်းတပည့်ကောင်းဖြစ်ဖို့ တပည့်ကောင်း၏ဆရာကောင်းဖြစ်ဖို့အရေးသည်လည်း ဒုလ္လဘခက်ခဲပါသည်။ မိကောင်းဖခင် သားသမီးဖြစ်မှလည်း သားကောင်းသမီးကောင်း၏ အမိအဖပြန်ဖြစ်နိုင်သည်။ ပညာလိုလျှင် ပညာတတ်လို နေထိုင်လိုက်ဟူသော ဆုံးမစကားနှင့်အညီ အကျင့်မကောင်းလျှင် အကျင့်ကောင်းသူထံအာရုံပြုပြီး နေထိုင်လိုက်ဟု ဆိုပါသည်။ ။ မွေးကတည်းက ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုးသိသူရှားလှပါသည်။ ယခုအသက်အရွယ် ယခုနေရာ ယခုအချိန် ယခုအဆင့် တန်ဖိုးသိ၍ ချက်ချင်း ပညာတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်နိုင်သည်။ တက္ကသိုလ်ရောက်မှ ဘွဲ့ရမှ ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပါ။ ထို့ကြောင့် မည်သူမဆို ပညာတတ် ဖြစ်နိုင်သည်။ ပညာတတ်တစ်ယောက် ၏ တန်ဖိုးငါးခု ကိုယခုပင်ဆင်ခြင်၍ ယနေ့ပင်လိုက်နာနိုင်ပါသည်။ ကျူရှင်တက်ရန် ငွေပေးရန်လည်းမလိုသောကြောင့် မိမိဆန္ဒ စေတနာ သာ အရင်းအနှီးပြုရပါသည်။ ဤကား ဘဝကိုယ်တွေ့ မှ ရရှိသော တန်ဖိုးပင်တည်း။ ။

ဦးဟန်ဌေး(သုတေသန)

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး

၁။ ပညာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမြင်တစ်ခုကို ဘက်တစ်ဘက်ကတင်ပြပါမယ်။

၂။ ငယ်စဉ်တုန်က ကြားဖူးခဲ့တဲ့ ပုံပြင်တစ်ပုဒ်ရှိပါတယ်။ ကျေးလက်က လူငယ် တစ်ယောက်က မြို့တက်ပြီး ပညာသင်ယူတယ်။ တက္ကသိုလ်က ဘွဲ့ရပြီး ရွာပြန်လာတယ်။ အားလုံးက ဂုဏ်ယူပျော်ရွှင်ကြလို့ ရွာဦးကျောင်းက ဆရာတော် ဆီသွားကန်တော့တယ်။ဆရာတော်ကလည်း ဝမ်းသာအားရ မင်းတက္ကသိုလ်ကြီးက ဘာပညာတွေသင်လာ ခဲ့သလဲ။ တပည့်တော် ဒဿနိကဗေဒ ပညာရပ်နဲ့ဘွဲ့ရခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ ‘အေး.....ကောင်း၊ အတော်ဘဲ ငါ့ကျောင်းက တိုင်ကပ်နာရီကြီး ပျက်နေတာ တစ်လလောက်ရှိပြီ။အဲဒါ ပြင်ပေးခဲစမ်းကွာ’ လို့ ဆရာတော်က မိန့်တယ်။ ဒီပုံပြင်က အတော်ကြာပါပြီ။ဆက်စဉ်းစားလို့ရပါတယ်။ မြန်မာစာ နဲ့သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်စာနဲ့၊ သမိုင်းနဲ့ဘွဲ့ ရခဲ့ရင်လည်း နာရီတော့ ပြင်တတ်မယ်မဟုတ်ပေဘူး။

၃။ ဒီနေ့ပို့စ်မော်ဒန်တွေ ပြောကြဆိုကြ အခေါ်အပြော ရှိနေကြတာတွေ အကုန်လုံးနီးပါး ထော်လော်ကန့်လန့်တွေပါဘဲ။ သူတို့အလိုအရ ပညာဆိုတာ လက်တွေ့အသုံးဝင်ဖို့လိုတယ်။ Functional လို့ဆိုကြတယ်။ သိဖို့ထက် အသုံးချဖို့ က ပိုအရေးကြီးတယ်။အသုံးချလို့ရမှပညာ။ ပေါ်လစီအရလည်း ကျွမ်းကျင်မှု၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု စာတွေကို အလေးပေးတယ်။ လက်တွေ့အသုံးချတန်ဖိုးကို ပိုအလေးထားတယ်။ သိရုံသက်သက် Abstract သဘောသက်သက်မဟုတ်တော့ဘူး လက်တွေ့ကိစ္စပမာန ပရက္တတစ် Pragmatic သဘောပါလာပြီ ဒါစဉ်းစာစရာပါ။ ဒါပေမယ့်.....။

၄။ ပညာကိစ္စပြောကြရင်.....။ တရားမျှတမှုရှိတာနဲ့မရှိတာ၊ လွတ်လပ်တာနဲ့ မလွတ်လပ်တာ ငြိမ်းချမ်းတာနဲ့ မငြိမ်းချမ်းတာ ၊အခွင့်အရေး ညီတူညီမျှရတာနဲ့ မရတာ၊ ဖြူစင်တာနဲ့ မဖြူစင်တာ ၊ အဲဒီတန်ဖိုးတွေကို အသေအချာကောင်းစွာ သိတာဟာ ပညာပါဘဲ။ ကျွန်တော်အဲဒီလို အယူရှိပါတယ်။ ဆက်ပြီးစဉ်းစားရင်ပညာကိစ္စမှာ အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ရှိပါတယ်။ ကတ္တားပိုင်း နဲ့ ကမ္မပိုင်း။ ပညာကိုသင်ကြားပို့ချခြင်းဟာ ကတ္တားပိုင်းပါဘဲ။ ဆရာတွေပါမယ်။ပညာရေးအယူအဆ ပညာရေးမူဝါဒ ပညာရှင်အဖွဲ့အစည်း တွေနဲ့အစိုးရပါဝင်ပါတယ်။ ကမ္မပိုင်း(ကံ)ပိုင်းမှာတော့ ပညာခံယူတဲ့ ကျောင်းသားလူငယ်တွေပါဘဲ။ သူတို့အမြင် ကမ္မပိုင်း(ကံ)မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အနာဂတ်ဆိုတာ ပါနေပါတယ်။ကလေးသူငယ် ကျောင်းသားကျောင်းသူ လူငယ်တွေကိုသာ ပြုစုပျိုးထောင်နေတာပါ။ အဲဒီလိုကတ္တား ကမ္မ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပညာကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြရပါတယ်။ အထက်က စကားစဉ်နဲ့က ဆက်ရင် တရားမျှတခြင်း၊မမျှတခြင်း လွတ်လပ်ခြင်း၊ မလွတ်လပ်ခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ မငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ အခွင့်တူညီမျှခြင်း မရခြင်း၊ ဖြူစင်ခြင်း၊ မဖြူစင်ခြင်း ဆိုတဲ့ တန်ဖိုးတွေကို အသေအချာ ကောင်းစွာသိတဲ့သူက ကလေးသူငယ်များအပါအဝင် နိုင်ငံ့အနာဂတ် ကိုအဲဒီတန်ဖိုးတွေ နှုန်းစံတွေကိုသိအောင် သင်ကြားပို့ချတာဟာ ပညာရေးကိစ္စ ဆောင်ရွက်ခြင်းပါဘဲ။

၅။ ပညာရဲ့ တရားကိုယ်သဘောက အထက်က တင်ပြခဲ့တဲ့ ၊အဖြူနဲ့ အမည်းကိုကောင်းစွာခွဲခြားတတ်ခြင်း ခွဲခြားသိခြင်း ပါဘဲ။လူသားရဲ့အမြင်ဆုံးသော နှုန်းစံ၊ လူဖြစ်ခြင်းရဲ့ အမြင်ဆုံးသော လက္ခဏာရပ် လူရဲ့အမြင်ဆုံးသော တန်ဖိုးတွေကို ခွဲခြားသိခြင်း

Ä ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး

လို့လည်းဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်အဲဒါတွေကို သိရုံသက်သက် ဟာ Abstract ဖြစ်တယ်။ ရေပေါ်က အရုပ်ပါဘဲ။ အဲဒီနှုန်းစံတွေ တန်ဖိုးတွေကို လက်တွေ့ ရယူဖို့တည်ဆောက်ဖို့ အရေးကြီးလှပါတယ်။ ပို့စ်မော်ဒန်တွေ ဒီနေ့ ပြောနေကြတဲ့ Function အသုံး၊ Functional Value အသုံးတန်ဖိုးတို့နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ချိန်ကြည့်သင့်ပါတယ်။ သဘောအချုပ်ကတောက တရားမျှတတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း လွတ်လပ်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ငြိမ်းချမ်းတဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်း အခွင့်အရေးမှန်သမျှ ဟာ တူညီမျှခံစားခွင့်ရှိကြတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တည်ဆောက်ရာမှာ ပညာက လက်ရင် ပဓာန အဓိက ပါဝင်နေပါတယ်။

၆။ စကားစဉ်ကိုချုပ်ရရင်ပညာရဲ့တန်ဖိုးဆိုတာ သို့မှမဟုတ် သဘောတူထား ပြီးပြောရင် ပညာတတ်တစ်ယောက်ရဲ့တန်ဖိုး ဆိုတာ သူ့လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လူသားတို့ရဲ့ အမြင်ဆုံးရှုံးစံ တန်ဖိုးများဖြစ်တဲ့ တရားမျှတခြင်း လွတ်လပ်ခြင်း ငြိမ်းချမ်းခြင်းခွင့်တူညီမျှရခြင်း ဖြူစင်ခြင်းတွေနဲ့ ပြည်စုံအောင် တည်ဆောက် ထူထောင်ရာမှာ သူ့ဘယ်လောက်ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ပါဝင်နိုင်တယ်။ ပါဝင်တယ်ဆိုတဲ့ အပေါ်မှာ မူတည်ပါကြောင်း..... ကျွန်တော် ထိုသို့အယူရှိပါကြောင်း။

ဇော်ဇော်အောင်

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုးအကြောင်း အတွေးဆန့်လိုက်စဉ်မှာပင် ကျွန်တော်အတွေးအကြံတစ်ခုကို သတိရလာမိသည်။ အခြားမဟုတ်ပါ။ ပညာ၏ တန်ဖိုးကိုနားမလည်နိုင်သေးသော လူမမည်အရွယ်ကပင် ပညာတတ် ၏တန်ဖိုးကို ကျွန်တော်မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ နားလည်ခွင့် ကြုံခဲရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာလေး ဟုအများက ချစ်ခင်လေးစား ခေါ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို အကြောင်းပြု၍ ဤသို့ နားလည်ခွင့်ကြုံခဲရသည် ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်မှာ ကျွန်တော်မိခင်၏ ဖခင် ကျွန်တော်အဘိုးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်က ဘာ ဟုခေါ်သော အဘိုး၏ အမည်မှာ ဦးသီဟ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် လူမှန်းသိတတ်စ လေးငါးနှစ်အရွယ် တွင်ဘာသည် အသက်ရှစ်ဆယ် ခန့်ရှိနေပါပြီ။ ထူးခြားသည်မှာ ကျွန်တော်မိခင်ကသာ ဘာကို အဖေဟုခေါ်ပြီး ကျွန်တော် ကြီးဒေါ် များအပါအဝင် တစ်ရွာလုံးလိုလိုက ဘာကို ဆရာလေးဟု ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘာ ကိုတစ်ရွာလုံးက ချစ်ကြောက်ရိုသေကြသည်။ ဘာကဆိုဆုံးမ သည်ကို အခါကြီး ရက်ကြီးများတွင် ဘာကို လာကန်တော့ကြသည်။ ဤမြင်ကွင်းများသည် ကျွန်တော်လူမှန်းသိတတ် စအရွယ်ကတည်းကပင် ဦးနောက်ထဲတွင် ပုံရိပ်များ အမြစ်စွဲထင် နေပါသည်။ သူရိယမဂ္ဂဇင်း ဒီးဒုတ်ဂျာနယ် စသည် စာအုပ်များနှင့် အမြဲလိုလို အဖော်ပြု နေသော ဘာကို အားကျမိသည်။ ဘာကို တစ်ရွာလုံးက ဆရာလေးဟု ခေါ်ရသည်။ အကြောင်းရင်းကို ကျွန်တော်မိခင်အား မေးကြည့်သောအခါ ဘာသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျောင်းဆရာလုပ်ခဲ့သည်အတွက် တစ်ရွာလုံး ဘာတပည့်တွေဖြစ် သောကြောင့် ဘာ ကို ဆရာလေးဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ရွာ မှာ ဆရာလေးဟု အများခေါ်ကြသော နောက်ထပ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရှိပါသေးသည်။ ရွာမူလတန်းကျောင်း နားမှာရှိသည်။ ညနေခင်း မှာရွာထဲသို့ ဆရာလေးလမ်းလျှောက် လာပြီဆိုလျှင်ဟိုအိမ်က နှုတ်ဆက် သည်အိမ်က နှုတ်ဆက် နှင် ဆရာလေး ဟူသော ခေါ်သံကို အဆက်မပြတ် ကြားရမြဲ ဖြစ်သည်။ ဆရာလေးသည် နှုတ်ဆက်သော ကျောင်းသားမိဘများကို ရင်းရင်းနှီးနှီး ပြောဆိုဆက်ဆံသည်။ သားသမီးများ၏ ပညာရေးအခြေအနေကို ပြောပြသည်။ နေမကောင်း၍ ကျောင်းပျက် သည်ကျောင်းသားကို ဂရုတစိုက် သတင်းမေးသည်။ ကျွန်တော်ကျောင်းနေသည် အရွယ်ကစပြီး ဆရာလေးနှင့် လက်ပွန်းတတီးနေသည်။ ဆရာလေးလည်းသူ လက်ထောက်ဆရာလည်းသူ ပင်ဖြစ်သည်။ သူငယ်တန်းမှ စတုတ္ထတန်း အထိ အတန်းအားလုံးကို တစ်ယောက်တည်း လှည့်သင်သည်။ မြန်မာစာ၊ သမိုင်း၊ ပထဝီ၊ ဂဏန်းသင်္ချာ စသည်ဘာသာစုံသင်သည်။ တစ်တန်းမှာ လေ့ကျင့်ခန်းပေးထားပြီး နောက်တစ်တန်းမှာစာသင် ထိုအတန်းမှာ လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခုပေးပြီး နောက်တစ်တန်း ပြောင်းဟူ သောပုံစံဖြင့် မမောတမ်း တစ်နေ့ကုန် စာသင်သည်။ နေ့လယ်ကျောင်းဆင်းချိန်မှာ အားကစားလေ့ကျင့်ခန်းများပင် လေ့ကျင့်ပေးသေးသည်။ ကျောင်းသားအားလုံးစုဝေးပြီး ဇာတ်မာန်တက်ကြွဖွယ် သမိုင်းဖြစ်ရပ်များပြောပြသည်။ အချိန်မျိုးလည်း ရှိသည်။ ရပ်ရေးရွာရေး ဆိုလျှင်လည်း သာရေးနာရေး ကိစ္စ များမှာ ဦးစီးလုပ်ဆောင်ပေးသည်။ ဘုရားပွဲမှာ ယိမ်းအဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး ယိမ်းတိုက်ပေးသည်။ အလုပ်မျိုးလည်းပါသေးသည်။ ကျွန်တော် ဒုတိယတန်းရောက်မှ နောက်ထပ် ဆရာတစ်ယောက်ရောက် လာသည်။ အတွက်ဆရာလေးမှာ အသက်ရှူခွင့်ရပါသည်။ ဘာ သည် ကျွန်တော် မိခင်အရွယ် ရွာသားများ၏ ဆရာလေး ဖြစ်သလို

ဆရာလေးဦးစမ်းမောင်သည် ကျွန်တော်အပါအဝင် အစ်ကို အစ်မများ၏ ဆရာလေးဖြစ်ပါသည်။ ဆရာလေးနှစ်ယောက်ကိုအားကျရင်း ငါကြီးလာရင် ကျောင်းဆရာလုပ်မယ်ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်နှင့်အတူ ပညာတတ်တစ်ယောက် ၏တန်ဖိုးကြီးမားပုံကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ နားလည်ခဲ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်ကိုကျွန်တော် ပြန်သုံးသပ်ကြည့်သောအခါ ကျွန်တော်ဘဝ အခြေအနေ အထိုက်အလျောက် တိုးတက်မြင့်မားအောင် ပညာက တွန်းအားပေးခဲ့ကြောင်း တွေ့လာရပါသည်။ ဘာ သည် ကျွန်တော့်ကို စာဖတ်ဝါသနာ နှင့်ကျောင်းဆရာဖြစ်ချင်စိတ်ကို အမွေပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်လားမသိပါ။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ် ကတည်းက စာဖတ်ဝါသနာ ပါသည်။ စာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဖတ်သည်။ ပညာရှာချင်စိတ် ထက်သန်သည်။ စီးပွားပျက်ပြီး မိဘမဲ့ဘဝသို့ရောက် ကာ ချို့ချို့တဲတဲ နေရချိန် မှာလည်း စာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဖတ်သည်။ ပညာကြိုးစားသင်သည်။ ပညာကြိုးစားသင်သည်။ အကျိုးကြောင် ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေး ပညာသင်ဆုဆိုသည်။ အထောက်အပံ့များရပြီး ပညာရေးခရီးကို ဆုံးခန်းတိုင်အောင် လျှောက်လှမ်း နိုင်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ကျောင်းဆရာအလုပ်ကလွဲပြီး ဘာအလုပ်မှ အားမကျသော ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်မှာ ကျောင်းဆရာ ဖြစ်လာရသည်။ ကျောင်းဆရာဖြစ်တော့ စာကိုသဲသဲမဲမဲ ဖတ်သည်။ ကိုယ်မသိ သေးတာတွေ အများကြီး ရှိမှန်းသိလာလေလေ၊ ပညာရှာချင်စိတ် ထက်သန်လာလေလေ ဖြစ်သည်။ အပေါင်းအသင်း တွေ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စာအုပ်မှ မျက်နှာလွှဲ ပြီး စီးပွားရှာကောင်နေချိန်မှာ ကျွန်တော်က တော၊ မြီးမြီးခြံ နေပြီး စာဖတ်သည်။ အကျင့်ပညာရှာသည်။ အလုပ်ကိုသာ စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆက်လုပ်သည်။ နှစ်ပေါင်း လေးဆယ် ဖြတ်သန်းပြီးသောအခါ မိသားစုနှင့် အေးချမ်းပျော်မွေ့ရင် စိတ်အေးလက်အေးရောက်လာ ရသည်။ ကျောင်းဆရာအလုပ်ကို လည်းပျော်ပျော်မွေ့မွေ့ ဆက်လုပ်နေရဆဲဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကို ဤ အခြေအနေ သို့ရောက်အောင် ပို့ပေးသော တွန်းအားမှာ ပညာသာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း အလေးအနက်သိမြင်လာရပါသည်။ ပညာနှင့်တစ်သားတည်းဖွဲ့ယှက်နေသော ဘဝကိုတည်ဆောင်နိုင်ရန် အတွက် ကြည်နူးရပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ကို ငဲ့ကြည့်လိုက်သော အခါ ပညာတတ်ဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေပုံများကို အင်နှင့်အားနှင့် ထုနှင့်ထည်နှင့်တွေ့နေရသည်။ ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးတိုင်း ကျောင်းရောက်အောင် နိုင်ငံတော်က ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ကျောင်းနေနှုန်းပို၍ မြင့်မားလာသည်။ ထူးချွန်ထက်မြက်သူများ လင်းခနဲလက်ခနဲ ပေါ်ထွန်းလာသည်ကို အဆက်မပြတ် မြင်တွေ့နေရသည်။ လူငယ်တွေ သင်တန်းမျိုးစုံတက်ပြီးပညာကို ကျားကုတ်ကျားခဲ သင်ယူနေကြသည်။ တတ်မြောက်ထားသော ပညာကို အသုံးပြုကာ တင်တင်တယ်တယ် ရပ်တည်ကြိုးပမ်းနေသည်။ ပညာတတ် လူငယ် များကိုနယ်ပယ်အသီးသီး မှာ အားရဖွယ် မြင်တွေ့နေရသည်။ ယခုဆိုလျှင် ပညာရပ် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ပါရဂူဘွဲ့ရများ ကိုတက္ကသိုလ်များက တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် မွေးထုတ်ပေးနေပါပြီ။ ပညာရေး စီးပွားရေး ယဉ်ကျေးမှု စသည်မျက်နှာအသီးသီးမှာ မိမိတို့ ပညာဖြင့် ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရွက် ပြနေသူများကို မြင်တွေ့နေရပါပြီ ။ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုးကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးက မိမိတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် ဖော်ညွှန်းနေကြပါသည်။

လူသည် အသိဉာဏ်ရှိသည်အလျောက် မိမိ၏ အသိဉာဏ် ကို အခြေပြု ၍ အသိပညာ အတတ်ပညာ များကို အမြင်မားဆုံး အဆင့်အထိ သိအောင် တတ်အောင် အားထုတ် ဆည်းပူးနိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ အဆင့် အမြင်မားဆုံးပညာဖြစ်သော သမ္မုတဉာဏ်ပညာကို ရယူနိုင်သည်။ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သည်အထိပင် ကြိုးပမ်းအားထုတ် လိုလျှင် ဘဝ အဆက်ဆက်

ပါရမီဖြည့်ကျင့်ပြီး အားထုတ်နိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ဘုရား ဖြစ်သည့် အဆင့်အထိ မရောက်သည့် တိုင် အဂ္ဂသာဝက ၊ မဟာသာဝက ၊ ရဟန္တာ ကြီးများအဆင့်ထိရောက်အောင် အားထုတ် နိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ထိုအဆင့်အထိ မရောက်သည့်တိုင် လယ်တီဆရာတော် မင်းကွန်းဆရာတော် မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် ကဲ့သို့ ပညာကြီးမားသော ဆရာတော်ကြီးများအဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ကြိုးစားအား ထုတ်နိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ လောကီဘက် ဆိုလျှင်လည်း ယောမင်းကြီးဦးဖိုးလှိုင် တို့ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်တို့လိုစာပေပညာ ရှင်မျိုးဖြစ်လိုပါသလား။ဆိုကရေးတီးတို့ဘာထရန်ရပ်ဆဲတို့လို တွေးခေါ်ပညာရှင်မျိုးဖြစ်လိုပါသလား။ရွာစားကြီး စိန်ဗေဒိတို့ ရွှေမန်း တင်မောင်တို့လို အနုပညာရှင်မျိုး ဖြစ်လိုပါသလား အိုင်စတိုင်းတို့လိုသိပ္ပံပညာရှင်မျိုးဖြစ်လိုပါသလား အားထုတ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်ချည်းဖြစ်ပါသည်။ အနည်းဆုံးမိမိဆည်းပူးသော ထားသော ပညာဖြင့်.....။

သို့သော် လူတိုင်းပညာတတ်ဖြစ်မလာကြောင်းအထူးဖော်ပြရန်လိုမည်မထင်ပါ။ လူတိုင်းတွင်အမြင်မားဆုံး အဆင့် အထိ ရောက်အောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင် ယူနိုင်သည်။ ကိုယ်ခံ အသိဉာဏ်ရှိသော်လည်း ထိုအသိဉာဏ် ဖွံ့ဖြိုးအောင် အားထုတ်ကြိုးပမ်း ခြင်းမပြုနိုင်သည့်အတွက် ပညာတတ်ဘဝသို့ ရောက်မလာသည့်အရေအတွက် မှာပညာတတ် ဘဝသို့ရောက်လာသည့် အရေအတွက်ထက် များစွာပိုလွန်နေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် ကိုအကျိုးပြုနိုင်သော အတိုင်းအတာ သည် မိမိ ၏ မိသားစု နယ်ပယ်မှ မကျော်လွန်နိုင်ဘဲ သူလိုငါလို သာမန် အနေအထားဖြင့် တစ်သက်လုံး နေသွားရသူများစွာရှိပါသည်။

အသိပညာဖြစ်စေ အတတ်ပညာဖြစ်စေ အကျိုးအကြောင်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်ကို အခြေပြု ပါသည် ။ထိုအသိဉာဏ် မြင်မားသည်နှင့်အမျှ အစွမ်းသတ္တိ ပိုမိုထက်မြက်ပြီး အကျိုးပြုနိုင်သည်။ နယ်ပယ်လည်း ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသည်။ ဤ သည်ပင် ပညာ၏ တန်ဖိုးဖြစ်ပါသည်။ ပညာသည် တန်ဖိုးရှိသောကြောင့် ပညာကို ရယူပိုင်ဆိုင်ထားသော ပညာတတ်သည်လည်း တန်ဖိုးရှိပါသည်။ ။

မောင်ခင်မင်(နေဖြူ)

ပညာရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည်။ ပညာရှင်တို့၏ အတွေးအမြင် အဆိုအမိန့်များ

မည်သည့်ခေတ် မည်သည့်လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှာမဆို ပညာသင်ကြားမှု ရှိစမြဲဖြစ်သည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုထဲသို့ အသစ်ရောက်ရှိလာသည့် လူသား(ဝါ) ကလေးသူငယ်များအား ၎င်းလူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းရှိနှင့်သူတို့က မိမိတို့သက်ရှင်ရပ်တည်ပုံနည်းနာများ၊ မိမိတို့အဝန်းအဝိုင်းအတွင်းတည်ရှိသည့် အပြန်အလှန်သိနားလည်မှုများ၊ အစဉ်အဆက် လက်ခံသိမှတ်ခဲ့သည်။ ထုံးစံလေ့များနှင့်ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများကို လက်ဆင့်ကမ်းပေးကြခြင်းဖြစ်သည်။

တစ်နည်းဆိုရသော် ပညာရေးကလူသစ်အား စားဝတ်နေရေး အထောက်အကူ လည်းပေးသည်။ သူရောက်ရှိရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် လိုက်ဖက်ညီညွတ်အောင်လည်း ပုံစံချပေးသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်းတွင် ပညာသင်ကြားမှုရှိသည် ဆိုသော်လည်း အတိုင်းအတာပမာဏချင်းကား ကွားခြားကြပါသည်။ ရှေးကရှိနှင့်သည့် အမဲလိုက်သူ သစ်ဥသစ်ဖုရာသူတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၌ ပညာသင်ကြားမှုသည် ရိုးစင်းလွယ်ကူသည်။ ကလေးများသည် မိသားစုသို့မဟုတ် အုပ်စုနှင့်အတူလိုက်ပါရင်း သားကောင်ကြီးငယ်များ ရှာဖွေဖမ်းဆီးသောအတတ်၊ စားကောင်းသော သစ်ဥသစ်ဖုတို့ကို ရွေးချယ်ရာဖွေ တူးဆွသော အတတ်တို့ကို သင်မှန်းမသိသင်ယူတတ်မြောက်ကြသည်။သူတို့အဖို့ မိဘသည်ပင် ဆရာဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

အတတ်ပညာတို့တိုးတက်ကျယ်ဝန်းလာပြီး လူဦးရေလည်း ထူထပ်များပြားလာသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၌မူ ပညာသင်ကြားပေးကြသော အလုပ်ကိုအထူးပြုလုပ်ကိုင်သည့် ဆရာဆရာမများနှင့် စာသင်ကျောင်းများပေါ်ပေါက်လာ သည်။

ယနေ့ကာလ၌ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများအပြား၌ပင် လူတိုင်းလူတိုင်း အနိမ့်ဆုံး အသက် ၁၈ နှစ်လောက်အထိတော့ ပညာသင်ကြားသင်သည်ဟူသော ခံယူမှုမျိုးရှိလာကြသည်အထိ ပညာရေး၏ အခန်းကဏ္ဍ ကြီးမားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းပညာရေးဆိုသော အခြင်းအရာပေါ်လွင်လာသည်။ အချိန်မှစတင်ကာယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှုထောင်အဖုံဖုံမှ သုံးသပ်ပြောဆိုမှုများရှိလာခဲ့သည်။

၁၉ ရာစု အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ ရောဘတ်ဝီလ်မော့တ်(Robert Aris Willmott ? 1863) က Education is the apprenticeship of life ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ပညာသင်ခြင်းဟူသည် လူ့ဘဝကို အစမ်းနေကြည့်ခြင်းဖြစ်သည်။ပညာသင်၏ ဘဝသည်အလုပ်သင်လူသား ဘဝဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

အလုပ်သင်ဘဝကို ဖြတ်သန်းပြီး မှသာ တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်လူသားဘဝကို ရောက်ရှိမည်ဟု ညွှန်းဆိုသော သဘောလည်း သက်ရောက်သည်။

မှန်သည်။

အမေရိကန် ပညာရေးသမားတစ်ဦးဖြစ်သူ ဟော်ရေစ်မန်း (Horace Mann 1769-1859) ပြောခဲ့သော စကားတစ်ခွန်းက ဝီလ်မော့တ်၏ အဆိုကို ဖြည့်စွက်ပေးသလိုရှိသည်။

A human being is not, in any proper sense , a human being till he is educated.

တကယ်အစစ်အမှန်သဘော ပြောကြမည်ဆိုလျှင် လူတစ်ယောက်သည် ပညာတတ်မြောက်ပြီးမှသာ တကယ်အရည်ရှိသောသူ၊ လူဟူ၍ ထိုက်ထိုက်တန်တန် ခေါ်ဆိုလောက်သောသူဖြစ်သည်။(ပညာမတတ်သေးသရွေ့ လူပီပီသသမဖြစ်သေး) ဟုသူဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

သည်သဘောကိုပင် အင်္ဂလိပ်အက်ဆေး ဆရာ ဂျိုးဇက် အက်ဒီဆင် (Joeseph Addison 1672-1719) ကယခုလို တင်စားရေးဖွဲ့ဆို၍ပြောပြသည်။

What sculpture is to a block of match , education is to the human soul. The Philosopher, the saint, the hero , the wise, and the good, of the great, very often lie hid and concealed in a plebeian, which a proper education might have disinterred and brought to light.

ပန်းပုပညာက ကျောက်တုံးတစ်တုံးကို ထွင်းထုပုံဖော်သကဲ့သို့၊ ပညာရေးကလည်း လူ့နှလုံးသား ဝိညာဉ် ကိုပုံဖော်ဖန်တီးသည်။ (ပန်းပုဆရာသည်ကျောက်တုံး ၏ အပြင် အခွံအကာကိုခွာကာ သူ့စက္ခုအာရုံတွင် မြင်ယောင် တည်ရှိနေသည်။ ပန်းပုရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ယူသကဲ့သို့) သင်တင်လျှောက်ပတ်သော ပညာရေးသည်လည်း သာမန်လူအညကြ၏ ကိုယ်ထဲတွင် ပုန်းခိုကိန်းအောင်းနေသည်။ တွေးခေါ်ရှင် ၊ သူတော်စင် လူစွမ်းကောင်း၊ ပညာရှိလူကောင်းလူမွန်၊ ဧရာမ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်စသည်များကို မြှုပ်နေရမှ ဖော်ယူကာ အလင်းရောင်အောက်သို့ ပို့ဆောင်ပေးပေသည်။

လူသားအရိုင်း သည် ပညာနှင့် ပေါင်းစပ်မှ အရည်အသွေးရှိ တန်ဖိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု သူဆိုလိုက်ခြင်းပင်။

အထက်က ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးလုံးပင် ပညာရေး၏တန်ဖိုးကို အလေးထား ပြောဆိုနေကြခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သူတို့၏ အမြင်သည် ‘ ပထမ အရွယ်မှာ ပညာ ’ ဟူသောသဘောမျိုး သက်ဝင်နေသည်။ သည်ဘက်ခေတ် အမေရိကန် ပညာရေးတွေခေါ်ရှင် ဂျွန်ဒူးပီ (၁၈၅၉-၁၉၅၂) ကတော့ ပညာသင်သည်ကလေးကို သည်ထက်မက ဆန့်ထုတ်ချင် သော သဘောရှိသည်။ သူက

Education is a social process.... Education is growthEducation is not preparation for life ; education is life itself.

ပညာရေးဟူသည် လူမှုဘဝဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်..... ပညာရေးဟူသည် ကြီးထွား ဖွံ့ဖြိုးခြင်းဖြစ်သည်..... ပညာရေးဟူသည် ဘဝအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမဟုတ်၊ ယင်းသည်ပင်လျှင် ဘဝဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

သူက ပညာကို ဘဝ၏ ရှေ့ပိုင်းလေး သို့မဟုတ် အကြိုကာလ လေးမှာမထား၊ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး နှင်ပူးတွဲထား သည်။ ပညာရေးဟူသည် ပြီးဆုံးသည်မရှိဟု ဆိုလိုသော သဘောပင်။

သည်သဘောကိုပင် ပို၍ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ပြောခဲ့သူ တစ်ယောက်ကအင်္ဂလိပ်လူမျိုး အက်(ဖ်) ဒဗလျူရော ဘတ်ဆင် ၁၈၁၆-၅၃ ဖြစ်သည်။ သူက-

Instruction ends in the schoolroom , but education ends only with life. A child is given to the universe to be educated .

သင်ကြားပို့ချမှုက စာသင်ခန်းတွင် ပြီးဆုံးသော်လည်း ပညာရေးကမူ လူ့ဘက်ကမ်းကုန်ဆုံးမှပင် ဆုံးခန်းတိုင်သည်။ ကလေးတစ်ယောက် အားလောက လူ့ရွာသို့ ပေးပို့လိုက်ခြင်းသည် ပညာသင်ရန်အတွက်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ပညာရေးဟူသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းမှုများ ပြုလုပ်ကြသကဲ့သို့ ပညာသင်ကြားခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် သည်မည်သို့ပင် ဖြစ်သင့်သည်၊ လူငယ်များအား ပညာသင်ကြားပေးရာ၌ မည်သို့သော ဦးတည်ချက်မျိုး ထားရှိသင့်သည်ဟူ၍ စဉ်းစား ဝေဖန်ပြောဆိုမှုများလည်း အများအပြားရှိသည်။

အမေရိကန် စာပေပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ထရိုင်ယွန်အက်ဒပ်(စ်) ၁၈၀၉-၉၄ က

The great end of education is, to discipline rather than to furnish the mind , to train it to the use of its own powers , rather than fill it with the accumulations of others.

ပညာရေး၏ ပမာန်ရည်မှန်းချက်သည် ပညာသင်ယူသူ၏ စိတ်(ဦးနှောက်) ထဲသို့အချက်အလက်များ ဖြည့်တင်းပေးရန်ထက် သူ့အား စည်းစနစ်ချပေး လေ့ကျင့်ပြုပြင်ပေးရန်အတွက်သာဖြစ်သည်။ (တစ်နည်းဆိုရသော်) သူတစ်ပါးတို့ စုဆောင်းထားခဲ့သည်များကို သူ့ခေါင်းထဲ စုပုံထည့်သွင်းပေးဖို့ထက် သူ့ဦးနှောက်၏ စွမ်းအားများကို သူ့ဘာသာ အသုံးပြုတတ်လာအောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးဖို့သာ ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

သူနှင့်အလားတူ စကားမျိုးပြောခဲ့သူတစ်ဦးက စကော့ကဗျာ ဆရာ ဂျိမ်း(စ) ဘီတီ ၁၇၃၅-၁၈၀၃ ဖြစ်သည်။

The aim of education should be to teach us rather how to think , than what to think rather to improve our minds ,so as to enable us to think for ourselves , than to load the memory with the thoughts of other men.

ပညာရေး ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်က ကျွန်တော်တို့ကို ဘာတွေစဉ်းစားဖို့ထက် ဘယ်လိုစဉ်းစားရတယ်ဆိုတာ တတ်လာအောင် သင်ပေးဖို့၊တခြားလူတွေရဲ့ အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေကို ကျွန်တော်တို့ခေါင်းထဲ ပြုတ်သိပ်ထည့်သွင်းဖို့ထက် ကျွန်တော်တို့ဘာ သာ စဉ်းစားတွေးတောတတ်လာအောင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဦးနှောက် တွေကို ပြုပြင်ပေးဖို့သာ ဖြစ်သင့်တယ်ဟူ၍ သူဆိုခဲ့သည်။

အမေရိကန်စာရေးဆရာ ရှားဝုဒ်အင်ဒါဆင် ၁၈၇၆-၁၉၄၁ ကလည်း သည်သဘောကိုပင်။

The whole object of education is, or should be , to develop mind. The mind should be a thing that works. It should be able to pass judgement on events as they arise make decisions.

ပညာရေး၏ အလုံးစုံသော ရည်မှန်းချက်သည် စိတ်(ဦးနှောက်) ဖွံ့ဖြိုးရေး ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဖြစ်သင့်သည်။ ဦးနှောက်သည် အမှတ်တကယ် အလုပ်လုပ်သော ဦးနှောက်မျိုး ဖြစ်ရလိမ့်မည်။ အကြောင်းကိစ္စများပေါ်ပေါက်လာလျှင် ပိုင်းခြား ဝေဖန်နိုင်စွမ်း ရှိရမည်။ ထို့နောက် ယင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှန်နိုင်စွမ်း ရှိရမည်ဟူ၍ ဆိုသည်။

လူတိုင်းဘာကြောင့်ပညာသင်သည်၊သည်ဟူသော အချက်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပြောကြားခဲ့သော စကားအများအပြား ရှိပါသည်။

အမေရိကန်ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်သူ ဝီလျံချင်နင်း ၁၇၈၀-၁၈၄၂ က he is to be educated not because he is to make shoes , nails and pins, but because he is a man.

လူတစ်ယောက်ဟာ ဖိနပ်ချုပ်မယ်လူမို့လို့၊ သံချောင်းလုပ်မယ်လူ ပင်အပ်လုပ်မယ်လူမို့လို့ရယ် မဟုတ်ပါဘူး လူသားတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်ကို ပညာသင်ရလိမ့်မယ်ဟု သူဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

လူမှန်လျှင် ပညာအခြေခံသို့မဟုတ် အခြေခံပညာ သို့မဟုတ် အခြေခံပညာ ကတော့ရှိသင့်သည်ဟုယူသော သဘောပင်။ ရှေ့ကပြောခဲ့သည်။ ပညာတတ်ပြီးမှ လူပီပီသသ ဖြစ်သည်ဆိုသော အမြင်မျိုးမှာပင် အခြေခံထားခြင်း ပင်။

အက်ပစ်တီးတပ်(စ်) အေဒီ ၆၀ခန့် -၁၂၀ ခန့် ဟုခေါ်သည်။ ရှေးဂရိပညာရှိတစ်ယောက်ကလည်း ပြောဖူးသည်။

Only the educated are free.

ပညာတတ်သူများသာ လွတ်လပ်သည်။

စာသင်ကျောင်း တွေကောင်းကောင်းမထွန်းကားသေး (အလွန်ရှားပါးသေး) သောကာလက ပြောခဲ့သော စကားဖြစ်သည်။ မည်သည့် လွတ်လပ်မှုမျိုး ကိုသူဆိုလိုသည်လဲ။ အယူအဆအလွဲအမှားတွေက လွတ်လပ်ခြင်းလား သူတစ်ပါး ဩဇာအာဏာတွေက လွတ်လပ်ခြင်းလား လောကကြီးက ကိုယ်အသိဉာဏ် ကိုယ်အဆုံးအဖြတ်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ရပ်တည်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းသာ။

သူနှင့် ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ ကွာဝေးသည့် သည်ဘက်ခေတ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်သူ လော့ဒ် ဘရူးအမ်း ၁၇၇၈-၁၈၆၈ ကတော့။

Education makes a people easy to lead. But difficult to drive; easy to govern , but impossible to enslave.

ပညာရေး ကလူထုအား ဦးဆောင်လမ်းညွှန်ရ လွယ်ကူစေသည်။ သို့သော်တွန်းထိုးမောင်းနှင်ရန်ကား ခက်ခဲသွားစေသည် အလားတူအုပ်ချုပ်ရာ ၌ လွယ်ကူသလောက်၊ ကျွန်ုပ်တို့ခိုင်းစေဖို့ကား လုံးဝမဖြစ်နိုင်သဘောရှိစေသည် ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ဤသည်က ပညာတတ်သူတို့လွတ်လပ် ရပ်တည်နိုင်စွမ်း ရှိပုံကို ဖော်ပြသလို ပညာတတ်သူနှင့် မတတ်သူကြား ကွာခြားသွားပုံကို နှိုင်းယှဉ်ပြခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ သည်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဂရိပညာရှိကြီး အရစ္စတိုတယ် ၃၈၄-၃၂၂ ဘီစီ ပြောခဲ့ဖူးသော စကားတစ်ခုလည်း ရှိသည်။

Educated men are as much superior to uneducated men as the living are to the dead.

သေသူ နှင့်ရှင်သူ ကွားခြားသည်။ ပမာ ပညာမတတ်သူ ထက် ပညာတတ်သူက မြင့်မားသာလွန်လှသည်၊ ဟူသော စကား။

လူတစ်ဦးချင်းတို့အတွက် ပညာတတ်ရေး အရေးကြီးသလို တိုင်းပြည် အစိုးရ များ၊ မိမိတိုင်းပြည်အရေး ကိစ္စစိတ်ဝင်စားကြ စိုးရိမ်ပူပန်ကြသည်။ ပညာရှင်တွေ့ခေါ်ရှင်များအဖို့လည်း တစ်တိုင်းပြည်လုံး၏ ပညာရေးသည် အထူးအလေးထား ရသည်။ ကိစ္စတရပ်ဖြစ်သည်။

Upon the education of the people of this country of this country the fate of this country depends.

ဒီတိုင်းပြည်ရဲ့ ကံကြမ္မာစာ ဒီတိုင်းပြည်ကပြုည်သူတွေရဲ့ ပညာရေးပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်ဟူ၍ ဗြိတိသျှ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်သူ ဘင်ဂျမင်း ဒစ္စရေးလီ ၁၈၀၄-၈၁ ကဆိုခဲ့ဖူးသည်။

ဒတ်ချ်ပညာရှိ အီရေ.ဇမတ်(စ) ၁၄၆၆ခန့်.- ၁၅၃၆ ကလည်း၊

A prince who is about to assume control of the state must be advised at once that the main hope of a state lied in the proper education of its youth.

တိုင်းပြည် စိုးမိုးအုပ်ချုပ်တော့မယ့်မင်းသာ (ရှင်ဘုရင်)တစ်ပါးကိုမဆိုင်းမတူ အကြံပေးသင့်တာက တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ရဲ့ အဓိကမျှော်လင့်ချက်ဟာ သူတိုင်းပြည်ကလူငယ်တွေ ကိုသင်တော်မှန်ကန်တဲ့ ပညာရေးပေးနိုင်မှုပေါ်မှာ မူတည်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါဘဲ ။

အမေရိကန်သမ္မတ တစ်ဦးဖြစ်သူ ဂျိမ်း(စ) ဂါးဗီးလ် ၁၈၃၁-၈၁ ကလည်း

Next importance to freedom and justice id popular education , without which neither freedom nor justice can be permanently maintained.

လွတ်လပ်မှုနဲ့တရားမျှတမှုပြီးရင် အရေးကြီးဆုံးအရာဟာ အများပြည်သူ့ပညာရေးပဲ အဲ့ဒါမှမရှိရင် လွတ်လပ်မှုရော တရားမျှတမှုပါ တည်တံ့အောင်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးဟူ၍ ဆိုသည်။

အများပြည်သူတို့ပညာတတ်ကြဖို့အရေးကြီးပုံအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဂျာမန်လူမျိုးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမား ကြီးမာတင် လူသာ ၁၄၈၃-၁၅၄၆ ကလည်း-

The prosperity of a country depends, not on the abundance of its revenues, nor on the strength of its fortifications, not on the beauty of its public buildings : but it consists in the numbers of tits cultivated citizens, in its men of education. Enlightenment and character.

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ရဲ့ ဖွံ့ဖြိုး စည်ပင်မှုဟာ အခွန်ဘဏ္ဍာပေါများကြွယ်ဝမှု ပေါ်မှာမူတည်တာမဟုတ်ဘူး၊ ရဲတပ်ကြီးခံတပ်ကြီး တောင်တင်းခိုင်မာမှု ပေါ်မှာ လည်းမတည်ဘူး။ မြို့ပြတိုက်တာ အဆောက်အအုံ တွေရဲ့ လှပခမ်းနားမှုပေါ်မှာ လည်တည်တာမဟုတ်ဘူး။ အဲ့ဒီတိုင်းပြည်မှာ ယဉ်ကျေးတတ်ကျွမ်းတဲ့ နိုင်ငံသားတွေ ဘယ်လောက်ရှိသလဲ ပညာတတ်သော၊ ဉာဏ်အမြင်ပွင့်လင်းသော ဖြောင်မတ်တည်ကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်လောက်များရှိသလဲ ဆိုတဲ့ အချက်ပေါ်မှာသာ မူတည်တယ်ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။

ရှေ့ပိုင်းတွင် ပညာတတ်သူတို့သာ လွတ်လပ်ကြကြောင်း နှင့်ပညာတတ်သော လူထုအား ကျွန်ုပ်တို့ မရနိုင်ကြောင်းဆိုခဲ့သည်။ အမေရိကန်လွတ်လပ်ရေးခေတ်ဦး ကာလ သမ္မတတစ်ဦးဖြစ်သူ တောမတ်(စ်) ဂျက်ဗာဆင် ၁၇၄၃-၁၈၂၆ ကလည်း အများပြည်သူတို့ ၏ စာတတ်မြောက်၍ ကမ္ဘာ၌ဖြစ်ပျက်နေသည်များကို ဖတ်ရှုနားလည်သိရှိကြမှသာ သူတို့နိုင်ငံသစ်တွင် ဒီမိုကရေစီထွန်းကား ရှင်သန်နိုင်မည်ဟု ဆိုခဲ့ဖူးသည်။ အများပြည်သူတို့ ပညာတတ်မှသာ အများပြည်သူအုပ်ချုပ်ရေး အောင်မြင်နိုင်မည်ဟူသော သဘောပင်။

အလားတူ သဘောကိုပင် နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဒင်နီရယ် ဝက်(ဘ်)စတား ၁၇၈၂ ၁၈၅၂ က

On the diffusion of education among the people rest the preservation and perpetuation of our institutions.

ကျွန်တော်တို့မှာရှိတဲ့ လွတ်လပ်သော လူမှုအဆောက်အအုံများတည်တံ့မှု အခွန်ရှည်မှုဟာ ပြည်သူလူထုအကြား ပညာဘယ်လောက် ထွန်းကားပြန်ပွား မှုရှိသလဲဆိုတဲ့ အချက်အပေါ် မှ မူတည်တယ်ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။

ပညာသည် လူတစ်ဦးချင်းရော တိုင်းပြည်အတွက်ပါ တန်ဖိုးရှိသလို၊ အတ္တပရ နှစ်ဖြာသော အကျိုးကိုပေးကြောင်းလည်း ပညာရှိတို့ဆိုစမှတ် ပြုကြသည်။

အင်္ဂလိပ်လူမျိုး လူမှုပြုပြင်ရေးသမားကြီး ဂျွန်ရပ်စကင်း ၁၈၁၉-၁၉၀၀ က Education is the leading of human souls to what is best , and making what is best out of them ; and these two objects are always attainable together , and by the same means . The training which makes men happiest in themselves also makes them most service able to others.

ပညာသင်ကြားခြင်းဟူသည် လူ့နှလုံးသားကို အကောင်းဆုံးအရာ များဆီလမ်းပြခေါ်ဆောင်သွားခြင်း၊ ထို့နောက်ထိုနှလုံးသား များအားအကောင်းဆုံး အနေအထားများဖြစ်လာအောင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါဦးတည်ချက် နှစ်ရပ်လုံးသည် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းဖြင့်ပင် တစ်ပြိုင်နက်ရရှိနိုင်သာ အရာများဖြစ်သည်။ လူတို့အား မိမိကိုယ်တိုင်အတွက် စိတ်ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်မှု အများဆုံးရရှိစေသည်၊ ထိုလေ့ကျင့်သင်ကြားမှုသည် ၎င်းတို့အား အခြားသူများအတွက်ပါ အများဆုံး အသုံးဝင်အကျိုးပြု နိုင်သူများဖြစ်လာစေသည်။ ဟုရှင်းလင်းပြောဆိုခဲ့သည်။

ပညာရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလေးအနက်ထားသူတို့ သုံးသပ်ပြောဆိုခဲ့သော စကားအချို့ ကိုတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ယခုနိဂုံးချုပ် အနေဖြင့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပညာတတ်ဟုခေါ်ဆိုနိုင်ကြောင်း အကဲဖြတ်မှတ်ချက်ချပေးသော အဆိုအမိန့်တစ်ခုကို ဖော်ပြလို ပါသည်။

ပညာတတ်ဟူသည် ကျောင်းသင်စာကိုကျေညက်ရုံသာမက အခြားမည်သို့သောအရည်အချင်း အစွမ်းသတ္တိ များပါရှိအပ်ကြောင်း၊ အမေရိကန်ပညာရေးသုတေသီ နစ်ကလတ်(စ်)ဘတ္တလာ ၁၈၆၂-၁၉၄၇၏ ပြောကြားချက်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ ဘတ္တလာက-

There are five tests of the evidence – correctness and prediction in the use of the mother tongue; refined and gentle manners, the results of fixed habits of thought and action; sound standards of appreciation of beauty and of worth ,and a character based on these standards ; power and habit of reflection; efficiency or the power todo.

ပညာတတ်ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ကျောက်တင်နိုင်သည်။ ထင်ရှားသော လက္ခဏာ (၅) ရပ်ရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ မိခင်ဘာသာစကားကိုတိကျမှန်ကန်စွာ သုံးစွဲတတ်ခြင်းကျင့်သားရနေသော အတွေ့အကြုံနှင့်အလုပ်ကိုဆောင်ရွက်ပုံတို့ကို အခြေခံ၍ဖြစ်ပေါ်သည်။ ရည်မှန်သိမ်မွေ့သော အမူအရာရှိခြင်း၊အလှရသနှင့်တန်ဖိုး အဆင်အတန်းတို့ကို မှန်ကန်စွာဝေဖန်ပိုင်းခြား ခံစားသိမြင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်းနှင့် ယင်းနှုန်းစံတန်ဖိုးများ အပေါ်အခြေခံသည်။ စိတ်ဓာတ်စရိုက်ရှိခြင်း ပြန်လည်သုံးသပ်ဆင်ခြင်နိုင်သော စွမ်းအားနှင့်ယင်းသို့သုံးသပ်ဆင်ခြင်တတ်သည်။ အ လေ့အထရှိခြင်း ကိစ္စရပ်တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် နိုင်သော အရည်အချင်းသို့မဟုတ် စွမ်းအားသတ္တိရှိခြင်းစသည်တို့ဖြစ် သည်ဟူ၍ ဆိုခဲ့ပါသည်။

ဖေမြင့်

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုး

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုးတဲ. ပညာတတ်သူမှာ ဘာတန်ဖိုးရှိလို့တုန်း၊ ဟိုတုန်းကတော့. ပညာတတ်တွေအား တွေဝေတတ်သူများ၊ မရေရာ မသေချာသူများဟု ယိုးစွပ်ခံရသည်။ ယိုးစွပ်ခံရသည်အတိုင်းတွေဝေ တတ်ခြင်း၊ မသေချာတတ်ခြင်းကား ပညာတတ်တို့၏ ပြယုဂ်(ဝါ) ဂုဏ်အင်္ဂါ ဖြစ်သည်ဆိုပါလျှင် ထိုအချင်းအရာ များကား တန်ဖိုးလား ၊ အလကားဟာလား ကျွန်တော်က နိုင်ဘယ်ဆုရ ရှုပဗေဒ ပညာရှင် ရစ်ချတ်ဖိုင်းမန်း၏ စာတစ်ပုဒ်ကိုဖတ်ဖူး ပါသည်။ သိပ္ပံပညာ၏ တန်ဖိုး (ဝါ) မသေချာခြင်း မသိခြင်းနှင့်သံသယ ၏ အကျိုး ဟူသော စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ သဘောအကျဉ်းမျှကိုအောက် မှရှုပါ။ နိဘယ်ဆုရ ရှုပဗေဒ သမားကို ပညာတတ်ဟူ၍ ခေါ်နိုင်ကောင်းသည်ဟု သင်သဘောတူမည်ထင်ပါသည်။

သိပ္ပံပညာတတ်၌ မသိခြင်း၊ သံသယ၊ မသေချာခြင်း၊ အတွေ့အကြုံများ အများအပြားရှိသည်။ ထိုအတွေ့အကြုံများကား အလွန်အစိုးတန်သည်။

သိပ္ပံပညာ ဟူသည်မှာ သေချာမှုဒီဂရီ အမျိုးမျိုးရှိသော ဖော်ပြချက်များ အစုအပေါင်းမျှသာ အချို့မှာတော်တော်မသေချာ အချို့ကတော့ သေချာသလောက်ပါ သို့သော် ဘယ်ဟာမှ ခြွင်းချက်မရှိသေချာတယ်ဆိုတာမရှိ။

ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာတတ်များကား မသေချာခြင်း၊ မသိခြင်း သံသယတို့နှင့်အသားကျနေပါသည်။ မသေချာခြင်း နှင့်နေတတ်သည်။ မသိခြင်းနှင့်လည်းနေတတ်သည်။ လူတိုင်းဟာ ဒီလိုနေတတ်ရဲ့လား။ ကျွန်တော်မသိပါ။ သိပ္ပံပညာရှင်များ ကတော့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သံသယ ထားတတ်သဖြင့် ရှေးခေတ်ကတည်းက အာဏာရှင်များနှင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ကိုမေးခွန်းထုတ်ခွင့်ပြုပါ သံသယထားခွင့်ပြုပါ။ မသေချာဖို့ကိုခွင့်ပြုပါ။ ထို့အတွက်ရုန်းကန်ခဲ့ရသည်။ အလွန်ပြင်းထန်စွာ အလွန်နက်ရှိုင်းစွာ တွန်းလှန်ခဲ့ရသည်။

လူတွေဟာ အကုန်အစင်သိလို့လား ကျွန်တော်တို့သိပြီးသမျှကို စာရင်းလုပ်ကြည့်သော် ကျွန်တော်တို့တကယ် မသိသေးဘူးဆိုတာကို ဝန်ခံရလိမ့်မည်။ သို့သော်ထိုသို့မသိကြောင်းဝန်ခံခြင်းအားဖြင့် လူသားဟာ ချောင်ပိတ်မနေဘဲ ပွင့်တဲနည်း လမ်းတစ်ခုတွေ့လာသည်။ ဤမသိခြင်း ဒဿနအားဖြင့်သာ ဒီမိုကရေစီ ပေါ်ပေါက်လာတာဖြစ်သည်။ မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက် မှ အစိုးရတစ်ခုကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မလား အကယ်စင်စစ် မသိနိုင်ပေဘူး ဒါကြောင့်မည်သူမည်ဝါ ကိုပဲဖြစ်စေ သံသယ တောထွားရှိ သင့်တယ်။ သေမှမသေချာတာဘဲ ထိုအတွေ့အခေါ်ကို အခြေခံ၍သာ လေးနှစ်တကြိမ်အသစ်များကို ရှာဖွေသင့်တယ်။ စမ်းသပ်သင့်တယ်။ ပိုသစ်တဲ့လူတွေ အတွေ့ သစ်တွေကိုလည်း ထပ်သွင်းတဲ့စနစ် တစ်ခုစီစဉ် သင့်တယ်လို့ ပြုလုပ်လာတာဖြစ်တယ်။ မသေချာခြင်းကြောင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းဝေဖန်ခြင်း များကိုဖိနှိပ်ပစ်ကာ ဒီမှာ အဖြေအားလုံးရှိသမျှ ၊ မင်းတို့သူများကား ကြောင်းစရာ ကောင်းသည်။ သူတို့ကြောင့် ကျယ်ကျိုးနည်းပေါင်းလည်း များလှပြီ။

မသေချာဘူးဟု သံသယထားတတ်မှ တွေးဖို့ခေါ်ဘို့ လမ်းပွင့်လာသည် (ဝါ) အတွေ့အခေါ် လွတ်လပ်ခြင်း သီးပွင့်လာသည် အရင်က မဖြေရှင်းရသေးတဲ့ပြဿနာ တစ်စုံတစ်ရာကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ခင်ဗျားဟာ မသိနိုင်ခြင်း တံခါးရွက်ကို ဖွင့်ထားရမှာဖြစ်သည်။ ဥသု မှန်ချင်မှမှန်မှာ ဟူသတဲ့ဖြစ်နိုင်ခြေကိုမှတ်ထားရမှာဖြစ်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ တစ်ခုခုကိုကြိုတင်ဆုံးဖြတ်သေချာ ထားလျှင် ကားခင်ဗျားဟာ ထို ပြဿနာ ကို မဖြေရှင်းနိုင်တန်ရာ။

သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ယောက်ဟာ ပြဿနာရဲ့ အဖြေကိုသူတော့ဖြင့်မသိပါဟု ပြောရင်၊ထိုသိပ္ပံပညာရှင် ဟာမသိတဲ့သူ ဒီလိုတော့ဖြင့်ဖြစ်တန်ရာတယ်လို့ပြောရင် ထိုသိပ္ပံပညာရှင်ဟာ ပြဿနာအတွက် မသေချာတဲ့သူ၊ဒီလိုတော့ဖြင့် ဖြစ်ကိုဖြစ်မှာ သေချာပေါက် ပဲလောင်းမလားလို့ပြောရင် ထိုသိပ္ပံပညာရှင်ဟာ သံသယရှိနေသေးသူ။

မသိခြင်းကို သိရှိခြင်း နှင့်သံသယ ထားရှိခြင်းအားဖြင့်သာ တိုးတက်မှုများကို ပြုလုပ်နိုင်တာ ဖြစ်လေသည်။ သံသယရှိလို့သာ စိတ်ကူး အသစ်များကို တူရူအသစ်များမှ ကြည့်တာ ဖြစ်လေသည်။

အကယ်၍သာ ရှုထောင့်အသစ်မှ ရှုကြည့်လို့သော ဆန္ဒလည်းမရှိ မကြည့်လည်းမကြည့်တတ်ပါလျှင် အကယ်၍သာ သံသယမထားတတ်၊မိမိ၏ မသိခြင်းကိုဆင်ခြင်လည်း မရှိပါလျှင် ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းအသစ်များ ရစရာအကြောင်း မရှိပါ။သံသယမရှိပါလျှင် စစ်ဆေးဘို့ထိုက်တန်သော အရာဟူ၍ဘာမျှလည်း ရှိတော့မည်မဟုတ်ပါ။အမှန်ကိုသိရှိပြီးပြီဟူ၍ ထင်နေ ပြီမို့ပါ။

သံသယထားရှိဖို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရှိခြင်း ဟာသိပ္ပံပညာမှာတော့ အရေးကြီးလှတဲ့ကိစ္စဖြစ်သည်။ အခြား နယ်ပယ် တွေမှာလည်း ဒီအတိုင်း အရေးကြီးလှတယ်လို့ ကျွန်တော်ကဖြင့် ယုံကြည်သည်။

သံသယဟာ ကြောက်ရမယ်အရာမဟုတ်၊လူသားတို့ စွမ်းရည်သစ်ရရှိရန်အတွက် ကြိုဆိုအပ်သည်အရာဟု သင်ပေးလိုသည်။ ခင်ဗျားဟာ ဒီနေရာမှာ ဒီတစ်ခုကဖြင့် မသေချာလှဘူးလို့သိနေတယ် ဆိုပါစို့အခြေအနေ ကိုတိုးတက်အောင် လုပ်ဖို့ခင်ဗျားမှာ အခွင့်အလမ်း တစ်ခုရရှိတာဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ဟာ အနာဂတ် မျိုးဆက်များအတွက် ဤလွတ်လပ်မှု ကိုတောင်းဆိုချင်သည်။

အထက်ပါဖော်ပြချက်မှာ ရစ်ချတ်ဖိုင်မန်းဟူသော သိပ္ပံပညာတတ်တစ်ယောက်၏ အယူအဆဖြစ်သည်။ သို့သော် အခြားပညာတတ်မှန်သမျှ၌လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း သဘောထားရှိကြသည်ပင်။ပညာတတ်များ ကားသံသယရှိတတ်ကြ သည်ဟူလို။

ကျွန်တော်ကတော့ အကြင်သူတစ်ယောက် အလွန်သေချာနေလျှင် ထိုသူကား ပညာတတ်ဟုတ်မှဟုတ်ပါလေစဟု တွေးတတ်သည်။ ဤနေရာ၌ အလွန်ဟူသော စကားလုံးကိုသတိချပ်ပါခင်ဗျား။ ပညာတတ်ဖြစ်လာသောအခါ၌ထိုသူများ တဇာတ် ကန်းများ (Absolutist) မဟုတ်သောအခါ ထိုအခြင်းအရာ ကားပညာတတ်ခြင်း ၏တန်ဖိုး မဟုတ်သလော။

ယူနက်စကို မှ လက်ကမ်း စာရွက်တစ်ရွက်၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖတ်ရသည်။ (EFA-Education For All) အမှတ် ၃၆၊ စက်တင်ဘာ ၁၉၉၉)

- ၁) ယူဂန္ဒာ ၌ အခြေခံပညာ ရေး(၄) နှစ်သည် လယ်သမားတစ်ယောက်၏ ထုတ်လုပ်မှုအား (၇) ရာခိုင်နှုန်း တိုးစေသည်။
- ၂) ဇမ်ဘီယာ ၌ အခြေခံပညာ ရေးတတ်မြောက် သောမိခင်၏ ကလေးသည် ပညာမတတ်သော မိခင်တစ်ယောက်၏ ကလေးထက် အသက်ရှင်ဖို့(၂၅)ရာခိုင်နှုန်း ပိုများသည်။

၃) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ၌ အလယ်တန်းပညာတတ်မြောက်သော အမျိုးသမီးများသည် ပညာမတတ်သော အမျိုးသမီး များထက် (၃)ဆ ပို၍ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲများသို့ တက်ကြသည်။

၄) အာရပ်နိုင်ငံများ၌ စာတိုက်မှရောက်လာသောစာများကို ဖတ်ပြနိုင်သော စာဖတ်တတ်သူ အမျိုးသမီးမှာယောက်ျား၏ အရိုက် အနက်သိပ် မခံရချေ။

ပညာတတ်ခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သာမန်အဓိပ္ပါယ်ကောက် ကျောင်းသင်ပညာတတ်ခြင်းဟူသာ ယူထားပါသည်။အခြေခံ အရေးအဖတ် အတွက်တတ်ရုံမျှ နှင့်ပင် အကျိုးရှိလှပါသည်။ ကျွန်တော် ချော်တော့ငေါ့သလို ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပညာရေးမှာ အရေးကြီးလှသည်ဟူ၍ ပြောချင်လွန်းအားကြီးသဖြင့် ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုးဟူသောခေါင်းစဉ်မှ နံဘေးသို့ လွဲချော်သွားသော်ခွင့်လွှတ်ပါ။

ပညာသင်ယူခြင်း (Learning) ၌ အောက်ပါအတိုင်း သုံးမျိုးသုံးစား ရှိသည်ဟု ဖတ်ဖူးပါသည်။

(၁) ပထမအမျိုးအစားမှာ သဘာဝအလျောက် ပညာသင်ယူသူများ (natural of intuitive learners) ဖြစ်သည်။ကလေးများဖြစ်သည် ငှက်ကလေး များကို သီချင်းဆိုရန် သင်ပေးဖို့မလို သလိုဘာသာစကားကိုလူကလေး များလွယ်လင့်တကူ တတ်ကြသည်။ အရာဝတ္ထု များကို အမျိုးအစားခွဲတတ်သည်။ လူကလေးများကား လွယ်လင့်တကူ ပင် အလုပ်ဖြစ်သော (ဝါ)လောကကြီး ၌ နေ၍ဖြစ်သော လောကဆိုင်ရာ လူဆိုင်ရာအမြင်များ တည်ဆောက်ကြသည်။ ခြုံ၍ပြောရလျှင် သာမန် အသိ(Common sense) တည်ဆောက် ကြသည်။ထိုအသိ တည်ဆောင်မှုကိုဖြယ်လှယ် လွှမ်းမိုးသောဩဇာ အာနိသင်များရှိသည်။ နှစ်ကြောဇီဝဗေဒ ဆိုင်ရာ ဩဇာ သက်ရောက်မှုများမှ(Neurobiological constraint) ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ အဆင်ဆင်တိုးတက်မှုဖြစ်လာမှုဆိုင်ရာ ဩဇာ သက်ရောက်မှု(Developmental constraint) တို့ဖြစ်သည်။ ထိုဩဇာ သက်ရောက်မှုများမှာ အလွန်တရာအင်အားကြီးသည်။ ၎င်း အပြင် ပြယ် လွင်ပယ်ဖျက် ဖို့လည်းခဲယဉ်းသည်။

၂) ဒုတိယ အမျိုးအစားမှာ ကျောင်းနေ၍ ပညာသင်ယူသူများ(Traditional Student of Scholastic Learners) ဖြစ် သည်။ အသက်၆-၇ နှစ်မှ ၂၀ ကျော်ထိ ကျောင်းသားများ ဖြစ်သည်။ အရေးအဖတ် အတွက်မှစ၍ အယူအဆများ၊ ဘာသာ ရပ်တစ်ခုခု ၏အကြောင်းများ စည်းမျဉ်းများကို သင်ယူသူများဖြစ်သည်။ ထိုကျောင်းသားများကိုလည်း ခြယ်လှယ်နေသော ဩဇာ သက်ရောက်မှုများလည်းရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ သမိုင်းဩဇာ သက်ရောက်မှုများ (Institutional Constraints) ဖြစ် သည်။ စာသင်ကျောင်းများမှာ ယင်းတို့တည်ရှိရာ လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု၏ ရည်မှန်းချက်များ ပေါက်မြောက်အောင် တစ် နည်း တစ်လမ်း အားဖြင့် ပြုလုပ်ပေးရသော နေရာများ ဖြစ်နေသည်။ အရေးအဖတ် အတွက်စသော သင်ယူရေး ကရိယာ

ပညာတတ်တတ်ယောက်၏တန်ဖိုး

များ (Learning Tools) ရှိလာအောင်သင်ပေးခြင်းအပြင် ထိုထိုဂုဏ် ရည်များ စိတ်နေသဘောထား များ ရှိသော ပြည်သူ ပြည်သားများမွေးထုတ်ရန်လည်း ရည်ရွယ်သည်။ စာသင်ကျောင်း၌ ကျောင်းသားများ တကယ်သဘောပေါက် နားလည် ရန်(Understanding) အတွက် ပြုလုပ်ပေးဖို့ ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် ရှိချင်မှ ရှိသည်။ အဓိက ဦးစားပေး ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ် သည်။

ပထမတွဲရထိ ကျောင်းသားအများစု မှာ အကယ်စင်စစ် နားလည်မှု (indepth Understanding) မရှိကြ။ ဆရာသင်ရုံ မျှမ မက လိုက်လံ ဖတ်ရှုလေ့လာ ကြသူ အနည်းအကျဉ်းသာ ပညာရပ်ကို နားလည်ကြသည်။ ပထမတွဲရသူ အများစုမှာ ခပ်ငယ်ငယ် လူကလေးဘဝက ထားရှိသော အယူအဆများပေါ်သို့ လမ်းချော်၍ ရောက်သွားတတ်ကြသည်။ သမားရိုးကျ တွဲရသည် စဉ်းစားပုံ၌ လူကလေးနှင့် မခြားနားလှချေ။

၃) တတိယ အမျိုးအစားမှာဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ၌ တတ်ကျွမ်းသူစပယ်ရှယ်လစ်(disciplinary expert of skilled person) ဖြစ်သည်။ ပထမတွဲရပြီးနောက် ဆက်လက် လေ့လာသူများ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရှာမှီး ဆည်းပူးသူများ ဖြစ်သည်။ ထိုသူများအား ဘာသာရပ်တစ်ခုကို ပတ်ပတ်နပ်နပ်သိသူ အယူအဆများကို ဘဝင်ကျထားသူများဖြစ်သောကြောင့် သူ၏ဗဟုသုတကို အသုံးပြုနိုင်သူများဖြစ်သည်။ ထိုအမျိုးအစား၌ ကျောင်းပြဋ္ဌာန်း စာမေးပွဲဘောင်ကို ကျော်လွန်၍ ပညာရှာမှီး သူကျောင်းသားများကိုလည်းထည့်နိုင်သည်။ သူတို့ကမှ တကယ်နားလည် သူများဖြစ်သည်။နားလည် ကျွမ်းကျင်သူတို့ကားအသိဉာဏ် ဗဟုသုတကို အသုံးပြုတတ်ရုံမက အသိဉာဏ် နယ်နိမိတ်ကိုလည်း ဆန့်ကျင်ထုတ်ကြသည်။ပထမနှင့်ဒုတိယ အမျိုးအစား ပညာသင်ယူသူများကိုကား မမြယ်လှယ်နိုင်ကြတော့ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူ စပယ်ရှယ်လစ်များကား ထိုဩဇာများ၏ သက်ရောက်ခြယ်လှယ်မှုကို ကျော်လွှားနိုင်ရုံမျှသာ မဟုတ် အယူအဆ အတွေးအခေါ်များကို အသစ်ဖန်တီးမှုများသို့လည်းကောင်း မျှော်လင့်မထားသောတူရူ များသို့လည်းကောင်း ဆန့်ထုတ်နိုင်သည်။

ကလေးနှင့်ပညာတတ်

ကလေးနှင့် စပယ်ရှယ်လစ်သည် သူတို့၏ နားလည်ကျွမ်းကျင်မှုကိုကောင်းစွာ အသုံးပြုတတ်သည်။ အရာ၌တူကြသည် မတူသည်မှာ လူကလေး၏ နားလည်မှုသည် သဘာဝအလျောက်သာဖြစ်လျက် လောကကြီး၌ နေလိုဖြစ်ရုံ မချင်ချိန်နိုင်သော နားလည်မှုသာဖြစ်သည်။ ဘာသာရပ်ကျွမ်းကျင်သူ၏ နားလည်မှုကတော့ သံမဏိရှည်လှသော အသိများ လက်ခံထားပြီးသော အမြော်အမြင်များကိုပင် ဆန့်ကျင်ကျော်လွန်နိုင်လျက် ကမ္ဘာကြီးကပြားနေတာမဟုတ် ကမ္ဘာကြီးလုံးသည်ဟုပြောကာ သက်သေ ထုတ်တတ်သော နားလည်မှုမျိုးဖြစ်သည်။

ဘာသာရပ် ကျွမ်းကျင်သူတို့၏ နားလည်မှုမျိုးကို ကျွန်တော်တို့လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းနားလည်မှုမျိုးကသာ လူသား၏ အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာ အရေးကြီးသောအထမြောက် မူများကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ လူသိသလိုသိလျက် ယခုဟူသော အချိန်၌ နေတတ်လျက် လူရင်မကြီး ဖြစ်ရန်မှာ ထိုသို့သော နားလည်မှုများအပေါ် ၌သာ တည်ဆောက်နိုင် သည်ဟု စိတ်ပညာ ဆရာဟောင်း ဝဒ်ဂါဒနာက ဆိုပါသည်။ ငါးနှစ်ကလေးက အရာများစွာကို သိပါသည်။ သို့သော်ကျွမ်းကျင်စွာ သူတို့သိသော ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာက ရှာမှီး ထားသော ဉာဏ်အမြော်အမြင်မျိုးကိုမသိ ကမ္ဘာကြီးဟာပြားတယ်ဟု ဆက်လက်ယုံကြည်နေလျှင် အချိန်၊ နာရီ၊ ခရီး၊ ရာသီ၊ အရာဝတ္ထု တို့၏သဘောသဘာဝ များကိုမှန်မှန်ကန်ကန် ကျွန်တော်တို့ မသိနိုင်။ ဆိုလိုရင်းမှာ လူ့သာမန်သိစိတ်သော်လည်းကောင်း လူကလေး၏ နားလည်မှုနှင့် ကျောင်းမှ သာမန် စာသင်သား၏ နားလည်မှုသော်လည်းကောင်း ပြည်စုံသော အသိများမဟုတ်။

ပညာတတ်တစ်ယောက် တန်ဖိုးဟူသည် အထက်ပါ ဟောင်းဝဒ်ဂါဒနာ၏ အဆိုအတိုင်း ပညာတတ်တစ်ယောက် ၌ရှိမြဲဖြစ်သော သာမန်အသိ အားကျော်နိုင်ခြင်း ကိုသာသူ၏ တကယ်တန်ဖိုးဟူ၍ သဘောရပါသည်။

ယခုအခါ သာမန်အသိ ကိုသာအားကိုးအားထား ပြုသူများကို များများစားစား တွေ့နေရပါသည်။ သူတို့ကပညာတတ်ခြင်းကို (ဝါ) ပညာတတ်၏တန်ဖိုးကို မသိသာမန်အသိနှင့်များဆိုလျှင် ကမ္ဘာကြီးဟာ ပြားနေမှာဘဲ လေထက်လေးသော လေယာဉ်ပျံတွေ လေထဲ၌ ပျံနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ သစ်ပင်များခုတ်ခြင်းနှင့် မြစ်များကောင်းခြင်းကိုလည်း မဆက်မစပ်တတ်၊ ဒါလည်းဖြစ်နေမှာပါဘဲ။ သူလည်းနိုင် ကိုယ်လည်းနိုင် (win win) ဒီသဘော မျိုးရှိနေငြားသော်လည်း ဒါလည်းမစဉ်းစားတတ်ဖြစ်နေမှာဘဲ။

ပညာတတ်ဆိုတာဘာလဲဟူသော အနက်ကောက်၌ ပညာတတ်ဟူသည် မည်သို့ပညာသင်ယူရမည်ကို သင်ယူတတ်မြောက် ပြီးသူ (An educated person is one who has learnt how to learn) ဟူသောအနက်ကောက် ရှိပါသည်။ ထိုအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်အရ ကျောင်းမနေရသော်လည်းကျောင်း ပြင်ပ ပညာရေး (informal education) နှင့် အကယ်တတ်မြောက်လာသူကိုလည်း ပညာတတ်များတွင် ထည့်နိုင်သည်။ ပညာသင်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဒီလော့ဂရစ် (The Delors grid of learning) ဟူ၍လည်းရှိရာ ပညာတတ်ဟူ၍ အထူးပြုခေါ်ဝေါ်ချက်၌ ထိုဒီလော့၏ အချက်အားလုံး သင်ယူပြီးသူများသာ အကြုံးဝင်သင် သလားစဉ်းစား ကြည့်မိပါသည်။ ဒီလော့ဂရစ် မှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- (၁) သိရန်ပညာသင်ခြင်း - အရေးအဖတ် အတွက်နှင့် ပြောဆိုတတ်ခြင်း စသည်အခြေခံ သင်ယူရေး ကရိယာများ ဂရုစိုက်ရမည်။
- (၂) ပြုလုပ်နိုင်ရန်ပညာသင်ခြင်း- ဘဝရပ်တည်ရန်သော်လည်းကောင်းအလုပ်အကိုင် လုပ်ရန်သော်လည်းကောင်း လိုအပ်သော အရည်အချင်း များရရှိစေမည်။
- (၃) လူ့အသိုက်အဝန်း အတွင်းနေထိုင်ရန် ပညာသင်ခြင်း- မိသားစု၊ အသိုက်အဝန်း အတွက်ဆက်ဆံရေးပဋိပက္ခများ ဖြေလည် ဖြေရှင်းသွားစေရန် နှင့်အခြားသူများအားသည်းညည်းခံတတ်ရန် သင်ယူခြင်း။

(၄) တစ်စုံတစ်ယောက် ဖြစ်လာရန်သင်ယူခြင်း - အနုပညာအရည်အသွေး နှင့်ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး တိုးတက်အောင် သင်ခြင်းဝေဘွန်က ပြုရန်ကိုယ်ပိုင် အတွေ့အခေါ် ရှိလာရန် သင်ယူခြင်း။

(၅) အခြားသူများကိုသော်လည်းကောင်း မိမိကိုယ်ကို သော်လည်းကောင်း ပြောင်းလဲပစ်နိုင်အောင် သင်ယူခြင်း- ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအား အလေးဂရုပြုတတ်ခြင်း လူမှုရေး တည်ကြည် မြဲမြံ ခြင်းကိုရိုသေတတ်ခြင်း လိင်ကြောင် အဆင်အတန်းခွဲခြားခြင်း စသော ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ များ အားသင်ယူခြင်း ။

The Delores grid of learning consists of four pillars:

- Learning to know . which covers basic tools such as literacy and oral expression:
- Learning to do. Which covers competence to deal with life work ;
- Learning to live together , which covers personal relations within the families and community , including conflict resolutions and tolerance towards others:
- Learning to be, which covers development of artistic , personality and critical and autonomous thinking:
- To these four pillars a fifth could be added: learning to transform others and self which adds developmental component covering respect for the environment, respect for social solidarity and respect for a non-discriminatory, gender- sensitive world.

ပညာတတ်တို့ သံသယထားတတ်ခြင်း (တွေဝေခြင်း) ဟူသည်၌လည်း ယင်းသဘောကြောင့် အလုပ်မဖြစ်မဟုတ်ပါ။ သိပ္ပံပညာတတ် သုတေသနသမား တစ်ယောက်သည်သူတွေ့နိုင်မည်ဟုယုံကြည်သော အဖြေတစ်ခု အတွက်နှစ်ပေါင်းများစွာဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ စမ်းသပ်လုပ်ကိုင်ဆဲမှာပင် သူ့ဦးနှောက်တစ်နေရာ၌ အဲ့ဒါမှဟုတ်ပါလားဟု သံသယလေးထားပါသည်။ထို့ကြောင့် ထိုသိပ္ပံသမားသည် မြစ်ကိုတွေ့မည်ဟု ထင်ခဲ့သော်လည်း ချောင်းကိုသာတွေ့သော အခါ အင်းဒါဟာ ချောင်းကလေးကိုးဟု ချောင်းဟာချောင်းပါဘဲ ဟုလက်ခံနိုင်ပါသည်။ အခြားသူများကတော့ ချောင်းပျံ့ပြောသောအခါလည်း ထိုဝေဖန်မှုကို လက်ခံနိုင်ပါသည်။ ဒီဌ ဓမ္မ လက်ခံနိုင်(ဝါ) မျက်စိမှိတ်ခြင်း ငါတကော မကောတော့ပါ။ ။

ကိုတာ

ပညာတတ် (ဆရာအရှင်)တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီး နှစ်ပေါင်းငါးရာအကြာကာလတွင် ဖြစ်သည်။ ယောနကတိုင်း သာဂလပြည်တွင် မိလိန္ဒမြည်သောမင်းသည် ဘုရင်ဖြစ်သည်။မိလိန္ဒမင်းသည် နေမင်းကဲ့သို့ တန်ခိုးကြီး၏ လှိုင်းတံပိုးကဲ့သို့ ဉာဏ်ပညာထက် မြက်သည်။များစွာသော စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို တစ်ဖက်ကမ်းရောဂါတတ်မြောက်သည်။

တစ်နေ့တွင် မိလိန္ဒမင်းကြီးသည် မိမိ၏စစ်အင်္ဂါဗိုလ်ပါတို့ကို ကြည်ရှုစစ်ဆေးရန်အတွက် နန်းတော်မှထွက်ခဲ့သည်။စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို ကြည်ရှုစစ်ဆေးပြီးလျှင် နန်းတော်သို့ပြန်ဝင်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော်အချိန်စောသေး၍မဝင်သေးချေ။ ပညာရှိတို့နှင့် ဆွေးနွေးလိုကြောင်း အမတ်တို့ကိုမိန့်ကြားသည်။ထိုအခါ ယောနကအမျိုးသားအမတ်တို့က ပညာရှိအသီးသီး၏ အမည်တို့ကိုလျှောက်ထားကြသည်။ယင်းတို့အနက် ပုရာဏကဿပ နှင့်မက္ခလိဂေါသာလ ဂိုဏ်းဆရာကြီးနှစ်ဦးကို ရွေးချယ်လိုက်သည်။

မိလိန္ဒမင်းကြီးသည် ရှေးဦးစွာ ပုရာဏကဿပဆရာကြီးထံ သွားရောက်၍ မေးလျှောက်သည်။ ‘ဘန္တေကဿပ လောကကိုအဘယ်တရားစောင့်ရှောက်သနည်း’ ‘မဟာရာဇ၊လောကကို ပထဝီမြေကြီးစောင့်ရှောက်၏’ ဘန္တေမြေကြီးသည် အကယ်၍လောကကို စောင့်ရှောက်ပါလျှင် မြေကြီးကိုကျော်ပြီး ငရဲသို့သွားသောသူတို့အား အဘယ်ကြောင့် မစောင့်ရှောက်ပါသနည်း။

ပုရာဏကဿပသည် ထိုစကားကိုပြန်ကြားဖြေဆိုရန်မစွမ်းနိုင်ချေထိုအခါ မင်းကြီးသည် ‘လောကသည် အချည်းနှီးသာတည်း’ဟု ရေရွတ်ကာ မက္ခလိဂေါသာလအထံသို့သွားရောက်မေးလျှောက်ပြန်သည်။

‘ဘန္တေ ဂေါသာလ၊ကုသိုလ်ကံ၊အကုသိုလ်ကံ တို့သည်ရှိကုန်သလော၊ ထိုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါတ်ရှိကုန်သလော’ ‘မဟာရာဇ၊ ကံမည်သောတရားမရှိချေ။ ကံမရှိသောကြောင့် အဘယ်မှာ ကောင်းမှု၊မကောင်းမှုအကျိုးဖလ ရှိတော့မည်နည်း။စင်စစ်မှာမူ လောကတွင် မင်းသေလျှင်မင်းပင်ပြန်ဖြစ်၏။ဗြဟ္မဏသေလျှင် ဗြဟ္မဏသေလျှင် ဗြဟ္မဏပင်ပြန်ဖြစ်၏။ထိုအတူကုန်သည်သေလျှင် ကုန်သည်၊ဆင်းရဲသားသေလျှင်၊ဆင်းရဲသားပင်ပြန်၍ဖြစ်၏ထို့ကြောင့် လောကတွင်ကံဟူသော သဘောတရားမရှိချေ။ပြုလုပ်နေဖွယ်လည်းမလိုချေ’။

ဘန္တေဂေါသာလ သို့ဖြစ်ပါလျှင် လက်ပြတ်သူသေလျှင် တစ်ဖန်လက်ပြတ်မည်လော၊ ခြေကျိုးသူသေလျှင် တစ်ဖန်ခြေကျိုးသူဖြစ်ရပြန်မည်လော၊ မျက်ကန်းသူ နားပင်းသူဆွံ့အသူစသူတို့လည်း သေကြေလျှင်ထိုအတူ ပင်တစ်ဖန် ဖြစ်ကြရမည်လော’

ထိုအခါဂိုဏ်းဆရာကြီး မက္ခလိဂေါသာလ မှာမင်းကြီး၏စကား ကိုမပြန်ကြားနိုင်တော့ချေ။ဤတွင် မင်းကြီးက နေရာမှထကာ ဇမ္ဗူဒီပါ ကျွန်းကြီးသည် အချည်းအနှီးသာတည်း ငါ့စကားကိုပြောကြားနိုင်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှမရှိတကား’ဟုစိတ်ပျက်စွာ မြွက်ကြားလျက် နန်းတော်သို့ပြန်သွားလေသည်။

မိလိန္ဒမင်းကြီး၏ချည်ခြင်းကား ‘ပညာရှိသာမက၊ ဗြဟ္မဏတို့နှင့်ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ပြီး ငါ၏ယုံမှားသံသယကို ပယ်ဖျောက်ရပါမူ ကောင်းလေစွအဘယ်ပညာရှိထံချဉ်းကပ်ရမည်နည်း ဟူ၍ဖြစ်သည်။

သာဂလပြည်တွင် ပညာရှိတို့သည် မင်းကြီး၏ အမေးပြဿနာအက်ကို မခံနိုင်၍ လွတ်ရာကျွတ်ရာသို့ သွားနေကြသည်။ များစွာသော ရဟန္တာတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်သို့ ရှောင်ထွက်နေကြကုန်သည်။ ဟိမဝန္တာတောင်တွင် ရဟန်းတော်ပေါင်းများစွာ ရောက်နေကုန်ကြသည်။

(၂)

တစ်နေ့တွင် ဟိမဝန္တာတောင်ခြေ ရိက္ခတ အမည်တွင် သောနေရာ၌ ရဟန်းများ စည်းဝေးကြကုန်၏။ အစည်းအဝေး၏ ဦးစီးဥက္ကဋ္ဌမှာအရှင်အဿဂုတ္တ ဖြစ်၏။စည်းဝေးခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ မိလိန္ဒမင်း၏ပြဿနာပင်ဖြစ်သည်။ထိုမင်းနှင့်ရင်ဆိုင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မည် ပညာရှိသူရဲကောင်း ကိုရှာဖွေကြသည်။သို့သော် မင်းကြီးနှင့်ရင်ဆိုင်မည် ရဟန်းတစ်ပါးတလေမှ ပေါ်ထွက်မလာ ချေ။နောက်ဆုံးတွင် ရဟန်းတို့သည် သိကြားမင်းထံသွားပြီး အကူအညီတောင်းရန် သဘောတူဆုံးဖြတ် ကြသည်။

ရှင်အဿဂုတ္တ နှင့်ရဟန်းတော်အချို့ သိကြားမင်းထံသွားရောက်ကြသည်။အကျိုးအကြောင်းကို ပြောကြားသည်။ သိကြားမင်းက-

‘အရှင်တို့ ဤမိလိန္ဒ အမည်ရှိသောမင်းသည် ဤတာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှ စုတေသွားသူပင်ဖြစ်သည်။ ဤ စကြဝဠာတွင် သူ့ကိုနှိမ်နင်းနိုင်မည်သူ မဟာသေနနတ်သားမှတစ်ပါး အခြားမရှိချေ’ ဟု မြွက်ကြားပြီး မဟာသေနနတ်သားစံရာ ကေတုမတီ ဗိမာန်သို့ သွားရောက်တောင်းပန်ကြသည်။ မဟာသေနနတ်သားက -

‘အရှင်မြတ်တို့ လူ့ပြည်လောကသည် လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟ တို့ဖြင့်ရှုပ်ထွေးပွေယျက်လှပါ၏။ထို့ကြောင့် ငါသည် လူ့ပြည်သို့မသက်တော့ဘဲ အထက်သို့သာ တစ်ဆင့်၊ပြီးတစ်ဆင့် တက်ကာဘဝဇာတ်ကို အဆုံးသတ်ရန် ရည်ရွယ်ထား၏။ သို့ရာတွင် မိလိန္ဒမင်း ၏ပြဿနာ တို့ကိုဖြေရှင်းပြီး သာသနာပြုရ မည်ဖြစ်ပါ၏။ ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပါပြီ များမကြာမှီကာလအတွင်း မှာသာသနာပြုရန်အတွက် လူ့ပြည်သို့ ဆင်းသက်ခဲ့ပါမည်’ ဟု မြွက်ကြား သည်။

ထိုအခါ ရဟန်းသံဃာများသည် အားရရွှင်လန်းစွာ ဟိမဝန္တာသို့ပြန်ဆင်းခဲ့ကြ၏။ တစ်ဖန်စည်းဝေးကြပြီး မဟာသေန နတ်သားလူ့ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ စောင့်ရှောက်ပြီး ရဟန်းပြုပေးရန် တာဝန်ကိုဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပြန်သည်။ ရှင်အဿဂုတ္တ - ယခင်အစည်းအဝေးသို့၊ဈာန်သမာပတ်ဝင်စားနေ၍ မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့သော ‘ရှင်ရောဟဏ’ အားအပြစ်ဒဏ်ပေးသည်အနေနှင့် ဤသို့မိန့်သည်။

‘ငါ့ရှင်ရောဟဏတာဝတိံသာမှ မဟာသေနနတ်သားသည် မကြာမှီလူ့ပြည်တွင် ပဋိသန္ဓေနေလိမ့်မည်။ သင်သည် ထိုသူငယ်ကို စောင့်ရှောက်ပြီး ရဟန်းဖြစ်အောင် ခေါ်ဆောင်ခဲ့ရမည်။

‘ကောင်းလှပါပြီအရှင်၊ကျွန်ုပ်၏ တာဝန်ရှိပါစေ’

ထိုအခါ ရဟန်းများသည် သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ပြီး အစည်းအဝေးကို ညီညွတ်စွာ ရုပ်သိမ်းလိုက်ကြသည်။

ဟိမဝန္တာအနီးတွင် ဂဇင်္ဂလ မည်သောဗြဟ္မဏရွာသည်ရှိ၏ ထိုရွာတွင် သောနတ္တရအမည်ရှိသော ဗြဟ္မဏရှိလေရာ မဟာသေနနတ်သားသည် ထိုဗြဟ္မဏ ၏မယားတွင် ပဋိသန္ဓေတည်နေ၏ ရှင်ရောဟဏ သည်ထိုအခါမှ စတင်၍ ထိုသောနတ္တရ

၏အိမ်ရှေ့တွင် ဆွမ်းခံရပ်၏။ ခုနစ်နှစ်နှင့် ဆယ်လတိုင်တိုင် ကြာခဲ့သည်။ ဗြဟ္မဏ ၏မယားသည် ဆယ်လလွန်သဖြင့် သားဖွားမြင်၏ 'နာဂသေန' ဟု အမည်မှည့်ကုန်၏။

သားငယ်နာဂသေနသည် အစဉ်သဖြင့် ကြီးထွား၍ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ် ရောက်သောအခါ အဖပုဏ္ဏားသည် သားငယ်အား ပညာသင်ကြားရန် စီစဉ်ပေးသည်။ ဗြဟ္မဏဆရာတစ်ဦးအားအသပြာ တစ်ထောင်ပူဇော်ကာ ပြဿာဒ်ပေါ်မှာပင် နာဂသေန ပညာသင်ကြားစေသည်။ ဗြဟ္မဏဆရာသည် သူငယ်နာဂသေနအား ဗြဟ္မဏပညာဖြစ်သောဝေဒကျမ်း ကိုသင်ကြားပို့ချပေး၏ နာဂသေနသည် တစ်ခေါက်မျှ သင်ကြားကာမျှဖြင့် ဝေဒသုံးပုံအလုံးစုံကို အကုန်တတ်မြောက် တစ်ဖက်ကမ်းခတ်ရောက်၏။ ထိုအခါ နာဂသေနက အဖဗြဟ္မဏ အားမေး၏ ။

'အဖဗြဟ္မဏ ပညာသည်ဤမျှသာလော ဤမှတစ်ပါး သင်ကြားဖွယ် ရှိသေးပါ၏လော '

'ချစ်သား နာဂသေန။ ပညာသည် ဤဝေဒသုံးပုံပင် ဖြစ်၏ ဤထက်အပိုအလွန်မရှိချေ။ '

ထိုအခါနာဂသေန သည်ဆရာအား ခွင့်ပန်ပြီး ပြဿာဒ်ပေါ်မှဆင်းခဲ့၏။ ထို့နောက် ဆိတ်ငြိမ်ရာတွင် ထိုင်ပြီး မိမိသင်ကြားတတ်မြောက်သော ဗြဟ္မဏ ပညာတို့ကိုအစအလယ်အဆုံး သုံးပါးလုံးဆင်ခြင်၏ ။ 'ဤဝေဒတို့သည် အချည်းအနီးတည်း။ အနှစ်သာရ ဘာမျှမရှိကုန် 'ဟု နှလုံးမသာယာ ဖြစ်နေသည်။

ထိုအခါ ရှင်ရောဟဏ သည် ဝတ္ထုနိယကျောင်း ဌာနေလျက် နာဂသေနသတို့သား၏ စိတ်အကြံကိုသိ၍ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်ကာ သပိတ်ကိုယူပြီး ဂဇိလရွာ၏ ရှေ့သို့ရောက်လာ၏။ နာဂသေန သည်အိမ်တံခါးဝတွင်ရပ်နေစဉ် ရှင်ရောဟဏ ကြွလာသည်ကို တွေ့မြင်ရ၍ ရွှင်ပျသွား၏။ ဤရဟန်းသည် တစ်စုံတစ်ရာ အနှစ်သာရကို တွေ့မြင်ရ၍ ရွှင်ပျသွား၏။ ဤရဟန်းသည် တစ်စုံတစ်ရာ အနှစ်သာရ ကိုသိကောင်းသိမည်။ ' ဟုစဉ်းစားလျက် အနားသို့ချဉ်းကပ်ပြီးမေးသည်။

'အချင်းသင်သည် လောက၏အတတ်ပညာကို တတ်ပါသလော '

'သူငယ်ငါသည် လောကအတတ်ပညာကို လည်းတတ်၏ လောကထက်လွန်မြတ်သော မ္ဗန္ဓာန်ကိုလည်း တတ်၏ '

'အချင်းငါ့အားသင်ကြားပေးနိုင်ပါမည်လော '

'ပေးနိုင်ပါ၏ '

'သို့ဖြစ်လျှင် ငါ့အား သင်ကြားပေးပါ '

'သူငယ်ပညာသင်ကြားပေးရန်အခါမဟုတ်သေး။ ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်နေဆဲ ဖြစ်၏။

ထိုအခါနာဂသေန သည် ရှင်ရောဟဏ၏လက်မှ သပိတ်ကို ယူကာအိမ်တွင်းသို့ပင် ဆောင်းသွား၏။ မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ကပ်လှူ၏။ ဆွမ်းစားပြီးသောအခါမထေရ်အားလျှောက်ကြား၏။

'အချင်း ယခုအခါငါ့အားမ္ဗန္ဓာန် ကိုသင်ကြားပေးပါလော့ '

'သူငယ် သင်သည်ကြောင်ကြခြင်းကင်း၍ မိဘခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ငါ့ကဲ့သို့ဘိက္ခုအသွင်ဆောင်ယူပါလျှင် သင်အား မ္ဗန္ဓာန် သင်ကြားပေးမည်။

ထိုအခါ နာဂသေနသည် မိဘတို့ထံချဉ်းကပ် ပြီးရှင်ရောဟဏထံတွင် လောကထက်လွန်မြတ် မုန္တန်ကို သင်ကြားလိုကြောင်း ခွင့်ပန်သည်။ သူကဲ့သို့ ဘိက္ခုအသွင်ဆင်ယင်မှ သင်ကြားပေးမည်အကြောင်းတို့ကို ရှင်းပြသည်။ ‘ငါ့သားသည် မုန္တန် သင်ကြားပြီးလျှင် ပြန်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ယုံကြည်၍ ပညာသင်ကြားရေး အတွက်ဘိက္ခုအသွင် ဆင်ယင်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။

ယင်းနောက် ရှင်ရောဟဏသည် နာဂသေနကို ခေါ်ဆောင်၍ ဝတ္ထုနိယ ကျောင်းတွင် တစ်ညနေပြီး ဟိမဝန္တာရရှိတ ကုန်းပြင်သို့သွားသည် များစွာသော ရဟန်းတို့အလည်တွင် နာဂသေနအား ရှင်သာမဏေ ဘောင်အတွင်း သွတ်သွင်းချီးမြှင့်လိုက်သည်။

(၃)

ရှင်ပြုပြီးသော အခါနာဂသေနသည် ရှင်ရောဟဏအား မုန္တန်ကိုသင်ကြား ပေးပါလော့ဟု လျှောက်ထားသည်။ ရှင်ရောဟဏက နာဂသေနအား အဘိဓမ္မာကိုပင်ရှေးဦးစွာသင်ကြားပေးလိုက်၏။ နာဂသေနသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၊ ဝိဘင်းကျမ်း၊ ဓာတုကထာကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၊ ယမိုက်ကျမ်း နှင့်ပဋ္ဌာန်ကျမ်းတို့ကို အစဉ်အတိုင်း သင်ကြား၏။ တစ်ကြိမ်သင်ကြားပြီးနောက် နာဂသေနသည် အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း ကိုကုသိုလ်အကုသိုလ် အဗျာကတ တရားသုံးပါးဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ကာ အကျယ်ဖွင့်ပြပေးနိုင်၏။ ကမ္ဘာမြေကြီးသည် ပဲတင်ဟီး မျှကောင်းချီးပေးလေ၏။

နာဂသေန အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သောအခါ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် သူ့အား ရဟန်းပြုပေးလိုက်ကြသည်။ ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက် တစ်နေ့တွင် နာဂသေနသည် သူ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရောဟဏ မထေရ်နှင့်အတူ ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံ ဝင်သည်။ နာဂသေနသည် ဆရာ့နောက်မှလိုက်ရင်း ‘ဆရာသည်အချဉ်းနီးတကား၊ အသိဉာဏ် မရှိချေ၊ ငါ့အား ရှေးဦးစွာအဘိဓမ္မာကို သင်ကြားဘိတကား ‘ဟုစိတ်အကြံဖြစ်သည်။ ရှင်ရောဟဏ သည်နာဂသေနစိတ်ကူးနေခြင်းကို စိတ်ဖြင့်သိ၍ ‘နာဂသေန ၊ သင်သည်မလျော်သောအကြံ ကိုကြံစည်ဘိ၏။ ဤသို့မကြံစည်သင်’ ဟုမိန့်ကြားလိုက်သည်။ ဤတွင် နာဂသေနသည် ထိတ်လန့်အံ့သြသွားပြီး ဤကဲ့သို့သောအကြံမျိုးမကြံတော့ပါ’ ဟုဆရာကိုတောင်းပန် သည်။ ဆရာက ဒဏ်ပေးသည်အနေဖြင့် နာဂသေနကို ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဝတ္ထုနိယကျောင်းရှိ အရှင်အဿဂုတ္တမထေရ်ထံ နေရန်လွှတ်လိုက်သည်။

အရှင်အဿဂုတ္တ ကနာဂသေနကို စမ်းသပ်ပြီး သူ့ကျောင်းတွင် ဝါဆိုရန် ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ သီတင်းဝါကျွတ်သောအခါ အရှင်အဿဂုတ္တအား အနှစ်သုံးတယ်တိုင်တိုင် ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးလာသော ဒါယိကာမကြီးတစ်ဦးက အရှင်အဿဂုတ္တနှင့် နာဂသေနတို့အား သူ၏အိမ်သို့ ပင်ဖိတ်ကာ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသည်။ ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ရှင်အဿဂုတ္တသည် နာဂသေန အား ‘ငါ့ရှင်ဆွမ်းအနုမောဒနာကြီးအား လောကလွန်မြောက်နိုင်သော ၊ သုညတရားကိုဟောကြား၏။ ထိုတရားကို နာကြားရသောအခါ ဆွမ်းဒါယိကာမကြီးသည် ‘အလုံးစုံသော ဖြစ်ခြင်းသဘောသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ‘ဟုအမြင်ပေါက်ကာ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းသော သောတပတ္တိ ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်သွား၏။ နာဂသေနလည်း သူဟောကြားသော တရားကို ပြန်လည်သုံးသပ်လျက် ဝိပဿနာ ကိုဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေလျက်ပင် သောတာပတ္တိ ဖိုလ်၌တည်လေသည်။

ထိုအခါ အသာဂုတ္တသည် ကျောင်းကပင် ထိုနှစ်ဦး၊သောတပတ္တိဉာဏ်အမြင်ရသည်ကို ကောင်းစွာသိ၍ ‘ကောင်းလေစွ၊မြှားတစ်စင်းဖြင့်ပင် နှစ်ခုသောပစ်ကွင်းကို ဖောက်ထွင်းနိုင်ပေစွတကား ‘ဟု ကောင်းချီးအနုမောဒနာ သာဓုခေါ်လေသည်။

ထို့နောက် ရှင်အသာဂုတ္တ က နာဂသေနအား ပါဠိလိုပုတ်သို့သွား၍ ထိုပြည်ရှိ အသောကာရုံကျောင်း၌ ရှင်ဓမ္မရက္ခိတ ထံဗုဒ္ဓဓမ္မ များကိုသင်ကြားရန်စေလွှတ်သည်။နာဂသေနသည် ရှင်အသာဂုတ္တကိုရှိသောစွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ကာ ပါဠိလိုပုတ်သို့သွားလေသည်။ လမ်းတွင်ပဋိလိုပုတ်ပြည်သား ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦးနှင့်တွေ့ဆုံပြီး ထိုသူ၏လှည်းငါးရာဖြင့် အတူသွားကြသည်။ လမ်းတွင် နာဂသေနကိုကုန်သည်ကြီးက ဆွမ်းကပ်သည်။နာဂသေနက ကုန်သည်ကြီးအားအဘိဓမ္မာတရား ကိုရှင်းလင်းဟောကြားသည်။သို့ဖြင့် ကုန်သည်ကြီးလည်း သေတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ကို ရသွားလေသည်။ နာဂသေနအား ကုန်သည်ကြီးက ကမ္မလာကိုဆက်ကပ်ရာ လက်ခံတော်မူသည်။

ထို့နောက်နာဂသေန သည်အသောကာရုံကျောင်းတိုက် သို့ရောက်၍ ရှင်ဓမ္မရက္ခိတ ကိုရှိသောစွာရှိခိုးပြီး မိမိရလာသော အကြောင်းကိုလျှောက်ကြား၏။ ရှင်ဓမ္မရက္ခိတလည်းပိဋကတ် သုံးပုံကို တစ်ဆက်တည်း ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် သုံးလသင်ကြားပေးပြီးနောက် နာဂသေနသည် သင်ကြားပြီးသော ပိဋကတ်တို့ကို သုံးလပတ်လုံး နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်၏။

ထိုအခါ ရှင်ဓမ္မရက္ခိတသည် နာဂသေနအား

‘ နာဂသေန နွားကျောင်းသားတို့သည် နွားတို့ကို ထိန်းကျောင်း၏။ အခြားသူတို့သည် နွားနို့မှဖြစ်သော အရသာကို သုံးဆောင်ကုန်၏ ‘ ဟုဆိုရာ၏။

‘သဘောပေါက်ပါပြီ ဘဇ္ဇန္တ ‘

ထိုညမှာပင် နာဂသေနသည် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်နှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ဆိုက်ရောက်သွား၏ ။ထိုအခါ ဟိမဝန္တာတွင်ရှောင်တိမ်းနေကြသော ရဟန္တာတို့သည် နာဂသေနအားတဖန် စေလွှတ်၍ ခေါ်ကာတောင်းဆိုကြ၏။

‘ နာဂသေန၊ မိလိန္ဒမင်းသည် ရဟန်းသံဃာတို့အား မူလစကားကို ဆန့်ကျင်သဖြင့် ပြဿနာ ပြုကာညဉ်းဆဲနေ ၏။ သင်သွား၍ မိလိန္ဒမင်းအား ဆုံးမပါလော့ ‘

‘ ဘဇ္ဇန္တ၊မကြောက်ကြပါလင် သာဂလသို့ ကြွတော်မူကြပါ ‘

ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် သာဂလပြည်ကို သင်္ကန်းအရောင်ဖြင့် ထွန်းပြောင် စေကုန်သည်။

(၅)

အရှည်ကိုမဆိုတော့ပြီ လိုရင်းကိုချုပ်ပါတော့မည်။ မိလိန္ဒမင်းကြီးသည် နာဂသေန ဟူသောအမည်ကိုကြားလိုက် သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကြက်သီးမွေးညင်း ထသွားသည်။ရဟန်း ရှစ်သောင်း၏ အလယ်တွင်ရှိသော နာဂသေနကို သူတစ်ပါးမပြောကြားဘဲ သိသည်။

အနီးဆုံး မိလိန္ဒမင်းကြီးက အရှင်နာဂသေန၏ အမည်ကိုမေးသည်။နာဂသေနဟု ဖြေပြီး အမည်သည် ဝေါဟာရ ပညတ်မျှသာဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမရနိုင်ဟုဖြေသည်။ဤအဖြေကို မိလိန္ဒမင်းကြီးကစောဒကတတ်သည်။ အရှင်နာဂသေနက

မင်းကြီးစီးလာသော ရထား၏ အစိတ်အပိုင်းကိုပြော ၍ ယင်းအစိတ်အပိုင်းများသည် ရထားလောဟု မင်းကြီးကိုပြန်၍ မေးခွန်းထုတ်သည်။ ပြီးလျှင် ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ ဝဇီရာမည်သော ဘိက္ခုနီအားမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ဖူးသော တရားကိုပြသည်။

‘ဥပမာ အင်္ဂါကြီးငယ် အဆောက်အဦ ထင်ရှားရှိ၍ ရထားဟူသော ဝေါဟာရ သဒ္ဒါဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ခန္ဓာတို့ထင်ရှား ရှိကုန်၍ သတ္တဝါဟုခေါ်ဝေါ် ပညတ်သမုတ်အပ်ခြင်း ဖြစ်လေ၏။

ထိုအမေးစကားတွင် အရှင်နာဂသေန၏ အဖြေကို မိလိန္ဒမင်းကြီးအတွက် မတက်နိုင်တော့ချေ။ ထိုအမေးမှအစပြု၍ ထိုထိုထိုသို့သော အမေးတို့ကို စောဒနာပြု မေး၏။ ထိုထိုထိုသို့သော အမေးတို့ကို အရှင်နာဂသေနက မိလိန္ဒမင်းကြီး၏ သံသယတို့ကို မြူမှောင်ဝေကင်း တိမ်းမှေးရှင်းအောင် ဖြေသည်။ အမေးပုစ္ဆာပေါင်း များစွာကို အဖြေပေါင်းများစွာ ဖြင့်မိလိန္ဒ မင်း၏ သံသယတို့ကို အရှင်နာဂသေနက ပယ်ရှင်းခဲ့သည်။ ယင်းအမေးအဖြေတို့ကို မဖော်ပြတော့ပါ။ သိလိုလျှင် မိလိန္ဒပညာမှာရှာကြည့်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လိုရင်းကိုဆိုပါတော့မည်။ မိလိန္ဒမင်းနှင့်ရှင်နာဂသေနတို့၏ အမေးအဖြေ အဆုံး၌ မြေကြီးတုန်လှုပ်၏။ လျှပ်စစ်လျှပ်နွယ် တို့ပြတ်သန်း ကုန်၏။ ပန်းမိုးရွားကုန်၏။ ကောင်းချီးပေးကုန်၏။ လူအပေါင်းတို့ လည်းလက်အုပ်ချီ မိုးရှိခိုးကြကုန်၏။

မိလိန္ဒမင်းကြီးသည် အလွန်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်စွာ လျှောက်ကြား၏။

‘ဘန္တောနာဂသေန၊ ကောင်းလှပါ၏။ ပြဿနာ များကိုအရှင်ဘုရား ဖြေကြား၏။ ဤသာသနာ တော်တွင် ရှင်သာရိပုတ္တရာ မှတစ်ပါးပြဿနာ ဖြေရှင်းရာ ဝယ်အရှင်နှင့်တူသော သူမရှိနိုင်ပါ။ ကျွန်ုပ် ၏ အပြစ်ကိုသည်းခံတော်မူပါ။ အရှင် ကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ဥပသကာဟု မှတ်တော်မူပါ။’

မိလိန္ဒမင်းကြီးသည် မိလိန္ဒအမည်ရှိသော ကျောင်းဆောက်၍ ရာပေါင်း များစွာသော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ ရှင်နာဂသေန ကိုပစ္စည်းလေးပါး ဖြင့်လုပ်ကျွေး၏။ နောက်ထပ်လည်း မထေရ် ၏ပညာ၌ ကြည်ညိုသဖြင့် သားအကြီးအား မင်းအဖြစ်ကို အပ်နှင်းကာ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာပွား၍ ရဟန္တာသို့ရောက်လာ၏။

ပညာသည်လော၌ ချီးမွမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့ရန်အတွက် ပြုနိုင်၏။ ပညာရှိတို့သည်။ ပညာဖြင့် တွေးတော ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရာဂမီးစသည်မှ ငြိမ်းချမ်းသောနိဗ္ဗာန် သို့ရောက်ကုန်၏။

အကြင်တရားစဉ် ပညာဉာဏ်တည်ရှိ၏။ ထိုတွင် သတိတရား မဆုတ်ယုတ် ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပူဇော်အထူးတည်ရာဖြစ်၏။ သူမြတ်ဖြစ်လျက် ချီးကျူး ထိုက်သော အတုမရှိသူဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပညာရှိသောသူသည် မိမိ၏ အစီးအပွား ကိုရှုမြင်လျက် ရိုသေခြင်း နှင့်တကွ စေတီကို ပူဇော်သကဲ့သို့ ပညာရှိ ကိုပူဇော်ရာ၏။

(သီဟိုဠ်ကျွန်း ဒေါက်မြို့၌နေ၍ ဒေါက်မထေရ် ဟု အမည်ရသော မဟာထေရ် သည်မိလိန္ဒမင်းနှင့်ရှင်နာဂသေန ၏ အမေးအဖြေကို ကြားနာ မှတ်သိရသည်အတိုင်း ရေးသား၍ ကောင်းစွာထားအပ်၏။ မိလိန္ဒမင်းသည် ပညာကြီး၏။ နာဂသေနသည် လွန်စွာပညာရှိ၏။)

(၆)

ပညာတတ် (ဆရာအရှင်)တစ်ယောက်၏တန်ဖိုးကို မိလိန္ဒပညာ ကိုးကား၍ ရေးသားသော စာရေးသူ၏အမြင်ကို ပြောခွင့်ပြုစေချင်ပါသည်။

၁။ ပညာသည် အားပြိုင်ရာမှ ဖြစ်ထွန်းလာသည်။

၂။ ပညာတတ်ချင်းပြိုင်ရာတွင် ဖြည့်ဆည်းမှု၊ လုံ့လစီရိယ အားများသူကသာလွန်တတ်သည်။

၃။ ပညာတတ်တစ်ယောက် မွေးဖွားရန်အတွက် ပညာကြီးသူတစ်ယောက်လောကတွင်လိုအပ်သည်။

၄။ ပညာတတ်တစ်ယောက် ပေါ်ပေါက်ရန်အတွက် ပညာတတ်ဆရာပေါင်း များစွာက လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရသည်။

၅။ ပညာတတ်ဆရာကို စိတ်ဖြင့်ပြစ်မှားသော တပည့်၏စိတ်ကိုဆရာက သိနိုင်ခြင်းဖြင့် ပညာတတ်ဆရာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ ကိုအစကတည်းက အလေးအနက်ထားလေး စားနားလည် ရှိကျိုးသွားရသည်။

၆။ ပညာတတ်ဆရာ ကိုရှိကျိုး၍ ပညာတတ်ဆရာ၏ လမ်းညွှန်မှုကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ လိုက်နာကျင့်ကြံသူသည် အမှန်တကယ် ပင်ပညာတတ်ဖြစ်လာနိုင်သည်။

၇။ ပညာတတ်ဆရာ သည် မြှားတစ်စင်းတည်းဖြင့် ပစ်ကွင်းနှစ်ခုကို ထိအောင် ပစ်နိုင်သည်။ (တပည့်နှင့်အခြားတစ်ဦး၏ ကောင်းကျိုး)

၈။ ဆရာကောင်းတပည့်ပန်းကောင်းပန်သော ပညာတတ်သည် မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုး သာသနာတော်အကျိုးတို့ကို သယ်ပိုးနိုင်သည်။

၉။ တကယ်ပညာတတ် တပည့်သည် ဆရာကိုစော်ကား ပြစ်မှား မိသော်လည်း အမှန်သိချိန်မှစ၍ စိတ်ရောကိုယ်ပါ မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်သည်။

၁၀။ ပညာကြီးသော တပည့်၏ ယုံမှား သံသယကို တကယ်ပညာတတ်သော ပညာရှိ(အရှင်ဆရာ) ကသာ ရှင်းလင်းပေးနိုင်သည်။

လှထွန်း(မြန်မာစာ)

ကိုးကား-

၁။ ဒန့်တိုင်ဆရာတော်၏ မိလိန္ဒပညာ

၂။ ဦးသော်ဇင် ၏ မိလိန္ဒပညာ

ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး

‘‘ပညာတတ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလူမျိုးတွေလဲ’’ ကနေစတော့ကြည့်စေချင်ပါသည်။

ကမ္ဘာလုံးဝန်းကြောင်း နှင့် မိမိဝင်ရိုးပေါ်လှည့်ကာ နေကိုပတ်နေကြောင်း ယုံကြည်သူတွေလား။ ဒါမှမဟုတ် ဥပဒေတွေ အာဂုံဆောင်ပြီး အမှုနိုင်လေ့ရှိသော ရှေ့နေလား။ ဒါမှ မဟုတ်ခွဲတိုင်းရှင်းကုတိုင်းပျောက်သော ဆရာ ဝန်လား။ ဒါမှမဟုတ် အတန်းပညာကို အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ သင်ယူပြီးမြောက်ခြင်း လက်မှတ်ရပြီး ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလား။

ပညာဗဟုသုတ နှင့် ပတ်သက်လျှင် အထွေထွေဗဟုသုတနှင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ ရှိနေသူတွေကို ‘‘ပညာတတ်’’ ဟုခေါ်ပြီး ခေါ်တတ်ကြပါသည်။ အထွေထွေ ဗဟုသုတဆိုရာတွင် ဘဝပေး ဆင်ခြင်တုံတရား၊ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာနိုင်စွမ်း၊ မှတ်ဉာဏ်တီထွင်နိုင်စွမ်းနှင့် အသိပညာအတွက် နေ့တစိုက် လေ့လာတွေ့ကြုံရာမှရလာသော ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဗဟုသုတ တို့ပါဝင်ပါသည်။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတတွင် ဘာသာဗေဒ၊ ဂီတ၊ ယုတ္တိသင်္ချာဗေဒ၊ အာကာသဗေဒ၊ ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဆိုင်ရာ ဗေဒ၊ အတွင်း အဇ္ဈတ္တ အသိဉာဏ်၊ လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေး အသိဉာဏ်တို့ဆိုင်ရာ အသိပညာဗဟုသုတ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ထိုထိုသော ဗဟုသုတများ ရှိရှိနှင့် ပညာတတ် ဖြစ်ရောလား။ ထပ်တော့စရာ ဖြစ်လာပြန်ပါသည်။

ထိုဗဟုသုတများကို ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာနှင့် ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဘဝအစိတ်အပိုင်း များ၊ အခြေအနေများ အားပျော်မွန်း တွေးတော ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် အခါများတွင် အသုံးပြုနိုင်မှသာ ပညာတတ်ဟုဆိုတတ်ကြပါသည်။ ခေါင်းထဲမှာ စာကြည်တိုက်တခုလုံးထည့် ထားသလို ဗဟုသုတတွေပြည့်နေသည်တိုင် ကိုယ်အရေး၊ သူ့အရေး များတွင်မှ မှန်ကန်ထိရောက် သောထင်မြင်ချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာကို မပေးခဲ့လျှင် ထိုသူ့ကိုမည်သူကမျှ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝသူပညာတတ်ဟု အသိအမှတ် မပြုတတ်ကြ။ ထိုမျှနှင့် ပညာတတ် ဆိုကြရောလား။ မဟုတ်သေး။ အစဉ်အမြဲ ပြောင်းလဲနေသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အဆင်ပြေပြေ နေထိုင်သွားနိုင်ရေးအတွက် မိမိဘာသာ လေ့လာအားထုတ်သူများကိုမှ ပညာတတ်ဟု ဆိုကြပါသည်။ မှန်ပါသည်။ ခုနေမှာ ငယ်ငယ်ကလို ငှက်ပျောသီးကို အခွံနွှာ၊ ဇွန်းနဲ့ ချေကျွေးလျှင် မည်သူမျှ စားချင်မည်မထင်။ အရွယ်၏အတွေ့အကြုံတွင် ပညာပါဖက်လာလျှင်ကား ငှက်ပျောသီးဟုဆိုလျှင် စီးကြမ်းလား၊ ရခိုင်လား၊ ဆင်အံလား၊ ဇူးစမ်းပြီးမှ ကိုယ်မှုနှင့် ကိုယ်အခွံနွှာကာ စားကြမည်၊ သူချည်းပင်။ ပတ်ဝန်းကျင် ရေစီးထဲမှာ မည်သို့မည်ပုံ ကူးခတ်ရှင်သန်ရ မည်ကို ပညာတတ်တို့က ကိုယ်မှုနှင့် ကိုယ်ရှာကြမြဲ။

သည်ထက်ကော ပညာတတ်တွေ ဘာလုပ်နိုင်ကြသေးလဲ။

နားထောင်တတ်ခြင်းကို အရည်အချင်းဟု လက်ခံလျှင် ပညာတတ်၏ အရည်အချင်းတစ်ခုမှာ နားထောင်တတ်ခြင်း ဟုဆိုချင် ပါသည်။ သူတစ်ပါးပြောလျှင် စိစစ်ဝေဖန်စိတ်နှင့် နားထောင်တတ်ခြင်းသည် ပညာတတ်၏ဉာဉ် လည်းဖြစ်ပါသည်။ သူတို့သည် သူများပြောသမျှကို အာရုံစိုက်ကြသည်။ ကမ္ဘာမှာ ဖြစ်သမျှကိုနားစွင့်ကြသည်။ ပညာတတ်များက စာလည်းဖတ်သလို နားလည်း လည်တတ်ကြသည်။ သူတို့က အခြားသူများနှင့် မိမိကိုယ်ကိုထာဝရ ယှဉ်ကြည့်နေတတ်ကြသည်။ ထိုအတွက်သူတို့ သည်ကာတွန်း စာအုပ်မှသည် ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်များ အထိဖတ်တတ်ကြသည်။ ဝေါဟာရများစာမျက်နှာ များ၏နောက်တွင်ရှိသော အကြောင်းအရာ များအနက်အဓိပ္ပါယ် များကိုလည်းနားလည်တတ်ကြသည်။ ထိုအတူ မည်သည့်လူစားမျိုးမဆို စကားပြောနိုင်ကြသည်။ ပြိုင်ဘက်လာမလား။ တွဲဘက်လာမလား။ ကလေးလာမလား။ ပညာရှင်လာမလား။ ဘုန်းတော်ကြီးလားမလား သူတောင်းစားလာမလား။

Ä ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး

သူတို့က သူတို့မှတပါးသောသူတို့ ကို စိတ်ဝင်စားတတ်ကြသည်။ ထိုလူများနှင့် စကားပြောခြင်းဖြင့် သူတို့က ဘာများထပ်သိနိုင်မလဲ မျှော်လင့်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့စာရေးလျှင်လည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နှင့်ထိထိမိမိ ဆွဲဆောင်မှုရှိရှိ ရေးနိုင်ကြသည်။ သူတို့မှာ သိထားတာတွေ အများကြီးရှိနေသည်။ထိုအရာများကို အခြားသူများသိစေရန် မည်ကဲ့သို့ဆွဲဆောင် ဦးဆောင်ရမည်ကို သူတို့ကောင်းကောင်း သိကြသည်။ပညာတတ်တို့သည် သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်ရှိပြဿနာများ ပဟေဠိများကို ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းလည်း ရှိကြသည်။ သူတစ်ပါးကိုလည်း လေးစားသည်။ စာနာသည်။ သည်းခံသည်။ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်သုံးသပ်တတ်သည်။ အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထား၍ ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူများကို စောင့်ရှောက်သလို အားပေးဖေးမတတ်သည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာနှင့် ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဘဝအစိတ်အပိုင်းများ အခြေအနေများအား ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ခြင်း၊စာရေးတတ်ခြင်း ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ခြင်း သူတစ်ပါးကို လေးစားတတ်ခြင်း၊ စာနာတတ်ခြင်း၊ သည်းခံတတ်ခြင်း မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်သုံးသပ်တတ်ခြင်း၊ အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထားခြင်း ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူများကိုစောင့်ရှောက်အားပေးတတ်ခြင်း သည်အရည်အချင်းများက ပညာတတ်များ၏ ယေဘုယျ အရည်အချင်းများ ဖြစ်ဖြစ်သည်။ အတန်းပညာကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ပြီးမြောက်အောင် သင်ယူပြီးသည့်တိုင် အထက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းအများစု မရှိခဲ့လျှင် ပညာတတ်ဟုဆိုရမှာ ခက်လှသည်။

လော့ဒ် ဟင်နရီ ဘရိုဂဟမ်(၁၇၇၈-၁၈၆၈) ၏ ပညာရေးက လူတစ်ယောက်ကို ပြောင်းလဲစေပါသည်။ ပညာတတ်ရင် ခေါင်းဆောင်တဲ့နောက် လွယ်လွယ်နဲ့လိုက်စေနိုင်ပေမယ့် ကိုယ်စိတ်ကြိုက်တွန်းဖို့ မောင်းဖိုကတော့ ခက်စေပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ခံဘို့ လွယ်လွယ်နဲ့တတ်နိုင်ပေမယ့် ကိုယ်ကျွန်ုပ်ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ကတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဆိုသည်။စကားကိုလည်း စဉ်းစားကြရပါမည်။ ပညာတတ်ဆိုသည်နောက်လိုက်ကောင်း အုပ်ချုပ်ခံကောင်း ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ကိုယ်စေရာကျွန်တော် ဖြစ်မလာနိုင်သည်မှာ သေချာပါသည်။

သို့ဆိုလျှင် ဘယ်လိုလူတွေ ပညာတတ် လဲဆိုသည် အဖြေက ပေါ်လာပြီ ။

သည်နောက်ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုး

သည်နေရာမှာ တန်ဖိုးဆိုသည်ကို သီးခြား စဉ်းစားစေချင်ပါသေးသည်။ တန်ဖိုးကို အကြမ်းအားဖြင့် အရေးပါမှုနှင့် အသုံးဝင်မှု အဆင်းအတန်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆိုပါစို့။ငွေကြေး၏ တန်ဖိုးကိုတွက်လျှင်ကိန်းဂဏန်း ဖြင့်ဖော်ပြနိုင်ပြီး ထိုကိန်းဂဏန်း သည် အသုံးဝင်မှု အဆင့်အတန်းကို ပြဆိုပေသည်။ ငွေကျပ်ငါးရာ၏ တန်ဖိုးသည် ပိုက်ဆံအိတ်ထဲရှိနေလျှင် တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ပစ္စည်းတစ်ခုခုဝယ်ယူသည်အခါ တစ်မျိုးဖြစ်သွားသည်ဆိုလျှင်ကော။အမှန်ကတော့ အသုံးမချသရွေ့ ငွေကြေးသည် တန်ဖိုးသေ တစ်ခုတော့ရှိနေပါသည်။ ငွေကျပ်ငါးရာသည် ၅၀၀ ကျပ်တန်ဖိုးရှိသည် ။ သို့သော် ဆန်တစ်ပြည် ဝယ်လိုက်သည်အခါ ငွေကျပ် ၅၀၀ သည် အလယ်တန်းစာဆန် တစ်ပြည်တန်ဖိုးအဖြစ်ပြောင်းလဲ သွားတော့သည်။သို့သော် ထိုငွေပိုင်ရှင်သည် ထိုငွေကိုမြန်မာပြည် နယ်နမိတ်အပြင်ဘက်တွင် အသုံးချခဲ့မည်ဆိုလျှင်ကော။သည်မှာ အရေးပါမှု နှင့်အသုံးဝင်မှုကသာ တန်ဖိုး ကိုခြယ်လှယ်နေကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရပေမည်။ သို့သော် ပညာတတ် သည်ငွေကြေး မဟုတ်ချေ။

သို့ဆိုလျှင် ပညာတတ်၏ တန်ဖိုးကဘာဖြစ်မလဲ။သူကကော အရေးပါမှုနှင့်အသုံးဝင်မှုအပေါ်မူတည်ပြီး ပြောင်းလဲသွားနိုင်သလား။ ပညာတတ်တစ်ယောက် မဟုတ်ခဲ့လျှင်ကော ဘာဖြစ်နိုင်သလဲ။

ပညာတတ် မဟုတ်သူသည် သူကျွမ်းကျင်နေသော လုပ်ငန်းဆောင်တာကိုသာ ဖြောင်ဖြောင့်တန်းတန်း လုပ်ဆောင်နိုင်မည်။ ပြောင်းလဲနေသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို လိုက်ကာ တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးများအောင် စွမ်းဆောင်ဖို့မှာတော့ ခဲယဉ်းနိုင်သည်။ သူ့လေ့လာမှု စွမ်းအားမှာ အကန့်အသတ် တွင်းမှသာ ရှိတတ်သည်။ သူတို့မှာ ချင်ချိန် တွေးခေါ်နိုင်စွမ်း လည်းသိပ်မကြီးလှ ။နားကလည်း မထောင်တတ်။နားယောင် တတ်တာဘဲရှိသည်။ လူတိုင်းနှင့်လည်း စကားမပြောနိုင် ။ အကန့်အသတ် က သူတို့၏ ဗဟုသုတ ဖြစ်သည်။သူတို့က ပညာတတ်တွေလောက် ဗဟုသုတ နှင့် လေ့လာနားထောင်နိုင်စွမ်း ဖတ်မှတ်နိုင်စွမ်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် သူတို့နှင့် စကားလက်ဆုံကျနိုင်မည် သူများမှာသူတို့ကဲ့သို့ သောသူများသာ ဖြစ်နေတတ်သည်။နောက်ပြောသမျှကို နားယောင်ပြီး အမှားအမှန်ကို တိကျမှန်ကန်စွာ မဝေခွဲနိုင်ကြ။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း နည်းကြသည်။ သို့နှင့် သန့်ရှင်းရေး လုပ်သား ပညာမတတ်သူကို လျှပ်စစ်ပစ္စည်း အရောင်းဝန်ထမ်း အလုပ်မျိုးပင် ပြောင်းလုပ်ခိုင်း၍မဖြစ်နိုင်။ပညာမတတ်သူတို့၏ အရေးပါမှုနှင့် အသုံးဝင်မှု မှာ အကန့်အသတ် ရှိသည်။

ပညာတတ်တစ်ယောက် ဆိုလျှင်ကော။တိတိကျကျ စဉ်းစားကြည့်ရအောင်။ ဆရာဝန်တစ်ယောက် ။ဆေးရုံမှာဆိုလျှင် ထိုဆရာဝန်၏ တန်ဖိုးသည် မည်မျှအရေးပါမလဲမည်မျှ အသုံးဝင်မလဲ။လူနာတို့၏ ခံစားနေရသော ဝေဒနာများပျောက်ကင်း သက်သာအောင် ကုထုံးမှန်များကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချပေးနိုင်သည်။အစဉ်အမြဲပြောင်းလဲနေသော ဆေးပညာရပ်နှင့်လူမှုဘဝ အနေအထိုင်ပုံစံတို့ကို လေ့လာကာ ဆေးရုံပေါ်က လူနာတွေကို ကုသမည်။ သူတို့ပြောတာကိုနားထောင်ပေးမည်။ သူတို့အကြောင်း မေးမြန်းမည်။ သူတို့အကြောင်း ရောဂါအကြောင်း ရေးထားသမျှဖတ်မည်။နားလည် အောင်ကြိုးစားမည်။စသည် ပညာတတ်၏ အရည်အသွေးများကို သူအသုံးပြုကာ သူ့တန်ဖိုးကိုသူ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပါမည်။သို့သော်သူ့ကို လျှပ်စစ်ပစ္စည်းကုမ္ပဏီ တစ်ခု၏ အရောင်းဌာန သို့ပို့လိုက်လျှင်ကော။သူသည် ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး မမဲ့သွားစေရန်တော့သူကြိုးစားပေးမည်။ သူ့တန်ဖိုးသည် ပြောင်းကားပြောင်းသွားမည်။ အကန့်အသတ်တော့ မကြီးမားလှ။

သို့သော် သူ့ကိုလူမရှိသည် ကျွန်းတစ်ကျွန်းဆီပို့လိုက်လျှင်ကော.....။ သူ့တန်ဖိုးမည်ကဲ့သို့ ပြောင်းသွားနိုင် သနည်း။မှန်းဆ၍ မရနိုင်သော ပင်ကိုယ်ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို သူ့ပညာတတ်ဉာဉ်ဖြင့်မည်မျှပြောင်းလဲ အသုံးပြုကာသူ့တန်ဖိုးကို မည်သည့် အတိုင်းအတာထိ ထိန်းထားနိုင်မည်လဲ။

ပညာမဲ့တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုးသည်အရေးပါမှု နှင့်အသုံးဝင်မှုတို့မှာ အကန့်အသတ်ရှိ၍ ထိုအကန့်အသတ် ဘောင်နှင့် အညီတန်ဖိုးကား နေရာဒေသနှင့်အချိန်ကာလအရ ပြောင်းလဲသည်။ ပညာတတ်တစ်ယောက်ကား နေရာဒေသနှင့် အချိန်ကာလ အားလျော်စွာပင်အရေးပါမှုနှင့်အသုံးဝင်မှုမှာ အကန့်အသတ်မရှိတတ်၍ တန်ဖိုးမှာလည်း အကန့်အသတ်မရှိနိုင်။ ပညာတတ် အရည်အသွေးများသည် ပညာတတ် တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုးကို အကန့်အသတ်မှ အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိကင်းလွတ်စေသည်။

အမှန်တော့ အရည်အချင်းတစ်ခုသည် အသုံးမချလျှင် သို့မဟုတ် အသုံးချခွင့် မရလျှင် တန်ဖိုးမရှိနိုင် ။အရည်အချင်း သက်သက်သည်တန်ဖိုးမဟုတ် ။ အသုံးဝင်သော အရေးပါသော အရည်အချင်းသာလျှင် တန်ဖိုးဖြစ်သည်။

ပညာတတ်တစ်ယောက်သည် သူ့အရည်အချင်းကို အသုံးဝင်အောင် အသုံးမချ ခဲ့လျှင် သို့မဟုတ် အသုံးချခွင့် မရခဲ့လျှင် သူ၏တန်ဖိုး သည် ပညာမဲ့တစ်ယောက် ၏ အကန့်အသတ်ရှိတန်ဖိုးနှင့် မခြားတော့ ။

ထို့ကြောင့် ပညာတတ်များသည် သူတို့၏ အရည်အချင်းများဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာနှင့် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘဝ အစိတ်အပိုင်းများ အခြေအနေများအား မျှော်မှန်းတွေးတော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ခြင်း ၊ အစဉ်အမြဲ ပြောင်းလဲနေသော ပတ်ဝန်းကျင် နှင့်အဆင်ပြေပြေ နေထိုင်သွားနိုင်ရေးအတွက် မိမိဘာသာ လေ့လာအားထုတ် မှုရှိခြင်း။ နားထောင်တတ်ခြင်း စာဖတ်တတ်ခြင်း နားလည်တတ်ခြင်း၊ မည်သူနှင့်မဆိုစကား ပြောဆိုနိုင်ခြင်း စာရေးတတ်ခြင်း၊ ပြဿနာ ဖြေရှင်းတတ်ခြင်း ၊ သူတစ်ပါး ကိုလေးစားတတ်ခြင်း စာနာတတ်ခြင်း၊ သည်းခံတတ်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်သုံးသပ်တတ်ခြင်း ၊ အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထားတတ်ခြင်း ၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူများကို စောင့်ရှောက်အားပေးတတ်ခြင်း တို့ကို အရေးပါ အသုံးဝင်အောင် အသုံးပြုကြပါစေ။ အသုံးချခွင့် ရကြပါစေဟု ဆန္ဒပြုပါသည်။

သို့မှသာ ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တန်ဖိုးကို သိမှတ်တန်ဖိုး ထားခွင့် ရကြမည်မဟုတ်ပါလား။

မသီတာ(စမ်းချောင်း)

တန်ဖိုးများပြောင်းလဲခြင်း

ပညာပေါက်ကွဲမှု

ကျွန်တော်တို့ ရှစ်တန်း နှင့် ကိုးတန်းနှစ်က သင်ခဲ့ရသော အင်္ဂလိပ်စာပြဋ္ဌာန်း စာအုပ်တစ်အုပ်ရှိသည်။ ``ဗလာစည်နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ `` “The Empty Drum and Other stories” ဖြစ်ပါသည်။ ရေးသူမှာ နယ်နယ်ရရ မဟုတ် ။စာရေးဆရာ အဖြစ်သာမက ဒဿနပညာရှင် အနေနှင့်ပါ လူသိများ ထင်ရှားသော လီယိုတော်စတွိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ထဲမှာ အရူးအိုင်ဗင် ဆိုသော ဝတ္ထုတိုလေးကို ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းတစ်သိုက် စွဲလန်းခဲ့ကြဖူးသည်။ အထူးသဖြင့် ဗီလိန်ဇာတ် ကောင်၊နတ်မိစ္ဆာကြီး သေဆုံးသည့်အခန်းဆိုလျှင် အထပ်ထပ်ပြန်ဖတ်မိသည်။ ဦးနှောက်နှင့် အလုပ်လုပ်သည်ဆိုသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ မျှော်စင်ပေါ်မှလိမ်ကျပြီး ဦးနှောက်တွေထွက်ကျကုန်သည်။ဤသည်ကိုကြည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့၏ ဇာတ်လိုက်ကျော် အိုင်ဗင်ပြောလိုက်သောစကား မှာ ကျွန်တော်တို့ ဟာဒယ နှင့် သွားတွေ တော့သည်။ ပညာရှိကြီး ပညာတွေခေါင်းနဲ့ မဆန့်တော့လို့ ပေါက်ကွဲထွက်ကုန်ပြီဟေ့ ဟူ၏။

ဝန်ခံရလျှင် ထိုတွေက ကျွန်တော်တို့တတွေမှာ မဟာအိုင်ဒီယာကြီးတစ်ခု၏ ညှို့အားပြင်းပြင်းအောက်တွင် မိမိကိုယ်ကို ကျေနပ်နေကြချိန်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်၊ ထိုအခါက အဆိုပါအိုင်ဒီယာကြီးတွင် ပညာဆန့်ကျင်ရေး၊ ပညာတတ်ဆန့်ကျင်ရေး လေထုက အတော်အားကောင်းနေချိန်လည်းဖြစ်သည်။သို့ပြင်ပညာကိုပင် ညှိုးသူရန်ဘက်လို အထင်ရောက်နေခဲ့ကြသော ကျွန်တော်တို့တတွေမှာ အရူးအိုင်ဗင်၏ ပညာတွေ ပေါက်ကွဲထွက်ကုန်ပြီ ဆိုသောစကားကို ပါးစပ်ဖျားမှ မချနိုင်အောင် ဖြစ်ကြတော့သည်။ စာကြိုးစားသော စာလှိုင်းကျောင်းသားတွေကို သရော်လှောင်ပြောင် ချင်တိုင်း ဤစကား ဖြင့်အားရပါးရ ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

သည်လိုနှင့် နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကျော်မျှအကြာတွင် ပညာပေါက်ကွဲမှု ဆိုသောအသံကို နောက်တစ်ကြိမ် ကြားလိုက်ရပြန်သည်။ ဒီတစ်ခါကြားရသော အသံတွင်မူ ထေ့ငေါ့ သရော်ဟန်မရှိ ။ တောရမ်းမယ်ဘွဲ့လည်းမဟုတ် ပညာရှင် စကားဝိုင်းမှ လွင့်လာသောအသံဖြစ်သည်။ သို့အတွက် စိတ်ဝင်တစား နားစွင့်လိုက် မိသည်။ ဘာလဲ ပညာပေါက်ကွဲမှု.....။

ပညာရဲ့အခန်း

ပြောရလျှင်စကားလုံးအသုံးအနှုန်းကအစ ယခင်နှင့်မတူတော့ပါ။ ပညာပေါက်ကွဲမှု (Knowledge explosion) ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ပေါက်ကွဲမှု ဆိုသည်မှာ သတိချပ်ရာသည်။ ယခင်က အင်အားအရှိဆုံး ဟု ယူဆခဲ့ကြသည့် တော်လှန်ရေး ဆိုသည်မှာ မျဉ်းတန်းသဘော အပြောင်းအလဲများကိုသာ ထပ်ဟပ်နိုင်ရာ မျဉ်းတန်းမဟုတ်သော အပြောင်းအလဲများကို ရှောင်မရဖြစ်လာသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်အတွက် မလုံလောက်သလို ဖြစ်လာရသည်။ သို့အတွက် ပေါက်ကွဲမှုဆိုသော ဝေါဟာရကို တမင်ရွေးချယ်သုံးရသည်ဟုဆိုသည်။

ကျွန်တော်တို့က စက်မှုတော်လှန်ရေးဆိုသည်ကို သာမန်မျှနားလည်ထားစဉ် ပညာရှင်များက ဤဖြစ်စဉ်ကြီးကို အဆင်သုံးဆင်ခွဲ၍ လေ့လာကြသည်။ ယနေ့ကျွန်တော်တို့ မျက်မှောက်ပြုနေသည်မှာ ရေခဲနွေးငွေ့အင်ဂျင်နှင့် စတင်ခဲ့သော (၁၈) ရာစု စက်မှုတော်လှန်ရေး (ပထမစက်မှုတော်လှန်ရေး)မဟုတ်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတယ်လီဖုန်းစသည်တို့က အဓိကအင်ဂျင်နေရာမှ ပါဝင်ခဲ့သော (၂၀)ရာစုခေတ်ဦး စက်မှုတော်လှန်ရေး (ဒုတိယ စက်မှုတော်လှန်ရေး)ပင်မဟုတ်။ ကွန်ပျူတာမှစတင်ပြီး အင်တာနက်အထိ အပြန်ကျယ်သွားသော မျိုးရိုးဗီဇပညာမှစတင်ပြီး ကလုန်းလူထုဦးတည်လာသော တတိယစက်မှုတော်လှန်ရေးခေတ်ကြီးဖြစ်သည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကြီး၏ ထူးခြားချက်မှာ ပညာရပ်မျိုးစုံ ပေါက်ကွဲလျှံကျ လာခြင်းဟု အကဲဖြတ်ကြသည်။

ဤတွင် ပညာ၏လက်တံများမှာ ဘဝ၏ထောင်တိုင်း နေရာတိုင်းသို့ ယှက်ဖြာသွားတော့သည် မျက်နှာစာမျိုးစုံတွင် ပညာအခံအား မကောင်းပါက၊ အဆက်ပြတ် ကျန်ရစ်တော့မည်။ အလားအလာတွေ ပေါ်လာသည်။ ပညာသည်သာ အရာရာဟု ဆိုရလောက်အောင်ပင် ပညာ၏ အခန်းက ရှေ့ရောက်လာသည်။ သမာရိုးကျ ဘောဂ ဗေဒပညာ က မြေ ယာနှင့် အရင်းလုပ်အားကိုသာ ထုတ်လုပ်ရေး အရင်းအမြစ် ဟုသဘောယူခဲ့ရာ ယခုမလုံလောက်တော့ပါ။ စတုတ္ထ အရင်းအမြစ်အဖြစ် ပညာကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် နေရာပေးလာကြရသည်။ မြေယာအမှူးပြုသော သဘာဝသံယံဇာတအားလုံးကိုသော်လည်းကောင်း တစ်ခေတ်တစ်ခါက အမွှမ်းတင်ခဲ့ကြသော၊ အရင်းတို့လုပ်အားတို့ကိုသော်လည်းကောင်း ပညာကဖြတ်တက်သွားသည်။ ဤသဘောကိုယူ၍ အရင်းလွန် လူ့အဖွဲ့အစည်း ဟူ၍လည်းကောင်း ပညာခေတ်(Age of knowledge) ဟူ၍လည်းကောင်း ဝိဂြိုဟ်ပြလာကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအပြောင်းအလဲတွင် တစ်ခေတ်တစ်ခါက နန်းရပ်ပြင်ဧည့်ခန်းဆောင်နှင့်တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီးများတွင်သာ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အဆင်တန်ဆာအဖြစ် စံပယ်ခဲ့သော ပညာမှဘဝထဲသို့ ခုန်ဆင်းလာသည်။ လူတို့၏ဘဝ ရှင်သန်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ် “ဘဝဂီယာ” ဖြစ်လာသည်။ ပညာ၏ကိန်းတည်ရာမှာ စာအုပ်၊ ဒေတာဘဏ်၊ ဆော်ဝဲ(လ်) ပရိုဂရမ် စသည်တို့မဟုတ် ၊ ၎င်းတို့က သိုမှီးထားသည်မှာ ပညာမဟုတ် ။ အင်ဖော်မေးရှင်း တွေသာဖြစ်သည်။ တကယ်ပညာအစစ်မှာ လူနှင့် ခွဲခွာမရဖြစ်လာသည်။ ပညာကို ဖန်တီးရာ ပညာကိုပွားစည်စေရာ ပညာကိုဖြန့်ဝေရာ ပညာကိုအသုံးပြုရာမှာ လူသားကိုယ်တိုင်ဖြစ်လာသည်။ ပြောရလျှင် ပညာခေတ်သို့ရောက် လာသည်နှင့် ပညာနှင့်ကင်းကွာ၍မရသော လူမှာလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပင်မဗဟိုချက်မနေရာသို့ ရောက်လာသည်။

ဤတွင် ပညာတတ်ဆိုသည်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြန်လည်ဖွင့်ဆိုဖို့အကြောင်းဖန်လာရတော့သည်။ “တက္ကသိုလ် ကောလိပ် တစ်ခုခုက ဘွဲ့ရရင်ပညာတတ်ပေါ့” ရှေးကလို လွယ်လွယ်ကောက်ချက်ချ၍ မရတော့။ “နိုက်ခေါ်” မြင်းစီးသူရဲကောင်းမှာ အလယ်ခေတ်၏ ပြယုဂ်ဖြစ်သလို၊ “ဘူဇာ” ခေါ်ကြေးရတတ်မှာ အရင်းရှင်းစနစ်၏ သင်္ကေတဖြစ်သလို ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရင်းလွန်ခေတ်(တစ်နည်း) ပညာခေတ်၏ အမှတ်အသား သရုပ်ဖြစ်လာရသည်။ သို့နှင့်အမျှ ပညာတတ်ဆိုသည်၏ အနွတ္တကိုယ်တိုင်မှာပင် အဓိပ္ပါယ်သစ်များ ပါဝင်လာရတော့သည်။ “ဘာလဲပညာတတ်.....”။

ပညာတတ်ဆိုတာ

ပညာတတ်ဆိုတာဘာလဲ ဆိုသောမေးခွန်းကို မဖြေမှီစာတတ်ပေတတ် (Literate person) ဆိုသည်ကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ဖို့လိုလိမ့်မည်ထင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ နားလည်သိရှိထားသော သမားရိုးကျ အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ပြောင်းဆန်အောင် ပြိုနေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အရေးအဖတ်အတွက်“အသုံးလုံး” ကြေလျှင် စာတတ်ပေတတ်ဖြစ်ပြီဟု အကြမ်းအားဖြင့် ဆိုနိုင်ပါသည်။ မမှားပါ သို့သော်မမှန်တော့။ အရေးအဖတ် အတွက်အပြင် နောက်ထပ်လိုအပ်ချက်တွေ တစ်သိကြီးလိုက်လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း ခေတ်တွင် မိခင်ဘာသာစကား တစ်ခုတည်းကိုသာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ရုံနှင့် စာတတ်ပြီဟု မခေါ်နိုင်တော့ပါ။ ကမ္ဘာသုံးဘာသာစကား (အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာ)တတ်ဖို့လိုပါသည်။ သို့မှသာ “ ကမ္ဘာ့အတိုင်းအတာ စာတတ်မြောက်ခြင်း (Global Literacy) ဟုခေါ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ပြောရလျှင် ဤမျှနှင့်ပင်မလုံလောက်သေးပါ။ ကွန်ပျူတာနှင့်မောင်း နေသော ပညာခေတ်တွင် ကွန်ပျူတာတတ်ဖို့(Computer literacy)လည်းလိုပါသည်။ ထို့ထက်မိမိ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ကွန်ပျူတာနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အလုပ်လုပ်တတ်ရပါဦးမည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ် စာတတ်မြောက်ခြင်း (Digital Literacy)ဟုခေါ်ပါသည်။ ဤအရာအားလုံး တတ်ပါမှ စာတတ်ပြီဟု ခေါ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ပညာတတ် တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ ပထမဆုံးစာတတ်ရပါလိမ့်မည်။

ဆက်လက်၍ ပညာတတ်တို့၏ ဂုဏ်အင်ကို ဆက်လက်ဆန်းစစ်ကြည့် ပါမည်။

၁။ လွန်ခဲ့သော စက်မှုခေတ်မှာ “အထူးပြုလေ့လာကြရသောခေတ်” (Age of specialization) ဖြစ်သည်။ ပညာရပ်တစ်ခုခုကို အထူးပြုတတ်မြောက်ပြီဆိုလျှင်ပညာတတ် ဟုခေါ်နိုင်ပါသည်။ ယခုမလုံလောက်တော့ပါ။ ပညာခေတ်တွင် ပညာရပ်အသီးသီးမှာ မိမိဘာသာ ထီးထီးကြီးကျောက်ချရပ်တည်နေ၍မရတော့ပါ။ ပညာရပ်အားလုံး ဒွေးရောယှက်တင် ဆက်စပ်လာသည်။ ဥပမာ ဘောဂဗေဒ တင်သင်္ချာ (ခေးအော့သီရီ) ပါလာသည်။ မနုဿဗေဒ တွင် ဇီဝဗေဒမှ D.N.A ပုံစံခွဲ ပညာရောလာသည်။ သမိုင်းမှာ ဓာတုဗေဒ လာ ကာဗွန်သက်တမ်း တွက်ချက်နည်းနှင့် တွဲလာရသည်။ ဤအခင်းအကျင်းသစ်တွင် ပညာတတ်တစ်ယောက်မှာ မိမိကျွမ်းကျင်ရာ ပညာရပ်တစ်ခု နှင့်မလုံလောက်တော့ပါ။ ပညာရပ်အားလုံး၏ လောကအားလုံးသဘော (Universalization of Knowledge) ကိုဆုပ်မိကိုင်မိဖို့ လိုလာပါသည်။ ဤသည်မှာ ပထမလိုအပ်ချက် (တစ်နည်း) ပထမဂုဏ်အင် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အထက်တစ်နေရာတွင်ဆိုခဲ့ပြီး သည်အတိုင်း ပညာခေတ်တွင် ပညာမှာအဆင်းတန်ဆာ သက်သက်မျှမဟုတ်တော့ လှူအဖွဲ့အစည်း၏ ဒိုင်းနမစ်အင်အားဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် ပညာခေတ်၏ ပညာတတ်တစ်ယောက်မှာ ဓလေ့စရိုက်နှစ်ခု နှင့်အလုပ်လုပ်တတ်သူမျိုး ဖြစ်ဖို့လိုပါသည်။ စကားလုံးများနှင့် အိုင်ဒီယာများကို ဖိုးကပ်(စ်)လုပ်ရသော ပညာဓလေ့ (Intellectual culture) နှင့် လူများနှင့်အလုပ်ကို ဖိုးကပ်(စ်)လုပ်ရသော မန်နေဂျာဓလေ့ (Manager culture) တို့ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ပညာဓလေ့ကို မန်နေဂျာဓလေ့ နှင့်ချိန်ခွင်လျှာ မညှိနိုင်လျှင် လူတိုင်းကိုယ်အလုပ်ကိုလုပ်ကြသော်လည်း ဘာအလုပ်မှမအောင်မြင် ဆိုသော အနေအထားသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ အလားတူ မန်နေဂျာဓလေ့ ကိုပညာဓလေ့နှင့် မထောက်ကူနိုင်လျှင်လည်း အလုပ်မှာ

ဗျူရိုကရေစီ ၏အစားခံ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။ သို့အတွက် ဓလေ့စရိုက် နှစ်မျိုးစလုံးနှင့် လုပ်ကိုင်တတ်ပါမှ ပညာတတ်မည်ပါလိမ့်မည်။ ဤသည်ပင် ပညာတတ်တို့၏ ဒုတိယဂုဏ်အင် ဖြစ်တော့သည်။

၃။ ပညာခေတ် မှာပညာပေါက်ကွဲမှု ကာလကြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြောင်းကိုဆိုခဲ့ပြီး ပြီ။ ပြောလိုသည်မှာ ပညာများ အဆက်မပြတ်ပေါက်ကွဲ လျှံကျနေသည်ဖြစ်ရာ ပညာရပ်အသီးသီး၏ အမှန်သက်တမ်းမှာတဖြည်းဖြည်း တိုတောင်းလာသည်ကို သတိပြုကြဖို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေအနေတွင် မည်သည့်ပညာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်မှမိမိပိုင်နိုင် ကျွမ်းကျင်သည့်ပညာရပ်တစ်ခုတည်းနှင့် ရာသက်ပန်ပရောဟိတ် လုပ်လို့မရနိုင်တော့ပါ။ သို့နှင့်အမျှ “စဉ်ဆက်မပြတ် ပညာသင်ကြားရေး” (Continual Learning) သည်ပင် ပညာတတ်တို့၏ နောက်ထပ်ဂုဏ်အင် တစ်ခုဖြစ်လာရတော့သည်။ ဤနေရာတွင် “မေဂျီပြောင်းလဲရေး”ခေတ်က ထင်ရှား ခဲ့သော ဂျပ်နလူမျိုးပညာရှင် ယူကီဂျီဖူကူဝါ၏ဖွင့်ဆိုချက်မှာ အသုံးတည့်လိမ့်မည်ထင်သည်။ဖူကူဝါက ပညာတတ်ဆိုသည်မှာ ဆက်လက် ပညာ သင်ကြားလိုသော ဆန္ဒရှိပြီး ပညာသင်ကြား နိုင်စွမ်းလည်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးသာဖြစ်သည်။ ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ခဲ့သည်။

၄။ ပညာခေတ်တွင် ပညာကိုကိုင်၍ အလုပ်လုပ်သူ ပညာအလုပ်သမား (Knowledge Worker) သာမက အသစ်အသစ်သော ပညာများကို ပွားစည်း စေသည့် ပညာဖန်တီးသူ (Knowledge Creator) များမွေးထုတ် ဖို့လည်းအရေးကြီးပါသည်။ သို့နှင့်တိုင် ယနေ့ ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံကြီးမှအစ၊ နိုင်ငံတော်တော်များများမှ ပညာအလုပ်သမား နောက်သို့ သာတကောက်ကောက်လိုက်နေကြပြီး ပညာဖန်တီးသူ ၏ အခန်းကဏ္ဍ ကိုမူမေ့လျော့နေကြသည်။ ဤပုံအတိုင်းသာ သွားလျှင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု လိုထိပ်သီး နိုင်ငံများမှပင် (၂၀၅၀) အရောက်တွင် ပညာရှားပါးမှု (Knowledge Shortage) နှင့်ကြုံရလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းချက် များရှိနေသည်။ သို့အတွက် ပညာတတ်တစ်ယောက်၏ တာဝန်မှာပညာကို အသုံးချနိုင်ရုံမျှနှင့်မပြီး ပညာကိုဖန်တီးနိုင်ရမည်ဟုလည်းဆိုပါသည်။စင်စစ် ပညာဆိုသည်မှာ သိပြီးသားနယ်မြေဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ဘဝမှမသိသေးသောနယ်မြေသာဖြစ်ပါသည်။ သိပြီးသားနှင့်မသိသေး သောနယ်မြေကို ထောက်လှမ်းနိုင်မှသာ ဘဝတွင်ဝတ်နေသော ပညာအသစ်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤသည်ပင် သုတေသန အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် ပညာခေတ်တွင် သုတေသနနှင့် မချိတ်ဆက်နိုင်လျှင် ပညာတတ် မလုပ်နိုင်တော့ပါ။

၅။ သုတေသီများ၏ တွက်ချက်မှုအရ ပညာနယ်ပယ်အသီးသီးမှ အမေးပုစ္ဆာများမှာ (၃)နှစ်လျှင်(၂)ဆမျှ တိုးနေသည်ဟု သိရပါမည်။ ဤမေးခွန်းများ၏၇၅% ယခုတိုင်တိတိပပ အဖြေမပေးနိုင်သေးဟုလည်း သိရသည်။ ဤအချက်က ဘာကိုဖော်ပြ နေသနည်းဆိုလျှင် ပညာပေါက်ကွဲမှု ကာလကြီးတွင် မည်သည့်ပညာကိုမှ ဘယ်တော့မှမမှားနိုင်သောအမှန် အဖြစ် အရမ်အကန်းမယုံကြည်မိဘို့ဖြစ်ပါသည်။ဝေဖန်ဆန်းစစ်သော“ဝိဘဇ္ဇာ”ဖြင့်အမြဲတစေ မေးခွန်းထုတ်နေဘို့လိုအပ်ပါသည်။ ဤသည်များ ကိုပညာရှင်များက ပဋိပညာ(Anti Knowledge)ဟုအမည်ပေးထားသည်။တည်ရှိပြီး ပညာများကိုအနုလောမနည်းဖြင့် လေ့လာယုံမျှမက ပဋိလောမနည်းနှင့် ဆန်းစစ် ကြဖို့ဖြစ်ပါသည်။ “ပဋိ”ကို မကိုင်နိုင်လျှင် ပညာတတ်မည် ဟူ၍ပင် ပြောဆိုလာကြသည်။

ဤသည်တို့မှာ စဉ်ဆက်မပြတ် ပွားစည်းလျက်ရှိနေသော ပညာတတ် ဆိုသည်၏ ဖြည့်စွက်ချက်အဓိပ္ပါယ်များဖြစ်ပါသည်။

ပညာတွင်အရောင်မရှိ

ခေတ်ပြိုင် ဘောဂဗေဒပညာရှင်များက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ အရင်ခံ ခိုင်းနမစ်အင်အားကို ရှာဖွေဆန်းစစ်ကြရာ၊ ပညာသာဖြစ်သည်ဟုအများစုက သဘောတူညီ ခဲ့ကြပါသည်။ သို့နှင့်အမျှ ပညာရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (Knowledge Investment) မှာ နိုင်ငံအားလုံး၏ ပထမဦးစားပေးလုပ်ငန်းဖြစ်လာရသည်။ပညာဖန်တီးရေး ပညာအသုံးချရေး ပညာသည်စုရေး သည်ပင်ပေါ်လစီဆုံချက်ဖြစ်လာရတော့သည်။

အစဉ်အလာရဆိုလျှင် နိုင်ငံတစ်ခု၏ ကမ္ဘာစီးပွားရေး နှင့်အဆက်အစပ်ကို ချိန်ခွင်နှစ်ခုဖြင့်သာချိန်ညှိနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကုန်သွယ်ရေးချိန်ခွင် (Balance of trade) နှင့် ငွေပေးငွေယူရှင်းတန်(balance of payments) (တစ်နည်း) ဘဏ္ဍာရေးချိန်ခွင်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ယခုမလုံလောက်တော့ပါ။နောက်ထပ်ချိန်ခွင်နှစ်ခု တိုးလာသည် နည်းပညာချိန်ခွင်(balance of technology) နှင့် “ပညာချိန်ခွင်”(balance of knowledge) တို့ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပညာချိန်ခွင် ဆိုသည်မှာ ဦးနှောက်ယိုစီးမှု (brain drain) နှင့် ဦးနှောက်အကျိုးအမြတ် (brain gain) တို့ကိုချိန်စက်ကြည့်ခြင်းဖြစ်သည်။နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ပညာရပ်များကို များများရယူနိုင်လေ ဦးနှောက် အကျိုးအမြတ်များလေ မိခင်နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုး ရေးအတွက်အကျိုးရှိလေ ဟုသဘောယူလာကြသည်။

ဤနေရာတွင် ဖြစ်တန်ရာသည် အဟန့်အတား တစ်ခုမှာ အတိတ်နှင့်အဆက်မဖြတ်နိုင်ခြင်း အစွဲအလန်းကြီးလွန်းခြင်း ဟုဆိုပါသည်။ယနေ့ဖွံ့ဖြိုး ဆဲနိုင်ငံအများစုမှာ အနောက်ကလာသော ကိုလိုနီစနစ်နှင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြဖူးသူများဖြစ်ရာ အနောက်ဆန့်ကျင်ရေးလေထု အထိုက်အသင်ရှိနိုင်ပါသည်။ဤလေထုမှာပညာရေး မျက်နှာစာသို့ရောက်လျှင် ပညာရေးချိန်ခွင် တစ်ဖက်စောင်းနင်းဖြစ်လာနိုင်စရာ ရှိပါသည်။မိမိအတွက်အကျိုးမရှိပါ။ ဆန့်ကျင်အကျိုးသာ ထွက်ပေါ်လာနိုင်စရာရှိပါသည်။သို့အတွက် ပညာတွင် အရောင်မရှိ ဆိုသည်ကိုနုလုံးသွင်းကြဖို့လိုပါသည်။

သမိုင်းလက်တွေ့ကိုအမြင်ရှင်းရှင်းဖြင့်ကြည့်လိုက်လျှင် အနောက်မှာ စက်မှုတော်လှန်ရေး သုံးခုလုံး၏ မွေးရပ်မြေ ဖြစ်ပါသည်။ ခေတ်သစ်ပညာဆိုသည်မှာ ဤတော်လှန်ရေး ကြီးသုံးခုတွင်ခြေကုတ်ယူခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် နိုင်ငံရေးတွင် အနောက်ဆန့်ကျင်ရေး (Anti-West)ရှိနိုင်သော်လည်း ပညာရေးတွင်မူ အနောက်နှင့်ကင်းနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။(Non Western) ဟုဆိုရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးအစွဲ ဖြင့်ပညာကို ဘောင်မခတ်မိဘို့ အရေးကြီးပါသည်။ ယနေ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများတွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတ နိုင်ငံမှ အများစု ဖြစ်နေသည်ကို သတိပြုကြဖို့ဖြစ်သည်။

ပညာရဲ့တန်ဖိုး

မိတ်ဆွေ ကဗျာဆရာ(ကို)အောင်ဇင်မင်းက ပညာတတ်တစ်ယောက်ရဲ့ တန်ဖိုးအမည်ဖြင့်ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ် စာအုပ်ထုတ်မည်ဟုပြောသောအခါ ကျွန်တော့်မှာကြည့်ခဲ့ဖူးသော တရုတ်ဇာတ်ကားလေးတစ်ကားကို ဖျတ်ကနဲ့အမှတ်ရလိုက်သည်။ ဇာတ်ကားအမည် မမှတ်မိတော့သော်လည်း တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတ နိုင်ငံမှ ရိုက်ကူးထုတ်လုပ်သော ရုပ်ရှင်ဟုမှတ်မိနေသည်။ယဉ်ကျေးမှု

တော်လှန်ရေးကာလကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်သည်။အမြင်ဖြင့် တင်ပြထားသည်ဟု နားလည်ရသည်။ယခုစာကို အဆိုပါရုပ်ရှင်ထဲမှ ဇာတ်ဝင်ခန်းတစ်ခန်းနှင့် နှိုင်းချုပ် ပါမည်။

ရုပ်ရှင်ထဲမှ သရုပ်ဆောင်တစ်ဦး (တပ်နီလူငယ်ခေါင်းဆောင်)မှာ ဝေဒနာခံစားနေရသော ဇနီးသည်ကိုကြည့်ရင်း စိတ်ပူနေသည်။သူ့ဇနီးကမီးဖွားတော့မည်။သားဦးဖြစ်၍ အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည်။ခက်နေသည်က ဆေးရုံတွင် ဆရာဝန်တစ်ယောက်မှ မရှိဆရာဝန်အားလုံး အလုပ်ကြမ်းလုပ်နေရသည်။ လယ်ကွင်းထဲသို့ရောက်နေသည်။ဆေးရုံတွင်လောလောဆယ် တာဝန်ယူနေကြသော တော်လှန်ရေးကော်မတီဝင် တပ်နီလူငယ်များမှာ တစ်ယောက်မှဆေးပညာမတတ်။ သူဘာလုပ်ရမည်နည်း။တစ်စုံတစ်ယောက်ကို သတ်ရ၍ လမ်းပေါ်သို့ ပြေးထွက်လိုက်သည်။ သူတို့မြို့လေးတွင် ပီကင်းမှ ရောက်နေသော သမားတော်ကြီးတစ်ယောက်ရှိနေသည်။

သမားတော်ကြီးမှာနေပူထဲတွင် ငုတ်တုတ်ထိုင်နေရသည်။သူ့ခေါင်းပေါ်တွင် ဦးထုတ်အချွန်ကြီး ဆောင်းထားပြီး သူ့လည်ပင်းတွင် ပိုစတာကြီးချိတ်ထားသည်။ဦးထုတ်ပေါ်တွင်ရော ပိုစတာထက်တွင်ပါ လက်ရေးသောသော့ဖြင့် စာတွေရေးထားသည်။ “အရင်းရှင်လမ်းဖောက်သူ” “ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသမား” ၊ “နေရှင် ပေါက်စ ပညာတတ်”၊ စသဖြင့်။လက်နက်ကိုင် တပ်နီလူငယ်တစ်စုက သူ့ကိုမျက်နှာတင်းတင်းဖြင့် ဝိုင်းထားသည်။ မိန်းမမီးဖွားခါနီးတပ်နီလူငယ်ခေါင်းဆောင်မှာဘာကိုမှ စဉ်းစားမနေတော့ဘဲသမားတော်ကြီး ဆီပြေးသွားသည်။ ဦးထုတ်ချွန်နှင့်ပိုစတာကြီးကို ဆွဲဖြတ်လွှင့်ပစ်လိုက်သည်။ပြီးတော့သမားတော်ကြီး လက်ကိုဆွဲ၍ ဆေးရုံသို့တန်းပြေးတော့သည်။

“ကျုပ်မိန်းမကို မွေးပေးပါ။ အခုချက်ခြင်းမွေးပေးပါ”

သမားတော်ကြီး၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုကိုင်လှုပ်ပြီးတစ်ဖွဖွအော်သည်။ ထမင်းမစားရသည်မှာကြာလှပြီဖြစ်သော သမားတော်ကြီးများမှာ သူ့ကိုဘာမှ ပြန်မပြောနိုင်။တစ်ဟောဟော တစ်ဟဲဟဲမောနေသည်။ဖုတ်လှိုက်ဖုတ်လှိုက်နှင့် အသက်ရှူနေရသည်။ စိတ်လှုပ်ရှားနေသော တပ်နီလူငယ်ခေါင်းဆောင်မှာ အပြင်သို့ထွက်ပြေးသွားပြန်သည်။ချက်ခြင်း ဆိုသလိုပင်ပေါက်စီတွေ တစ်ပွေတစ်ပိုက်ကြီးနှင့်ပြန်လာသည်။ သမားတော်ကြီးကို ထိုးကျွေးသည်။

“စား..... မြန်.....မြန်စား”

သမားတော်ကြီး လည်းအားရပါရ စားတော့သည်။တစ်လုံး နှစ်လုံး သုံးလုံး မွေးခန်းကိုတစ်လှည့် အငမ်းမရစားနေသော သမားတော်ကြီးကိုတစ်လှည့် ကြည့်ရင်းတပ်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင်မှာ ပြာယာခတ်နေတော့သည်။ ကြည့်နေရင်း မှပင်သမားတော်ကြီး၏ မျက်လုံးတွေမှာဖြူးထွက်လာသည်။ပါးစပ်ထဲမှ စားပြီးသား ပေါက်စီတွေအံ့ကျလာသည်။ နောက်ခေါင်းငိုက်စိုက်ကျသွားသည်။ သူ့ရှေ့မှာပင် စားဖို့နှင့်၍ သေသွားသည်။ ထိုအခိုက်မှာပင် သူ့ဇနီးသည်၏ ဂူစူးဝါးဝါးအော်သံ တစ်ချက်ကို ကြားလိုက်ရသည်။

မွေးခန်းထဲသို့ပြေးဝင်လိုက်သည်။သူ့မိန်းမအသက်မရှိတော့ပါ။သို့သော်မျက်လုံးတွေမမှိတ်။သူ့ကို တောင်းပင်တိုးလျှိုးသလို ငေးကြည့်နေသည်။

“ကယ်ပါဦးအကိုရယ် ဆရာဝန်ကိုခေါ်ပေးပါနော်”

ကျော်ဝင်း

ပညာတတ်တစ်ယောက်တန်ဖိုး

အစ်ကိုပမာ ခင်မင်တဲ့အစ်ကို(ဦး) အောင်ဇင်မင်းနဲ့ အစ်မ(ဒေါ်)သန်းထွေးတို့က ပြောကြပြန်တယ်။ခက်တာက ဘယ်လိုပြန်ပြောရမယ်မသိတာပါ။ သူတို့က “ပညာတတ်တစ်ယောက်၏တန်ဖိုး” အကြောင်းရေးပေးပါလို့ ဆိုကြပြန်တာကိုး။

ပညာတစ်ခု ဥပမာ ဆရာဝန်ပညာ ၊အင်ဂျင်နီယာပညာ ၊ ကွန်ပျူတာပညာ၊ စတဲ့ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပညာများသာမက အချက်အပြုတ်၊ အချုပ်အလုပ်လို့ နေ့စဉ်အသုံးဝင်နေတဲ့ ပညာရပ်လေးများ ဆိုပါတော့။ ပညာဆိုတာ ဘယ်ပညာမဆို လှုပ်ရှားပေးရင် အကျိုးထူးရှိနိုင်မယ်လို့ ဦးနှောက်က လမ်းကြောင်းလေးချပေးတာပါ။ ဝါသနာပါလို့ မုန့်ဟင်းခါး အချက်ကောင်းရင်တောင်နာမည်ကျော် မုန့်ဟင်းခါးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာနိုင်ပြီး ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့အထိဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။လူတွေမှာလည်း လက်စွမ်းလက်စဆိုတာ မွေးရာပါ အရည်အချင်းလေးတွေ ပါလာတတ်ကြတာကိုး။ တချို့ဆို လျှပ်စစ်ပစ္စည်းတွေ၊ မော်တော်ကားတွေ စတဲ့စက်ပစ္စည်းတွေကို မသင်ရဘဲ၊ သင်တန်းကျောင်းတွေမတက်ဘဲ ပြုပြင်တတ်ကြတယ်။ အချို့က အဟော၊အပြော၊ ဘာသာစကားမှာ အထုံပါလာကြလို့ ထူးချွန်ကြတယ်။ မိမိသင်ယူချင်တဲ့ ပညာရပ်တို့ အထုံပါရမီပါကြလို့ အတတ်မြန်တယ်။ ထူးချွန်ကြတယ်။ ဒီလိုလူတွေ အများကြီးပါ။ ဒီတော့ပညာ ရပ်တစ်ရပ်ရဲ့တန်ဖိုး ၊ ပညာရပ်တစ်ရပ်ရဲ့ အသုံးဝင်ပုံဆိုစရာမရှိတော့ပါဘူး။

ဒါပေမယ့် အကိုတို့အမတို့က ပညာရပ်လို့မဆိုဘဲ ပညာတတ်လို့ဆိုပြန်တော့အခက်။ပညာတတ်ဆိုတော့ လူပေါ့။ ပညာရပ်တစ်ရပ်(သို့မဟုတ်) ပညာရပ်များကို တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်ထားတဲ့သူပေါ့။လူတစ်ဦးပေါ့။လူတစ်ဦးရဲ့ တန်ဖိုးကို ဘယ်လို ဝေဖန်လို့ရပါ့မလဲ ။ ပညာတတ်တစ်ယောက်ရဲ့တန်ဖိုးကတော့ ဘယ်လိုပြောရပါလိမ့်။

ပညာရပ်ကတော့တန်ဖိုးရှိပါ။

အဲ့ဒီပညာကိုတတ်ထားတဲ့ ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ် ကတန်ဖိုးမရှိတဲ့လူဆိုပါတော့။ ဒီအကြောင်းနှစ်ရပ် ကိုပေါင်းပြီး ပြောပါဆိုရင် တန်ဖိုးအတိုင်း မသိကြီးမား နိုင်သလို အန္တရာယ်အလွန်ကြီးမားတဲ့သူ တစ်ယောက်အဖြစ် တန်ဖိုး အနှုတ်လက္ခဏာ ပြသွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီလိုဆိုးကျိုးကို ခဏထားဦး။ပညာ(လူကြိုက်များသောပညာ၊ လက်ဖျားငွေသီးစေသောပညာ၊အများကခယ စေနိုင်သော ပညာစသည်တို့ကိုပေါ့)တစ်ရပ်က လူပုဂ္ဂိုလ်ကိုဘယ်လိုပြောင်းလဲ စေနိုင်သလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ရအောင်။ ဥပမာ ဆရာဝန် ပညာဆိုပါတော့ ဆရာဝန်လို့ဆိုလိုက်တာနဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ထူးခြားသွားသလိုဖြစ်ဖြစ် သွားတတ်ကြတာတွေ့ရတယ်။ ဆရာဝန်ပညာဟာ အလွန်မွန်မြတ်တဲ့ပညာပါ။ ထူးချွန်ထက်မြက်တဲ့ ဆရာဝန်ကြီးများဟာလည်း အထူးလေးစားစရာ၊ဂုဏ်ယူစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီဆရာဝန်ပညာရဲ့ အကျိုးဆက်မှာ “ငွေ” “ကျော်စောခြင်း” “ ဦးစားပေးခံရခြင်း” “လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း” အစရှိတဲ့ မက်မောစရာ အကျိုးထူးလေးများပါလာပါတယ်။ ဒါတွေက ဆရာဝန်ပညာရဲ့ ဘာမှမဆိုင်ပါဘူး။ ဆရာဝန်ပညာက ကျန်းမာရေးချို့တဲ့လို့ ဒုက္ခရောက်သူတို့ကို ကယ်ဆယ်စောင့်မရတဲ့အလုပ်ပါ။

မိမိရဲ့ရန်သူပင်ဖြစ်ပါရစေ ဆေးကုသပေးနိုင်ရမဲ့ မေတ္တာ၊စေတနာ၊ ကရုဏာထားနိုင်တဲ့ သူဟာဆရာဝန်ပါဘဲ။ ဒါပေမယ့် တချို့က အထက်ဖော်ပြတဲ့ အကျိုးထူးကလေးတွေကို အာရုံထဲမှာလွှမ်းနေတာ တွေ့ရတတ်တယ်။အဲ့ဒီအခါ မာန်မာန

တက်လာတတ်တယ်။ မကောင်းပါ။ ပညာမာန်ကလေးကို ပညာပင်မတတ်မြောက်သေးတဲ့ မိန်းကလေး တစ်ယောက်နဲ့တွေ့ကြုံခဲ့ပုံကို ပြောပြချင်ပါတယ်။

မိတ်ဆွေ အိမ်ခြံမြေအကျိုးဆောင် အစ်မကြီးတစ်ယောက်က ကျွန်တော်အိမ်မှာ အခန်းပိုတွေရှိလို့ “ဆရာလဲ အပိုသုံးရတာပေါ့ရှင် ကလေးတွေစာစုကျက်ရရှိတင်ပါ။ မိသားစုနေမှာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ချက်ပြုတ်လဲမစားဘူး ညတောင်မအိပ်ဘူး ” လို့ဆိုတာနဲ့ စိတ်ဝင်စားပြီး အိမ်ခန်းလချုပ်ငှားဖို့ ခေါ်လာသူ မိန်းကလေးသုံးယောက်နဲ့ တွေ့ပါတယ်။ ဆေးကျောင်းသူ “ပိုင်နယ်ပတ်ဒ်ဝမ်း” ကျောင်းသူလေးတွေပါဘဲ။

အခန်းထဲဝင်လာကြတာနဲ့ ဧည့်ခန်းစားပွဲမှာ တစ်ယောက်ကခြေထောက်ချိတ် လက်ကိုနောက်မိတင်လို့ ဟန်အပြည့်နဲ့ ထိုင်နေတာကိုတွေ့ရတယ်။ မျက်နှာထားလေးက ခပ်တင်းတင်းပဲ။

“ဆရာသူတို့တွေဘဲ ဆေးကျောင်းသူလေးတွေပါ။ အဲဒါဒီမှာ စာကျက်ဘို့ငှားချင်ကြလို့ ” အိမ်ခြံမြေ အကျိုးဆောင် အစ်မကြီးက မိတ်ဆက်ပေးပါတယ်။

“ဝမ်းသာပါတယ်ကွယ်သမီးတို့ကဘယ်နှယောက်ရှိကြလို့လဲ” ကျွန်တော်က နှုတ်ခွန်းဆက်စကားဆို လိုက်ပါ တယ်။ အမှန်က ဘယ်နှယောက်ရှိရှိပါ။ စာလာကျက်တဲ့ ကျောင်းသူကလေးများကို အားပေးကြိုဆိုရန်သာရှိပါတယ်။ ဘယ်နှစ်ယောက် ရှိကြလဲလို့ ဆိုတာကတော့ မေးစရာဘာမေးရမှန်းမရှိ၊ မသိတဲ့အတွက် စကားအဖြစ်စလိုက်တာပါ ခြေထောက်ချိတ်ထိုင်နေတဲ့ ဆရာဝန်မလောင်း ကလေးက “ဘယ်နှယောက်လဲလို့မေးစရာ မလိုပါဘူး ကျွန်မတို့ကပိုင်နယ်ပတ်ဒ်ဝမ်းဖြေရမှာ။ စာစုကျက်ကြမှာ။ ဒါပါဘဲ ငွေဘယ်လောက်လိုချင်သလဲသာပြောပါ။”

ကျွန်တော်မျက်နှာအမ်းသွားပါတယ်။

အကျိုးဆောင် အစ်မကြီးမျက်နှာပျက်သွားပါတယ်။

ဆရာဝန်လောင်းမလေးရဲ့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် စိုရိမ်တဲ့ မျက်နှာလေးနဲ့ ပြာသွားကြပါတယ်။

“အန်ကယ်တို့က ငွေပေးတိုင်းမရပါဘူးကွယ် ဆေးပညာသင်ကြမယ် ကလေးတွေကိုအားပေး ကူညီချင်တဲ့သူတွေပါ ပိုက်ဆံမပေးလဲ ကူညီနေမြဲပါ။ ငွေပေးပြီးလိုသလို ရတဲ့ဆီကိုသွားကြပါ”

သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်က ပြာပြာသလဲ။

“ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး အန်ကယ်”။

“အန်ကယ်တို့ အသက်အရွယ်နဲ့ ဘယ်ဟာကဘယ်လိုဆိုတာ အချိန်အကြားကြီး လေ့လာနေစရာမလို ပါဘူးကွယ် ဒါနဲ့သူတို့တွေက”

အိမ်ခြံမြေအကျိုးဆောင်အစ်မကြီးက ပါးစပ်အဟောင်းသား နေရာမှ “ဪ သူတို့မိဘတွေလဲ ကျွန်မသိပါတယ်ရှင် လူကြီးလူကောင်း ပညာတတ်တွေပါ။”

“လူကြီးလူကောင်း ပညာတတ်တွေရဲ့ သမီးလေးကိုး။ ကဲပြန်နိုင်ကြပါပြီ ကွယ်”

ပညာရပ်တစ်ရပ်ဟာ အထက်ဖော်ပြပါ အကျိုးထူးလေးများပေးနိုင်ရင် မရင် ကျက်တဲ့ ဦးနှောက်ရှင်ကို အမှားပြုစေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ဥပမာလေးပါ။

ပညာဆိုတာ လူ့တန်ဖိုးနှင့် မပေါင်းဖက်ရင် ဘယ်လောက်ဘဲ တန်ဖိုးရှိတယ် ဆိုတာဆရာဝန်ကြီးတစ်ဦးနဲ့ စကားစမြည် ပြောခဲ့ပုံကို တင်ပြချင်သေးပါတယ်။

“ခက်တယ်ဗျာ ဆရာဝန်ပညာဟာ အင်မတန်မွန်မြတ်တဲ့ အစိုးတန်ပညာရပ်တစ်ရပ်ပါဘဲ ဒါပေမယ့် ဒီပညာဟာဘယ်လိုလူမျိုး လက်ထဲရောက်တယ်ဆိုတာကလဲ အရေးကြီးသေးတယ်။ ကျွန်တော်ဆေးရုံအုပ် လုပ်တုန်းက ကောင်းလေးတစ်ယောက် တွေ့ဖူးတယ်။ သူ့မိဘက ကုန်သည်မျိုးရိုးဘဲ။ ပညာလဲတတ်တယ်။ နိုင်ငံခြားလဲ ခဏခဏသွားရောက်လို့ အလုပ်လုပ်ကြနဲ့ အတော်ချမ်းသာပါတယ်။ အဲဒီ ကတ္တီပါကော်ဇောပေါ်က ကောင်းလေးက ဆင်းရဲသားတွေလာတဲ့ ဆေးရုံတစ်ရုံမှာ အလုပ်သင်တာဝန်ကျတယ်။ ကျွန်တော်က ဆေးရုံအုပ်ပေါ့ ကျွန်တော် အမှတ်မထင်ကြားလိုက်ရတာ သူက ကျွန်တော်မရှိမှန်း မသိဘူး”

“ပိုက်ဆံမတတ်နိုင် ရင်လဲဘာလို့ လာသေးလဲဗျ။ ဒါလောက်ကတော့ မှ မတတ်နိုင်ဘူးလား”

ခက်တယ်ဗျာ ကျွန်တော်သူ့ကို နောက်တော့ ခေါ်ပြောတယ်။

“မင်းဒီလောက်ကလေးမှမသိဘူးလား။ ဟိုကလေးက ဆိုက်ကားနင်းတာ မင်းသိသားဘဲ ဒီဆေးရုံးနှစ်သောင်း တတ်နိုင်ပါ့မလား”

ဆိုက်ကားဆရာလေးက အူအတက်ရောင်တာ။ အူအတက်ယောင်တာ ဆိုလို့ ဆရာတို့ကို ပြောဦးမယ်။ ဆရာတို့ ကျွန်တော်နဲ့ ခြောက်လလာနေ။ သင်ပေးမယ်။ ဒီအကြံကဘာ၊ ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်တယ်။ ဒီအူအတက်ကို ဘယ်လိုလုပ် စသည်ဖြင့် ပေါ့။ ပုံသေသင်ပေးမယ်။ လေ့ကျင့်ပေးမယ်။ ခွဲစိတ်တဲ့ ကိစ္စလေး ခင်ဗျားတတ်သွားမှာဘဲ။ နောက်မှ အဖျားတက်လို့ အနာမကျက်လို့ မေးခိုင်းဝင်လို့ ဒါတွေမပြောနဲ့။ ခွဲတဲ့နေရာလေးပဲပြော။ လေ့ကျင့်ပေးရင်တတ်တာပါ။ ဆရာဝန် တင်းပြည် ကျပ်ပြည် ဖြစ်ဖို့တော့ အများကြီးသင်ရမှတ်ရကျင် ရတာပေါ့။ ကျွန်တော်ဆိုလိုချင်တာက အတတ်ပညာတစ်ခုကို သင်ရင်ဘယ်သူမဆို ဉာဏ်ရည်နိမ့် မနေရင်ပေါ့ တတ်နိုင်တာပါဘဲ။

လူတစ်ဦးဟာ ပညာသင်ခွင့်ကြုံရင် ပညာသင်လို့ ပညာတတ်သွားရင် ပညာတတ်ကြီး ဖြစ်သွားရတာမဆန်းလှဘူး။ မာစတာဘွဲ့တွေ၊ ဒေါက်တာဘွဲ့တွေ ရမှာပေါ့ ဒါဟာတန်ဖိုးပြည့် မဟုတ်သေးပါဘူး။ ကမ္ဘာနဲ့ပြောရရင် ပညာသင်ခွင့် မကြုံပေမယ့် ပါရမီနဲ့ လေ့လာဆည်းပူးမှုနဲ့ ထင်ရှားကြသူတွေ အများကြီး ပါ။ ဥပမာ အဲလ်ဘတ်အိုင်းစတိုင်း ဆို ရူပဗေဒပညာရှင် ။ ကျောင်းမှာ မပျော်၊ လေးတန်း အထိသာ ရောက်တယ်လို့ဆိုတယ်။ Blue Skies, Alexander Ragtime Band, God Bless America , White Christmas အစရှိတဲ့ သီချင်းများ ရေးစပ်ခဲ့သူ နာမည်ကျော် သီချင်းရေးဆရာကြီး အာဗင်ဘာလင် ဆိုရင်လည်း နှစ်တန်းမှာကျောင်းထွက် ခဲ့သတဲ့။ ဂီတနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း ဂီတပညာ မတတ်ပါဘူးလို့ဆိုတယ်။ သူတို့ကို ပညာတတ်လို့ မခေါ်နိုင် ။ ပါရမီရှင်တွေလို့ ခေါ်မယ်ဆိုရင် ပညာတတ်ဆိုသူတွေရဲ့ အဆင်က သူတို့အောင် မှာရှိမှာဆိုတာ ပြောစရာမရှိတော့ပါဘူး။ နောက်ပညာတတ်လို့ ဆိုနိုင်တဲ့ သူတွေ ဆက်လက် ဖော်ပြချင်ပါသေးတယ်။ ကမ္ဘာက ယနေ့တိုင် ချစ်နေကြတဲ့ မဟတ္တမဂန္ဒီ ကြီးဆိုရင် ရှေ့နေပညာ သင်ယူတတ်မြောက်တယ်။ အင်္ဂလိပ်လိုလည်းကောင်းစွာတတ်တယ်။ နောက်အမေရိကန် လူမည်းခေါင်းဆောင် ဒေါက်တာမာတင်လူသာကင်း ဆိုရင်လည်း ဒေါက်တာဘွဲ့ပင်ရလို့ ပညာတတ်ပဲပေါ့။ ထူးထူးခြားခြား တစ်ယောက်ကတော့ သဘာဝတရားကြီးက ပညာသင်ခွင့်ကို ရက်ရက်စက်စက်ကြီး ပိတ်ပင်ခြင်း ခံထားရရှာတဲ့ မျက်စိလည်းမမြင်၊ နားလည်းမကြားရရှာတဲ့ ဟယ်လင်ကဲလား စသည်ဖြင့် ပေါ့။

နောက်လည်းအများကြီးရှိပါသေးတယ်။သူတို့တွေကို လူအများ ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်ကြသေးပါဘူး။ ဘာကြောင့်ကြောင့် မမေ့နိုင်လောက်အောင်ဖြစ်နေကြတာပါလဲ ကြည့်ညှိနေကြတာလဲ။ဒေါက်တာဘွဲ့တွေ၊ ဂုဏ်ထူးဝိသေသတွေ ကြောင့်လား။ နာမည်ကျော်ကြလို့လား။ ငွေကြေးချမ်းသာကြွယ်ဝလို့လား။ဘယ်သူ့ကိုမေးမေး မဟုတ်ဘူးလို့ဖြေကြမှာပါ။ဒါဆိုရင် ဘာကြောင့်ပါလဲ အများပြည်သူတို့အတွက် အကျိုးကျေးဇူးကို လိုလိုလားလား လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသူတွေမို့ပါလို့ဖြေကြမှာပါ။

အများအကျိုးဆောင်ဆယ်ဆိုရာမှာ စာရေးဆရာဟာ အတော်စွမ်းဆောင်နိုင်တဲ့သူမျိုးပါ။ စာရေးဆိုတာ ပြဇာတ် ၊ ဝတ္ထုရေးဆရာ၊ ဆောင်းပါးဆရာ၊ ကဗျာလင်္ကာဆရာ၊ သီချင်းရေးဆရာတောင် ထည့်ချင်ထည့်နိုင်ပါသေးတယ်။ ယေဘုယျဆိုလိုတာပါ။ အများနဲ့ဆက်စပ်ပြီး အဖျော်ဖြေခံသက်သက် မဟုတ်သူ တွေပါ။ပြဇာတ် ဝတ္ထု ဆရာဆို ပညာရစရာလေးတွေ လူ့သဘာဝစရိုက်ကလေးတွေတင်ပြလို့ အသိပညာပေးနိုင်ပါတယ်။ ကဗျာလင်္ကာဆရာနဲ့ သီချင်းရေးဆရာဆိုရင်လဲ တင်ပြချင်တဲ့ ခံစားမှု၊ ပြုပြင်စရာ အချက်ကလေးများ ဗဟုသုတမှအစ သီချင်း ကဗျာမှစတင်သူတို့ နှလုံးအိမ်ထဲ ဦးနှောက်ထဲပို့ပေးနိုင်ပါတယ်။ ဆောင်းပါးဆရာကတော့ လိုတိုရှင်းအောင် တင်ပြနိုင်သေးတော့တယ်။ သူတို့တွေထဲမှာ ဆရာဝန်လဲပါတယ်။ အင်ဂျင်နီယာလဲပါမယ်။ဝိဇ္ဇာ၊သိပ္ပံဘွဲ့၊ မဟာဘွဲ့ထူးဒေါက်တာဘွဲ့ စသည်ဖြင့် ပညာတတ်များပါနိုင်သေးလို့ အတန်းမအောင်ပေမယ့် ဉာဏ်ပညာ ပြည့်စုံသူတွေလဲပါမှာပါ အားလုံးကိုမြဲလို့ပညာတတ်လို့ ခေါ်ပါမည်လား။ခေါ်သည်ဖြစ်စေ မခေါ်သည်ဖြစ်စေ “စာရေးဆရာ”လို့ဆိုလိုက်တာနဲ့ တစ်မျိုးတော့ထူးသွားတယ်။ စာရေးဆရာဟာ ပညာတတ်ဆိုတာထက် ပညာရှိပိုဖြစ်သင့်တယ်။ အတတ်ပညာတစ်ခုကို တတ်ကျွမ်းရုံသာမဟုတ်ဘဲ စဉ်းစားဉာဏ် ရင်သန်ထက်မြက် လို့ဉာဏ်ပညာနဲ့ အရာရာကို ထိန်းကြောင်းသွားနိုင်တဲ့သူပေါ့။ မိမိတို့ငယ်စဉ်ကတွေ့ဖူးတဲ့ ကျောင်းဆရာတွေလိုပေါ့။ သင်ကြားပေးချင်တဲ့ စေတနာဖြူဖြူစင်စင်လဲရှိမယ်။ဒီအခါ ပရအကျိုးသည်ပိုးမယ်။ ပရအကျိုးကို အတ္တထက် ပိုအာရုံထားမယ်။ မွန်မြတ်တဲ့ လုပ်ရပ်ပါဘဲ။

ဥပမာတင်ပြချင်ပါတယ်။ ဒီဥပမာကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် သေသေချာချာ သိရှိခံစားနိုင်ခဲ့လို့ အလွန်တင်ပြချင်တဲ့ သာဓက တစ်ရပ်ပါ။ ဒါပေမယ့် စာမှာချရေးရမှာ တာဝန်လေးနေတယ်။ ဒါနဲ့ ဒီဆောင်းပါးလေး အဆုံးသတ်ခါနီးမှာပဲ အစ်ကိုနဲ့အစ်မတို့နဲ့ ထပ်ဆုံပြန်တယ်။ ဒီသာဓကလေးကို ပြောပြလိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့စာမှာ ချရေးဘို့ တိုက်တွန်းကြလို့ ရေးဖြစ်တာပါ။

အဲဒီသာဓက ကတော့ ကျွန်တော်ဖခင် (ဆရာကြီးတက်တိုး) နဲ့ဘကြီး (ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်) တို့ရှေ့က ပြသသွားခဲ့ကြတဲ့ သာဓကပါဘဲ။ အဖေကောသကြီးပါ ဘွဲ့တွေရကြစာတွေတတ်ကြနဲ့စပ်ကြပါတယ်။ပြောစရာမရှိပါဘူး။ ဘွဲ့ထူးတွေရကြတယ်။ အင်္ဂလိပ်လိုလည်း ဖွတ်နေအောင်ပြောတတ်ကြ။ကိုယ်မှကိုယ်နှိုင်းစရာမရှိအောင် တော်တဲ့ကိုယ်လို့ ထင်ကြတဲ့သူတွေ ပညာတတ်တွေ ကြားမှာ အဖေတို့အဘတို့က နေခဲ့ကြပေမယ့် အဖေကောအဘပါ ရိုးသားတဲ့နှိမ်ချတဲ့ စိတ်မွေးနိုင်ကြတယ်။ပညာရဲ့ အရှိန်အဝါ လွှမ်းမိုးခြင်း မခံကြဘူး ဒါ့အပြင်အဖေနဲ့ အဘကွယ်လွန်ကြတော့ အဖေနဲ့အဘတို့ရဲ့ စေတနာ၊တစ်နည်းပြောရရင် ပြည်သူ့ စာရေးဆရာရဲ့စေတနာဟာ ပေါ်ထွက်လာတယ် မမျှော်လင့်အောင် စည်ကားတဲ့အပြင် သြကာသလောကကြီးကပါ သဗ္ဗယမျှအောင် စောင့်ထိန်းလို့ အံ့အားသင့် ကြရတယ်။

အဖေတုန်းကကော၊အဘတုန်းကပါ လိုက်လံပို့ဆောင်တဲ့သူတွေမှာ တစ်ခါမှမမြင်ဘူး မတွေ့ဘူးပါဘူး ကြည့်ညှိလို့ မနေနိုင်ကြဘူး။ ပို့ဖြစ်အောင် တော့ ပို့ချင်တယ်ဆိုသူတွေ ကားအဖြစ်မှာနာမည်မြင်လို့ လက်အုပ်ချီကြသူတွေတွေ့ရတော့ ကျွန်တော်ကျေနပ်မိတယ်။ အဖေ့သား ၊ အဘတူ ဖြစ်ရတာ မျက်နှာ ရှိလိုက်တာ အရိပ်ကအေးချမ်းလိုက်တာလို့ တွေးမိတယ်။

ဒါဘာကြောင်ပါလဲ။

အဖေနဲ့ အဘက ပညာတွေ တတ်လို့ပါလား။

ကျွန်တော်နားလည်တာကတော့ တတ်တဲ့ပညာနဲ့ အများအကျိုးကို သယ်ပိုး ခဲ့လို့ဆိုချင်တာပါဘဲ

သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာ၊ ဟီရို၊ ဩတပ္ပ၊ ပညာရယ်လို့ သူတော်ကောင်းလက္ခဏာ(၇)ပါးရှိပါတယ်။ အများသိပြီးသားပါ။ သဒ္ဓါက ဝမ်းတွင်းပါ၊ ပါ။ သီလကတော့ ဆောက်တည်ယူရပါတယ်။ သုတလည်း ဆည်းပူးရပါတယ်။ စာဂီကတော့ ပင်ကိုယ်ပါ။ ဟီရိုနဲ့ ဩတပ္ပတရားတွေကတော့ ကျင့်သုံးမှ လူရယ်လို့ ပီသမယ်တရားတွေပါ။ ဒါတွေကို ပညာဆိုတဲ့ ချွန်းက ဆင်ရိုင်းကို ထိန်းသလို ထိန်းနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင် ပညာစွမ်းရင်ချွန်းကဲ့သို့ ဆုပ်နိုင်သလို ပညာရှိသူတွေဟာလောကီရော သံသရာအတွက်ပါ စိတ်ချရပါလိမ့်မယ်။

သား(တက်တိုး)

မနက်ဖြန်ရဲ့ ပိုးဝတ်ရုံ

စကားချိုး

ဒီဆောင်းပါးကိုရေးမယ်ရေးမယ်နဲ့ မရေးဖြစ်လိုက်တာ တော်တော်ကို ကြာသွားတယ် အလုပ်တာဝန်တွေကလည်း မအားတာကတစ်ကြောင်း တခြားကိစ္စ ဝိစ္စတွေကလည်း ရှုပ်နေတာကတစ်ကြောင်း နဲ့ ခေါင်းထဲမှာ ရေးသို့ အတွေးစလေး ထည့်ထားလိုက် မရေးဖြစ်လိုက် နောက်ရထားတဲ့အတွေး ဟိုတစ်စ ခုတစ်စက ပြန်ထည့်ထားလိုက် ပေါ်လာသလိုရှိလိုက် ပျောက်သွားလိုက် ဒီလိုနဲ့ဘဲ လုံးလည် ချာလည်လိုက်နေတော့တာ။ ဒီကြားထဲ ဒီဒီနီးသစ်စာပေက အစ်ကို ကိုအောင်ဇင်မင်း တို့ အစ်ဇေသန်းတို့ကလည်း ခဏခဏလာပြီးတော့ "ပြီးပြီလား၊ဆောင်းပါးလေးရပြီလား"သူတို့လည်း အလွန်အားနာရတယ်။ ဒါပေမယ့်ကိုယ်တိုင်ကလည်း မရေးဖြစ်။ နောက်ဆုံးတော့ သူတို့ကိုလည်း အားနာတာနဲ့ "ဒီတစ်ခေါက် တော့ ကျွန်တော်ကို ဖြုတ်ထားခဲ့တော့ စောင့်မနေနဲ့တော့" လို့ပြောမိတယ်။ သူတို့ဘက်ကလည်း ကိုယ်မိသားစုလို ရင်းနှီးနေကြတော့ "ကဲစောင့်ပါမယ်၊ ရေးသာရေးပါ" ဆိုပြီး ဇွတ်တိုက်တွန်းတာနဲ့ပဲ ရေးဖြစ်သွားတာ။ ဒါကြောင့် အစ်မ မဇေသန်းနဲ့ သားကိုအံ့ဘွယ်ဇင် တို့ကို အထူးကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောပြရမယ်။

(တစ်)

ဒီနေရာမှာ မနက်ဖြန်ဆိုတာက နောင်လာမည့် ကလေးတွေအပြင် နောင်လူ့ အဖွဲ့အစည်းကို လက်ဆင့်ကမ်းယူကြမယ်၊ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်တွေကိုပါ ဆိုလိုတာ။ ဝတ်ရုံဆိုတာကျတော့ အကျိုးအပေါ်က ထပ်ပြီးမြှုတ်သလော လွှမ်းထားတဲ့သဘော ၊ Metaphorically Speaking အကျိုးဆိုတာက သူတို့တွေ မွေးဖွားကြီးပြင်း လာခဲ့ကြတဲ့ သူတို့ရဲ့ လူမှု အဝန်းအဝိုင်းနောက်ခံ တွေကိုဆိုလိုတာပါ။ "ပိုး" ဆိုတဲ့စကားလုံးကတော့ ဟိုးရှေးခေတ်ကတည်းက ယနေ့ခေတ်အထိ တန်ဖိုး အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ၊ အဆင့်အတန်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း မြင့်မားဝံ့ထည် တဲ့သဘောရှိတယ်။ ဒါဆိုရင် ဒီဆောင်းပါးရဲ့ ခေါင်းစဉ် "မနက်ဖြန်ရဲ့ ပိုးဝတ်ရုံ" ဆိုတာ ဘာကိုရည်ညွှန်းတယ်ဆိုတာ သေသေချာချာ သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။ သေချာ ပါတယ်။ ဒီတစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မျိုးဆက် သစ်လူငယ်တွေ ၊ ခေတ်တွေ စနစ်တွေကို လျှောက်လှမ်း ဖြတ်သန်းသွားကြရင်း နဲ့ ဝတ်ဆင် သွားကြရမယ်။ ဝတ်ရုံ ဆိုတာ "အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ" ကလွဲပြီး ဘာများတခြားဖြစ်နိုင်ဦးမှာလဲ။

ကနေ့ခေတ်မှာ လူငယ်တွေက သိလွယ်၊တတ်လွယ် ကြတယ်။ အတုမြင်၊ အတတ်သင်ဆိုတာမျိုး အဲ့ဒီမှာ သူများဝတ်ရင် ဝတ်ချင်တယ်။ သူများလုပ်ရင် ၊ လိုက်လုပ်ချင်တယ်။ သူများဒါဝယ်ရင် လိုက်ဝယ်ချင်တယ်။ သူများဒီသင်တန်းတက်ရင် လိုက်တင်ချင်တယ်။ တစ်ချို့ကို ဆယ်သုံးနှစ် ၊ ဆယ်လေးနှစ်လေးတွေ headphone ကိုင်နေကြပြီ။တတ်နိုင်တဲ့မိဘတွေကျတော့

ဘာမဆိုပဲပိုး နေနိုင်တော့ ဟုတ်တာပေါ့။ မတတ်နိုင်တဲ့မိဘ တွေကျတော့ မလိုက်လျောနိုင် ၊ လိုက်လုပ်မပေးနိုင် တော့သားသမီးနဲ့ ထိပ်တိုက်တိုးရတာမျိုး ရှိတယ်။ သူများ မိဘတွေလို မတတ်နိုင်လို့ သားသမီးက အပြစ်တင်တာ ငြူတာ ကိုခံရတဲ့ မိဘတွေတောင် ရှိတယ်။မိဘတွေဘက်ကလည်း ကိုယ်သားသမီး လိုချင်တာ မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်တော့ စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြတာပါ။ သူတို့ရင်ထဲမှာလည်း နှင်နေအောင် ခံစားကြရ ရှာတယ် ဒီလိုအပေါ်ယံ ပကာသနတွေကို အားမကျဖို့စာကိုဘဲ ကြိုးစားဖို့ သူတို့သားသမီးတွေကို ပြောချင်တယ်။ဆုံးမချင်တယ်။ သူတို့သားသမီးတွေကို ပညာရဲ့တန်ခိုး ကိုနားဝင်အောင် ပြောပြချင်ကြတယ်။ အဲဒါမိဘ တွေအားလုံးရဲ့ ကိုယ်စား ကျွန်တော်ပြောတယ်လို့မှတ်ပါ။

နားဝင်အောင် ပြောချင်ကြတယ် ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြားဖူးတဲ့ ပုံပြင်လေး တစ်ပုဒ်ပြောရဦးမယ်။ ငိုအားထက် ရယ်အားသန် ဆိုတာမျိုး ၊ ဒေါသ ထွက်စရာ လည်းကောင်း ၊ ရယ်စရာလည်းကောင်းတယ်။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်က ကျောင်းစာ ကိုလုံးဝ စိတ်စဝင်စားဘူး စိတ်မဝင်စားတော့ စာကိုလည်း မကြိုးစား ၊ ဆရာ စာသင်နေရင်လည်း နားမထောင်ဘဲ သူလုပ်ချင်ရာ လုပ်နေသတဲ့ ။ အဲ့ဒါနဲ့ တစ်နေ့ ကျောင်းဆင်းချိန်မှာ ဆရာ က သူ့ကိုခေါ်ပြီး ပညာရဲ့တန်ခိုးအကြောင်း ပြောပြသတဲ့ အဲ့ဒီမှာ ဆရာက “ကဲ..... ငါ့တပည့်ရာ ၊ မင်းရှေ့မှာ ဉာဏ်ပညာဆိုတာရယ် ။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဆိုတာရယ် ယှဉ်ပြီးချထားမယ်။ အဲဒီထဲက မင်းကြိုက်တာ တစ်ခုရွေးပါဆိုရင် ငါ့တပည့်က ဘာကိုရွေးမလဲ ” လို့မေးတယ်။ ဆရာဖြစ်စေချင်တာက သူ့တပည့်က သူဆိုဆုံးမတာကိုနားလည်ပြီး “ကျွန်တော်ဉာဏ်ပညာ ကိုပဲရွေးပါ့မယ်” ဆိုတဲ့ အဖြေမျိုး ။ ဒါပေမယ့် ဆရာ မေးခွန်းအဆုံးမှာ တပည့်လုပ်တဲ့သူက ချက်ချင်းဘဲ “စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုဘဲ ရွေးမယ်ဆရာ လို့” ဖြေတယ်။ ဒီတော့ဆရာဖြစ်သူကလည်း သူ့တပည့်ကို နားလည်သဘောပေါက်တဲ့အထိ သေချာရှင်းပြ မှ ဖြစ်တော့မယ်ဆိုပြီး “နေပါဦး ၊ ငါ့တပည့်က ဘာဖြစ်လို့ စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုရွေးတာလဲ ။တကယ်လို့ ဆရာ့ကိုသာ ဒီမေးခွန်းမေးခဲ့ရင် ဆရာကတော့ ဉာဏ်ပညာကို ရွေးမှာဘဲ” လို့ ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီမှာတင် တပည့်လုပ်တဲ့သူက ဘာပြန်ပြောလိုက် သလဲဆိုတော့ “ဒီလိုဘာဘဲ ဆရာ ရယ် လူဆိုတာ ကိုယ်မှာမရှိတာကိုတောင်တတတ်ကြတာ သဘာဝပါဘဲ”တဲ့ ။ကဲ.....ပြောရခက်တဲ့ ဆရာခမျာ ပက်လက်ကိုလန်ရော ကျွန်တော်လဲဒီဆောင်းပါးကို ရေးသာရေးရတယ်။ အဲ့ဒီဆရာ တပည့်လို ဖြစ်နေမှာလည်း စိုးရသေးတယ် ရယ်စရာပြောတာပါ။ ဒီခေတ်လူငယ်တွေက သဘောပေါက်လွယ် ပါတယ်။ကောင်းတာပြောရင် ကောင်းတာပြောမှန်း သိကြပါတယ်။ ချီးကျူးစရာပါ။

(နှစ်)

“ပညာတတ်” ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကတော့အားလုံးနဲ့ရင်းနှီးပြီးသားပါ ဥပမာမိဘတွေ သားတွေ ၊ သမီးတွေကို ပြောဆိုဆုံးမကြတဲ့အခါ “သားကို ၊ သမီးကိုအဖေတို့ အမေတို့က ပညာတတ်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်စေချင်တာ” စသဖြင့် သုံးစွဲလာနေကြတော့ ဒီစကားလုံးတွေက လူကြီး၊ လူငယ် အားလုံးနားယဉ်နေပြီးသား ။ ဒါတင်မက ၊ ဒီဘက်ခေတ်မှာလည်း “ခေတ်ပညာတတ်၊ ဘွဲ့ရခေတ် ပညာတတ်” ဆိုတာမျိုး လည်း သုံးကြတာရှိသေးတယ်။ တကယ်တော့ “ပညာတတ်” ဆိုတဲ့ဝေါဟာရရဲ့အဓိပ္ပါယ်က တော်တော်ကိုနက်ရှိုင်းပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို နေလို့လည်း သိပ်ပြီး အကျိုးမများနိုင်ဘူး။ “ပညာတတ်ဆိုတာ” ဘယ်လို၊ ဘယ်ဝါစသဖြင့် မရ၊ ရအောင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အဲဒီအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နဲ့

ဘောင်မဝင်တဲ့သူတွေ က “ပညာတတ်” မဟုတ်ကြတော့ဘူးလား လို့ မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။ ပိုဆိုးတာက ဒါကြီးကို ပေတံတစ်ခုလို သုံးပြီး၊ အဲဒီပေတံ နဲ့လူတွေကိုလိုက်ပြီး ပညာတတ်ဟုတ်၊ မဟုတ် လိုက်ပြီးတန်ဖိုးဖြတ် ကြည့်နေရင်လည်း တော်တော်ကို မကောင်းဘူး ။ ဒီလိုမျိုးကိစ္စမှာဆို ဖြစ်သင့်တာက လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့ဘဝ၊ သူ့ပတ်ဝန်းကျင် သူ့လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက်ကောင်းကျိုး ဖြစ်စေတဲ့လူ ဟုတ်မဟုတ် ကြည့်တာကပိုပြီး ယထာဘူတ ကျပါလိမ့်မယ်။

ဘွဲ့တွေအများကြီးရထားတဲ့ လူဖြစ်ဖြစ် ။ ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်နေတဲ့ လူပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ဘာလုပ်နေသလဲဆိုတာကိုလည်း ထည့်တွက်ရသေးတယ်။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က ကျွန်တော့အဘိုးက အိပ်ရာဝင် ပုံပြင်လေးတွေ အများကြီးပြောပြတယ်။ ဗုဒ္ဓဇာတ်နိပါတ်တော်တွေထဲက ကိုယ်ကျင့်သီလ ကောင်းဖို့အကြောင်း ၊ အများ အကျိုးကောင်းဘို့ အကြောင်းတွေအပြင် တခြားဗဟုသုတ ဖြစ်စေတဲ့အကြောင်း အရာတွေ အများကြီး ကျွန်တော်အဘိုး ဆီက ကျွန်တော်နားထောင်ခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော်အဘိုးက အင်္ဂလိပ်လက်အောင် ဂျပန်လက်အောက် ကြီးပြင်းခဲ့ရသူဆို တော့ စစ်ဖြစ်ရင်း ၊ ပြေးရင်း၊ လွှားရင်း၊ နဲ့ တက္ကသိုလ်တွေ၊ ဘာတွေ မတက်ခဲ့ရဘူး။ ဘွဲ့တွေဘာတွေလည်းမရခဲ့ဘူး ပေါ့။ ဒီလိုသာဆို ကျွန်တော်အဘိုးက ပညာတတ်မဟုတ်ဘူးလား။ ကျွန်တော်အဘိုးဟာ ကျွန်တော်အတွက်တော့ ပညာတတ်တစ်ယောက် ၊ ပညာရှိတစ်ယောက်ပဲ။ သူလက်ဆင့်ကမ်းပေးခဲ့တဲ့ဗဟုသုတတွေ သူ့ဘဝ အတွေ့အကြုံ နဲ့ ရင်းပြီး သင်ခန်းစာ ယူစရာတွေ ၊ ဆင်ခြင် စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်တဲ့အခြေခံကို ရစေမယ်၊ ပိုင်းခြား ဝေဖန်နိုင်စေမယ်၊ စိတ်ခွန်အားကို ပြုစုပျိုးထောင် ပေးခဲ့တာတွေ နောက်ပြီး သူ့ဘဝ ရဲ့ နေထိုင်ဖြတ်သန်းသွားလာမှု မှာလည်း အများအကျိုး သယ်ပိုးခဲ့ တာတွေ ကျွန်တော် အဘိုးက ကျွန်တော်ကို အသိပညာတွေ အများကြီး အမွေပေးထား ခဲ့တာပဲ။ ဒါကြောင့် လေ့လာသင်ကြားမှုတွေ ၊ တက်ခဲ့ကြတဲ့ ကျောင်းတွေ တက္ကသိုလ်တွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ် ဆက်စပ် ပြီးမှ လူတစ်ယောက်ကို ပညာတတ်ဟုတ်မဟုတ် ဆန်းစစ်ဝေဖန်နေကြတာဟာ မပြည့်စုံဘူး ။ မမှန်နိုင်ဘူးလို့ ပြောရမှာပဲ ။ ဒီလို ပြောလိုက်လို့ တစ်စုံတစ်ရာ အငြင်းပွားဖွယ် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဘွဲ့လက်မှတ်တွေ တစ်ချိုးတစ်ခု ယူ အချိန်တွေနဲ့ ငွေတွေနဲ့ ဘဝ ကိုလွဲလှယ် ၊ ဒီလိုမျိုးနဲ့ ပညာတတ်တစ်ယောက်ဘဝ ကိုပိုင်ဆိုင်ပြီလို့ တထစ်ချ မမှတ်ယူ စေချင်တဲ့ သဘောပါ။ အဓိပ္ပါယ်ကောက်လွဲသွားရင် အရာမရောက် ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီ အကြောင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရယ်စရာလေး တစ်ခုထပ်ပြောပြဦးမယ်။ တစ်နေ့ ကျောင်းသားတွေစုပြီး ဖဲကစားကြတယ်။ သူတို့ကစားတဲ့ ဖဲကစားနည်းက poker မြန်မာလိုတော့ ပိုကာဒေါင်းတယ်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကစားနေကြတုန်း ဆရာရောက်လာတာ သူတို့မသိလိုက်ကြဘူး ဆရာကလည်း သူ့တပည့်တွေ ဖဲကစားနေကြတာတွေ့တော့ တိတ်တိတ်ကလေး အနားကပ်လာပြီး တပည့်တစ်ယောက်ကို နောက်ကနေ ဇက်ပိုးကို အုပ်လိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ တပည့်တွေအားလုံး လန့်ဖြန့်ပြီး ဘာလုပ်လို့ ဘာကိုင်ရမှန်းမသိ ဖြစ်ကုန်တော့တယ်။ သူတို့ဖဲကစား နေကြတာ ဆရာက လက်ပူးလက်ကြပ်မိသွားတာကိုး။ အဲဒီမှာ ဆရာက စောစောက သူဇက်ပိုးအုပ်လိုက်တဲ့ တပည့်ကို “ကဲမင်းကို ငါဘာကြောင့် ဇက်ပိုးအုပ်တာလဲ ၊ ဆိုတာပြောစမ်း ” လို့မေးလိုက်တယ်။ သူဆိုလိုတာက မကောင်းမှု လောင်းကစား ကို ငွေကြေးနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အပျော်သဘောဘဲဖြစ်ဖြစ် မကစားစေချင်လို့ ဆုံးမတာ။ ဒါပေမယ့်သူတပည့်က ဘာပြန်ဖြေလိုက်သလဲဆိုတော့ “ဟုတ်ကဲ့ သိပါတယ်ဆရာ၊ ကျွန်တော်ဖဲမှားပစ်လိုက်မိလို့ပါ” တဲ့။ ကောင်းရော။ ခုလည်းအဲဒီလိုပါ။ ဖဲမှား ပစ်လို့မဟုတ်ပါဘူး။ မကစားစေချင်လို့ပါ။ ကျွန်တော်ဆိုလိုချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်မလွဲကြစေချင်ပါဘူး။

(သုံး)

ကျွန်တော်ပုံရိပ်လေးတစ်ခု ချကြည့်မယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော်သား စကားပြောကြမယ်ဆိုပါစို့။ ကျွန်တော်က သူ့ကို စာကြိုးစားစေချင်တယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် အတန်းစဉ်တိုင်းမှာ ထူးထူးချွန်ချွန် အောင်မြင်စေချင်တယ်။ နှစ်တိုင်း ဆုတွေ ရစေ ချင်တယ်။ နောက်ပြီး သားကိုကျွန်တော်က နိုင်ငံခြား ဘာသာစကားတွေလည်း အများကြီး ကွန်ပျူတာပညာရပ်တွေလည်း မျိုးစုံ တတ်စေချင်သေးတယ်။ ဒီလိုနဲ့ တစ်နေ့မှာ သားက ကျွန်တော့်ကိုမေးမယ်ဆိုပါစို့။ “အဖေ ကျွန်တော်ကို ဘာဖြစ်လို့ စာကြိုးစားစေချင်တာလဲ ” ဆိုရင် ကျွန်တော်ဘာဖြေမလဲ။ “ဒီလိုသားရာ အဖေကသားကို လူပုံအလယ်မှာ မျက်နှာမငယ်စေချင်ဘူး၊ သား သူများထက် အောက်ကျနောက်ကျ မဖြစ်ရအောင် ၊ နောက်ပြီး ကိုယ်ခြေထောက်ပေါ်ကိုယ်ရပ်မားမားမတ်မတ် ရပ်နိုင်အောင် ဆိုရင်သားမှာ ပညာတွေအများကြီး တတ်ထားမှ ဖြစ်မှာပေါ့ ။ ဒါကြောင့် အဖေက သားကို စာကြိုးစားဖို့ ပြောနေရတာ ပေါ့ ” လို့ ကျွန်တော်ဖြေမယ်။ ကျွန်တော်အဖြေကို စကားလုံး တစ်လုံးတည်းနဲ့ ခြုံလိုက်မယ်ဆိုရင် “သားရယ် အဖေက မင်ကို ပညာတတ်ကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်စေချင်လို့ပေါ့” လို့ ဆိုရမှာ။ အဲဒီမှာ သားက ကျွန်တော်ကို တစ်ဆင့်တက်ပြီး “ပညာတတ်ဖြစ်တော့ သားက ဘာတွေ ဖြစ်လာမှာလဲ ”လို့မေးရင် ကျွန်တော်ဘယ်လိုဆက်ဖြေရမလဲ ။သားဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တ ထစ်ချာဘယ်ပြောနိုင်မလဲ။ သားကိုယ်တိုင်လည်း မသိ။ ဘယ်သူမှလည်း အတိအကျ မသိနိုင်တဲ့ကိစ္စ။ ဒီတော့ သားမေးခွန်းကို ကျွန်တော်လိုချင်တဲ့ပုံစံမျိုး ရောက်အောင် နည်းနည်းဆွဲယူတွေးမယ်။ “ပညာတတ်ကြီး ဖြစ်တော့သားမှာ ဘာတွေအကျိုးရှိလာ မှာလဲ” ဆိုတာမျိုး ။ အများကြီး အကျိုးရှိတာပေါ့။ ဝေဖန်ပိုင်းခြားတတ်တဲ့ ၊ ဆင်ခြင်တွေးခေါ် တတ်တဲ့အစွမ်းတွေ ပညာနဲ့အတူ သားရလာမယ်။ ပြဿနာတွေကို သားကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်အစွမ်းနဲ့ ကျော်လွှား ဖြေရှင်းလို့ရလာမယ်။ တတ်ထားတဲ့ ပညာနဲ့ သူများတန်းတူ ရပ်တည်လာနိုင်မယ်။ ပြီးတော့ အဓိကကျတာက သားတတ်ထားတဲ့ အသိပညာ အတတ်ပညာတွေနဲ့ သားရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အများကြီး အကျိုးပြုနိုင်မယ်။ ပညာတတ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ လူ့လောကအကျိုးကို အများကြီး သယ်ပိုးနိုင်တယ်ဆိုတာကတော့ လုံးဝ သံသယ မရှိပါနဲ့။ ဒါပေမယ့် သားတို့ လူငယ်တွေရဲ့ အသက်အရွယ် အပိုင်းအခြားမှာ သားဟာ ကျွန်တော်ပြောတာတွေကို သေသေချာချာ စေ့စေ့စပ်စပ် နားလည်နိုင်ပါ့မလား ဆိုတာတော့ အချိန်ယူပြီး အကဲခတ်ရမှာဘဲ။ သားဟာ ဖအေကို ဒီထက်ပိုပြီး ပြောမနေချင်တော့ တဲ့အတွက် သို့မဟုတ် ပြောလည်း ထူးမှာ မဟုတ်တော့တဲ့ အတွက် နားလည်ချင်ဟန်ဆောင်ပြီး ဒီအကြောင်းအရာကို ဖအေနဲ့ နောက်ထပ် မဆွေးနွေးတော့တာလည်းပဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အကျိုးပြုနိုင်မယ်ဆိုတာအထိ သားတွေမိချင်မှ လည်းတွေးမိဦးမယ်။ အသက်အရွယ် အပိုင်းအခြား ဆိုတာကလည်း ကျွန်တော်တို့ ထည့်မတွက်လို့ မပြန်ဘူး။

သားရဲ့ပုံရိပ်ကို ကျွန်တော်နောက်ထပ်တစ်ခု တွေ့ကြည့်တယ်။ “တစ်ချို့ သူတွေဆို ပညာလည်းမတတ်ဘူး ဒါပေမယ့် ဘဝမှာ အရမ်းအောင်မြင်ကြီးပွာ ကြတယ်။ စီးပွားရေးမှာဖြစ်ဖြစ် ၊ တခြားနယ်ပယ်တွေမှာဘဲဖြစ်ဖြစ် ငွေရင်းပြီး အောင်မြင်နေကြတာဘဲ။ အဲဒါကျတော့အဖေဘယ်လိုပြောမလဲ ” လို့သားက ကျွန်တော်ကိုလာမေးမယ်။ အဲဒီလိုသာ မေးခဲရင် ကျွန်တော်ပိုပြီး ဖြေရခက်သွားပြီး

။ “ပညာတတ် တာနဲ့ ပိုက်ဆံချမ်းသာတာ မတူဘူးသားရဲ့” လို့အလွယ်ဖြေလိုက်ဖို့ ကလည်းမဖြစ်။ တကယ်လို့ ကျွန်တော်က အဲ့လိုဖြေလိုက်မှ သားက အထွန့်တက်ပြီး “ဘာမတူတာလဲ အဖေ ” လို့များမေးလိုက်ရင် ပြီးရောဘဲ။ သူ့မေးခွန်းကို ပြန်ဖြေဖို့ အချက်အလက် ကျွန်တော်မှာ တော်တော်မနိုင်မနင်း ဖြစ်သွားပြီး ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ဒီကနေ့ခေတ် သားတို့အရွယ် လူငယ်တွေမှာ မြင်နေ၊ တွေ့နေရတဲ့ ပုံစံတွေက သူတို့အပေါ်ကို တော်တော်လေး လွှမ်းမိုး နိုင်တာမျိုး ရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ က အခွင့်အလမ်းကောင်းတာတွေ ၊ နောက်ခံနေ အင်အား ကောင်းတာတွေ ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်တာတွေနဲ့ အလုပ်ဖြစ်နေကြတာရှိတယ်။ “ပညာမတတ်ရင် ခံသွားရမယ်။ သူများနောက် ကျန်ရစ်ခဲ့မယ်။ ဆိုတဲ့ ခေတ်ရဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေက ပီပီပြင်ပြင် ဖြစ်မလားသေးဘူး ။ အသားမကျသေးဘူး။ တခြားပုံစံတွေနဲ့ဘဝမှာ ချမ်းသာကြီးပွား အောင်မြင်နေကြတာတွေက အများကြီး ရှိနေသေးတယ်။ တစ်နည်း ပြောရရင် ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း မှာက ပညာခေတ်ကို တကယ်မရောက် သေးပါဘူး။

ဒီနေရာမှ သားရဲ့မေးခွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်က သားကိုမေးခွန်း တစ်ခု ပြန်မေးရမယ်။ “သူတို့ ပညာမတတ်ဘူး ဆိုတာဘာကိုပြောတာလဲ သူတို့တွေက တက္ကသိုလ်တွေ မတက်ခဲ့ကြလို့ ဘွဲ့မရခဲ့ကြတာကို ပြောတာလား ” သူတို့ဘဝ အကြောင်းကြောင်းကြောင် သူတို့ တက္ကသိုလ်တက်ချင်မှ တက်ခဲ့ကြတယ်။ တချို့လည်း ဆယ်တန်းနဲ့ ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်ကြမယ်။ သင်္ဘောလိုက်တာ။ နိုင်ငံခြား အလုပ်သွားလုပ်တာ စသဖြင့်ပေါ့လေ။ အဲဒီလို ဆယ်တန်းမအောင်ခဲ့တာ။ တက္ကသိုလ် မတက်ခဲ့ကြတာ။ သူတို့ညံ့လို့လဲ ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မယ်။ ကျောင်းစာကို သူတို့ စိတ်မဝင်စားဘဲ တခြားတစ်ခုမှာ သူတို့စိတ်ဝင်စားဘို့။ အဲ့ဒီဘက်မှာ စိတ်ရော ကိုယ်ပါနှစ်ပြီး အလုပ်လုပ်ရင် အောင်မြင်သွားတာမျိုးရော၊ ထည့်တွက် မပေးကြဘူး လား။ “ပညာမတတ်ဘဲ ကြီးပွားနေကြတယ်၊ အောင်မြင်နေကြတယ်။” ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောချင်တာက လုပ်ငန်းနယ်ပယ်အသီးသီး မှာဘွဲ့ရ ခေတ်ပညာတတ် လူငယ်တွေအောင်မြင်လာကြတာ အများကြီးတွေ့နေရပြီ။ သိပ်ပြီးအားကျစရာ၊ အတုယူစရာကောင်းပါတယ်။ သားတို့လို ဘွဲ့လက်မှတ်တွေတထပ်ကြီး မရကြတဲ့ လူတွေလည်းအောင်မြင်နေကြတာရှိမှာပါဘဲ။ သူတို့ဘွဲ့မရခဲ့တာ။ ရခဲ့တာက သူတို့ပင်ကိုယ် အရည်အချင်း ညံ့ဖျင်းလို့ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်လိမ့်မယ်။ ကျောင်းစာကို စွန့်ပြီး သူတို့စိတ်ဝင်စားရာ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်မှာ စောစောစီးစီး ကတည်းက ထွန်းပေါက် အောင်မြင်အောင် ကြိုးစားခဲ့ကြတာ။ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမှာပေါ့။ သားကို ကျွန်တော်နောက်ထပ် တစ်ခုဖြည့်ပြီး ပြောချင်တာက အောင်မြင်ကျော်ကြားတဲ့ လူတိုင်း လူတိုင်းမှာ လျှို့ဝှက်ချက် တစ်နည်းအားဖြင့် သူတို့အောင်မြင်မှုရဲ့ သော့ချက်တွေ ရှိပါတယ်။ နောက်ပြီး အောင်မြင်နိုင်လောက်တဲ့ အရည်အချင်းတွေ ရှိလို့သာ အောင်မြင်တယ်လို့ မှတ်ပါ။ ဒါကျတော့ ခေတ်ပညာတတ်တာ မတတ်တာနဲ့တော့ ဆိုင်ချင်မှ ဆိုင်လိမ့်မယ်။

(လေး)

ဒီနေ့ခေတ်ကို ပညာခေတ်လို လူ့အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးက သတ်မှတ်လာ ကြတယ်။ ပညာရှာဘို့ အခွင့်အလမ်းတွေ ကလည်းအများကြီး ပိုပြီးတော့ ပွင့်လာတယ်။ ကျွန်တော်ဆယ်တန်း ဖြေပြီးတဲ့အချိန် ၁၉၈၀ ကျော်လောက်က အင်္ဂလိပ်စကားပြော သင်တန်းတက်ချင်လို့ရှာ၊ ရှာမရဘူး လုံးဝမရှိဘူးလို့ ဆိုလိုတာမဟုတ်ဘူးနော် ဒါပေမယ့် အလွန်ရှားတယ်။ သားတို့လူငယ်တွေ

ခေတ်ကျတော့ ဘာသာစကား သင်တန်းဆိုလည်း ဘာသာစကားမျိုးစုံ ကွန်ပျူတာ programming တို့ ၊ Graphic Design တို့၊ Software Engineering တို့မျိုးစုံ ။ ဒီအပြင် LCCI တို့၊ ACCA တို့၊ CAT တို့၊ ABE တို့၊ စတဲ့သင်တန်းတွေကလည်း မျိုးစုံ ၊ Internet , E-mail သင်တန်းတွေလည်းရှိလာပြီ။ အခွင့်အလမ်းတွေကလည်း မျိုးစုံ ဘာဖြစ်ချင်သလဲ။ ဖြစ်ချင်တာ ဖြစ်ခွင့်ရှိရတယ်လို့ကို ပြောရမလို့ဖြစ်လာပြီ။ အဲဒီသင်တန်းတွေကို ကြည့်လိုက်ရင်လည်း ဒီခေတ်လူငယ်လေးတွေ အလှအယက်လေးလာ ဆည်းပူးနေကြတာ တွေ့ရတယ်။ မိဘတွေက သားသမီးတွေကို ပညာတတ်ကြီး ဖြစ်စေချင်တယ်။ ဆိုတာကလည်း တစ်ပိုင်းပေါ့။ ဒီခေတ် ကလေးတွေကိုယ်၌ ကလည်း ပညာကိုမက်မောရ ကောင်းမှန်း သိလာကြတယ်။ ထင်ပါရဲ့။ ပညာရဲ့ အရေးပါမှုနဲ့ ပညာရဲ့တန်ဖိုးကို သူတို့ကိုယ်တိုင် သဘောပေါက်လာကြဟန်တူတယ်။ ဘယ်သင်တန်းမဆို အသီးသီးဘဲ အပြေးအလွှား တက်နေကြတယ်။ အပတ်တကုတ် ကြိုးစားနေကြတယ်။ ဒီလို မြင်ရတာ အင်မတန် စိတ်ချမ်းမြေ့စရာ၊ ကြည်နူးစရာ ကောင်းတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက်လည်း ရတက်အေးစရာ မဖြစ်ပေဘူးလား။ နောင်မှ ဒီလို ပညာတတ်တွေ များလာပါမှ တိုင်းပြည်က တိုးတက်သည်ထက် တိုးတက်လာမှာ။

ဒီနေရာလေးမှာ ကျွန်တော်တို့ခေတ်နဲ့ကွာ သွားတာလေး နောက်တစ်ချက်ကို ထည့်ပြောရဦးမယ်။ ကျွန်တော်တို့တုန်းက ဒီခေတ်လို အခြေအနေမျိုးတွေ မရှိခဲ့ဘဲ အတွက်တက္ကသိုလ်ဆိုတာကိုဘဲ ကျွန်တော်တို့ မက်မက်မောမော ကိုတက်ခဲ့ကြတယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝဆိုတာ တကယ်ကို ဘဝမှာ အပျော်ရွှင်ဆုံးကာလတွေလို့ကို ပြောရင်ရတယ်။ ဒီဘက်ခေတ်ကျတော့ ။ အထူးသဖြင့် ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံဘာသာ ရပ်တွေဆိုပါစို့ ။ အဝေးသင်ယူပြီး တစ်နှစ်တစ်ခါ စာမေးပွဲဖြေ ၊ ကြားထဲမှာ တခြားပြင်ဆင်မှုတွေ လေ့လာမှုတွေ လုပ်ကြတယ်။ နိုင်ငံခြား စာမေးပွဲတွေ ဖြေကြတယ်။ သင်တန်းမျိုးစုံ တွေတက်ကြတယ်။ အဲဒီတော့ တက္ကသိုလ် ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့တုန်းကလောက် မက်မက်မောမော သိပ်ပြီး မတက်ကြတော့ဘူး ။ တခြားအခွင့်အလမ်းတွေက အများကြီးရှိလာပြီးကိုး တက္ကသိုလ်တက်ဘို့ ကို ဆယ်တန်း အောင်တဲ့ လက်မှန်နဲ့ ခွဲတဲ့စနစ်ကြောင့် လည်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သူတို့ ဝါသနာပါရာ နဲ့ သူတို့ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် ကွာဟသွားတာမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းသားတစ်ယောက် ဆယ်တန်းဖြေတဲ့အခါ ၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပေါ့လေ။ တစ်ဘာသာမှ မဖြေ နိုင်ခဲ့လို့ ပဲဖြစ်ဖြစ် စာမေးပွဲနီးခါမှ နေမကောင်းလို့ဘဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ဘာသာ နှစ်စက တည်းကကြိုးစားခဲ့လို့ဘဲဖြစ်ဖြစ် ဆယ်တန်းအောင်တဲ့အခါ ရမှတ်နည်းသွားခဲ့ရင် သူဟာဘာမှ မျှော်မှန်း ပိုင်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ လူတစ်ယောက် ဖြစ်သွားရော။ သူစိတ်ထဲမှာ သူဖြစ်ချင်တာ တစ်ခုခုတော့ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဆရာဝန်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ စစ်ဗိုလ် ၊ Computer Scientist စသဖြင့်ပေါ့လေ ။ ဒါမှ မဟုတ်ရင်လည်း အခြားအတတ် ပညာတစ်ခုနဲ့ဘဝမှာ ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် ဖြစ်ချင်ရင်လည်း ဖြစ်ချင်လိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့်ဆယ်တန်းမှာ ရတဲ့အမှတ်နဲ့ သူတို့ရွေးချယ် ပိုင်ခွင့်တွေကို ကျွန်တော်တို့က ကန့်သတ်ပစ်လိုက်တဲ့အခါ လူငယ်ကလည်း ဖြစ်ပြန်ဆိုတော့ သူဖြစ်ချင်တာတွေ ဖြစ်မလာနိုင်တော့တဲ့ အခါ ဘာမှ မဖြစ်ချင်တော့တာ၊ ဘာကိုမှ အားမထည့်တော့တာ မျိုးလဲ သူ့စိတ်ထဲမှာ ဝင်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်ရအောင် ပုံစံတစ်မျိုးမျိုးနဲ့ သူတို့ဝါသနာ ပါရာကိုစူးစိုက်စိုက် လုပ်ခွင့်ရှိတဲ့ အခြေအနေမျိုး ဖန်တီးပေးနိုင်မယ်ဆိုရင် ပိုပြီးကောင်းလေမလား လို့လည်းတွေးမိတယ်။

တကယ်လို့များ တိကျတဲ့စာရင်း ဇယားတွေသာ ပြုစုထားကြမယ်ဆိုရင် ၁၉၉၀၊ ၂၀၀၀ ဒီဘက်နောက်ပိုင်းမှာ နိုင်ငံခြားကိုကျောင်းသွားတက်ကြတဲ့ လူငယ်အရေအတွက်ဟာ ဟိုတုန်းကထက် ဆယ်ဆ၊ အဆ နှစ်ဆယ် မက များလာပြီး

မိဘတွေကလည်း ငွေကြေးတတ်နိုင်တယ်ဆိုတာနဲ့ ဆယ်တန်းအောင်ပြီးကတည်းက နိုင်ငံခြားပို့ဖို့လောက် ကနေစပြီး စဉ်းစားကြတော့တာ။ အနိမ့်ဆုံး မလေးရှား၊ စင်ကာပူ ။ ဒီထက် တတ်နိုင်ရင် အင်္ဂလန်၊ ဩစတြေးလျ တို့အထိ ကျောင်းသွား တက်ခိုင်းဘို့ကို တော်တော်လေး အားသန်လာကြတယ်။ ကိုယ်တိုင်းပြည် အနာဂတ် အတွက်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီကလေးတွေက နိုင်ငံခြား တက္ကသိုလ်တွေက ဘွဲ့တွေရပြီး ပြန်လာ ကိုယ်လူ့အဖွဲ့အစည်းကောင်းကျိုး၊ ကိုယ်တိုင်းပြည်ကောင်းကျိုး ကိုလုပ် တော်တော်အားရစရာကောင်းပါတယ်။ ကမ္ဘာ့အဆင့်မှီ ပညာရပ်တွေ သူတို့မှာရလာမယ်။ နိုင်ငံခြား ဗဟုသုတ၊ အတွေ့အကြုံ တွေလည်းရလာမယ်။ ဒီလိုပုံစံ အတိုင်းသာဆို ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ နောင်ဆယ်နှစ်၊ ဆယ်ငါးနှစ်ကို လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်ပါလား။ ဘယ်လောက်များ လှပ သေသပ်နေမလဲဆိုတာ။

တစ်ခုထပ်ပြီး လိုတယ် ဘာလဲဆိုတော့ လူ့သဘော ၊ လူ့မနေ ဆိုတာကိုတော့ ထည့်တွက်ဖို့ပါ။ လူအမျိုးမျိုး စိတ်အတွေ့တွေ ဆိုတာ ထည့်မတွက်ဘဲ ထားလို့ မရဘူး။ ပညာတွေ ဘယ်လောက်ပဲတော်တော် ။ စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်တဲ့ ပိုင်းခြား ဝေဖန်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်စွမ်းလေးတော့လည်းရှိဖို့လိုသေးတယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင်တော့ ပညာတွေ အများကြီးတတ်ထားပြီး ကိုယ်ကိုကိုယ်လည်း အကျိုးရှိအောင် မလုပ်နိုင် အများအတွက် လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက်လည်း အကျိုးရှိအောင် မလုပ်နိုင်။

ဒီအပြင်ကို လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့အထိကို ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်လူကြီးတွေကလည်း ပြောကြတယ်မဟုတ်လား ။ ပညာတတ် လူယုတ်မာ ဆိုတာ၊ ပညာတတ်ပြီး အကောင်းအဆိုးဝေဖန်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်စွမ်းမရှိရင် လူ့လောကကို ဘယ်လိုကောင်းကျိုး ပြုနိုင်တော့မလဲ ။ ကောင်းကျိုး မပြုနိုင်တာ ထားပါတော့ ။ တစ်ချို့ကို ပညာတွေတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် တတ်ထားတဲ့ ပညာကို ဘယ်လိုပြန်သုံး ရမယ်ဆိုတာ မသိကြဘူး။ ပိုဆိုးတာက ပညာတတ် လူယုတ်မာ ဖြစ်သွားတော့တာ။ ပညာတတ်တဲ့လူ ယုတ်မာပြီဆိုရင် ပြောင်မြောက် တယ်။ခံရတဲ့သူဘက်က သူ့အပေါ် ယုတ်မာလို့ ယုတ်မာမှန်းတောင် မသိလိုက်ရဘူး။ ဒီနေရာမှာ စကားစပ်လို့ ပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ် ပြောဦးမယ်။ နယ်စပ်က ရွာတစ်ရွာမှာ သူဌေးလင်မယား ကလည်းမေးပြစကားကို နားမလည်၊ မေးပြကလည်း သူဌေးလင်မယားစကားကို နားမလည် အဲဒီရွာမှာ ဖြစ်ချင်တော့ သူတို့နှစ်ဖက်လုံးရဲ့ဘာသာစကားကို ကောင်းကောင်း ကျွမ်းကျွမ်း ကျင်ကျင်တတ်တဲ့ ပညာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရှိတယ်။ ဒီပုံပြင်ထဲမှာတော့ သူ့ကို စကားပြန်လို့ဘဲခေါ်လိုက်ရအောင်။ ဒါနဲ့ စကားပြန်က သူဌေးလင်မယားနဲ့ မေးပြတွေကြား ပြောဆိုပေးရတာပေါ့။ မေးပြအကြီးအကဲက ဒီသူဌေးမှာ ရတနာတွေ၊ ငွေတွေ အများကြီး ရှိတယ်ဆိုတာလည်း အတိအကျသိပြီးသား။ ဒီတော့ သူက ရွှေ၊ ငွေ ပစ္စည်းတွေ ဘယ်မှဖွက်ထား သလဲဆိုပြီး မေးတယ်။ သူဌေးကလည်း သူ့တသက်လုံး ရှာဖွေစုဆောင်း ထားရတာဆိုတော့ အလွယ်တကူဘယ်ပေးပါ့မလဲ ။ မေးပြအကြီးအကဲ ကလည်း တဖြည်းဖြည်း ချင်းနဲ့ ဒေါသထွက်လာ၊ သူဌေးကလည်း ဖွတ်ပေ ပြီး "ဘူး" ချည်းခံနေတော့၊ အခြေအနေက တော်တော်လေး တင်းမာလာတယ်။ မေးပြအကြီးအကဲနောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် အနေနဲ့ ရတနာတွေ ဘယ်မှာထားတယ် ဆိုတာ အမှန်အတိုင်း ပြောဖို့နဲ့ မပြောရင် သတ်ပစ်မယ်လို့ ခြိမ်းခြောက်တယ်။ စကားပြန်က သူဌေးလင်မယားကို နားချတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာဆိုတာ ပြန်ရှာရင်ရတဲ့ အကြောင်း၊ လူ့အသက်လောက် ဘာမှ တန်ဖိုးမရှိတဲ့ အကြောင်း၊ ဒီတစ်ကြိမ်တော့ မေးပြအကြီးအကဲက ပြောတဲ့အတိုင်း တကယ်ကိုလုပ်တော့မှာ ဆိုတဲ့အကြောင်းနဲ့ ရတနာတွေ ဘယ်မှ ဖွက်ထားတယ်ဆိုတာ အမှန်အတိုင်း ပြောလိုက်ဖို့ ပြောတယ် ။ ဒါမှ သူ့ဘက်ကလည်း သူဌေးလင်မယား ကိုမေးပြအကြီးအကဲက မသတ်အောင် ပြောပေးနိုင်မှာ ဖြစ်ကြောင်း ပြောတယ် သူဌေးကလည်း

စကားပြန်ပြောတာ နားထောင်ရင်း ဓားပြအကြီးအကဲရဲ့ အရိပ်အကဲကို ကြည့်လိုက်တော့ တကယ်ကို ဒေါသထွက်နေမှန်း သိလိုက်တယ်။ လူဆိုတာသေရမှာတော့ ကြောက်ကြတာဘဲလေ။ ဒီတော့သူဌေးကလည်း မတတ်သတဲ့အဆုံး ရတနာတွေကို သူတို့ခြံထောင်က ရေတွင်းပျက်ထဲမှာ ဖွက်ထားတဲ့ အကြောင်းနဲ့ သူတို့ အသက်ကို ချမ်းသာပေးဘို့ အကြီးအကဲက မျှော်လင့်တကြီး နဲ့စကားပြန်ကို “ရတနာတွေ ဘယ်မှာဖွက်ထားသတဲ့” လဲလို့မေးတယ်။ ဒီမှာတင် ကိုရွှေစကားပြန်က “ဒီလူက ခေါင်းအလွန်မာတယ်၊ သူ့ကိုသတ်ပစ်ချင်သတ်ပစ်လိုက် ရတနာတွေ ဘယ်မှာ ထားတယ်ဆိုတာကို မပြောဘူးတဲ့ခင်ဗျာ” လို့ပြောလိုက်သတဲ့။ ဓားပြအကြီးအကဲလည်း အရမ်းကို ဒေါသထွက်သွားပြီး သူဌေးလင်မယားကို ချက်ချင်းဘဲ ပစ်သတ်လိုက်တယ်။ ကဲ- ကြည့်စမ်း၊ ဘယ်လောက်ဆိုး လိုက်သလဲ။ ပြောချင်တာက ပညာဆိုတာ ဘာပညာပဲဖြစ်ဖြစ် လေ့လာပါ။ ဆည်းပူးပါ။ ကောင်းပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ်တတ်တဲ့ ပညာနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ကို အကျိုးပြုပါ။ အဲဒီလို အကျိုးမပြုနိုင်တောင်မှ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ စကားပြန်လို ယုတ်မာတဲ့သူမဖြစ်စေနဲ့။

(ငါး)

တကယ်တော့ ပညာရဲ့တန်ဖိုးဟာ တိုင်းတာလို့ မရနိုင်လောက်အောင် နက်ရှိုင်းပါတယ်။ လောကမှာ အလွန်အဖိုးတန်ပါတယ်ဆိုတဲ့ ကျောက်သံ၊ ပတ္တမြားတွေ ရေနံ၊ ကျွန်းသစ်စတာတွေ၊ တခြားများစွာသော အဖိုးတန် ပစ္စည်းတွေ၊ ဒါတွေအားလုံး ကိုသူ့တန်ရာရာတန်ကြေး တန်ဖိုးဖြတ်တလို့ ရပါတယ်။ ပညာကိုကျတော့ ဘာနဲ့မှ တန်ဖိုးဖြတ်လို့ တိုင်းတာလို့မရဘူး။ ဒီအပြင် ပညာရဲ့တန်ဖိုး ကိုဘယ်လို အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်မလဲ ။ တိကျတဲ့ အဆုံးအစ အနားသတ်မှ မရှိတာ။ အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်လို့ မရဘူး။ ဒါပေမယ့် ပညာရဲ့တန်ဖိုးကိုပေါ်လွင်အောင် ဥပမာတစ်ချို့တော့ပေးလို့ ရတယ်။ အဲဒီဥပမာလေးတွေနဲ့ဆိုပါဦး သဘောပေါက်လိမ့်မယ်။ ပညာကြောင့် လူ့ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားလာတယ်။ ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ငါးထောင်လောက်က လူတွေဘယ်လို နေထိုင်သွားလာခဲ့ကြသလဲ။ အဲဒီတုန်းက လူ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ဒီနေ့ခေတ် ယဉ်ကြည့်လိုက်စမ်း ။ ဒီတိုးတက်ပြောင်းလဲမှုတွေ ဟာ ဘယ်တန်ခိုးရှင် တစ်ယောက်ယောက် ကမှ မန်းလိုက် မှုတ်လိုက်လို့ ဖြစ်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့အလိုလို ဖြစ်လာတာ တစ်ခုမှ မရှိဘူး ။ပညာနဲ့ပဲ တိုးတက်ပြောင်းလဲ အောင်လုပ်လာခဲ့ကြတာ မဟုတ်လား တီထွင်ဆန်းသစ် မှုဘက်ကိုကြည့်ရင် လည်းဥပမာ ကား၊ရထား၊ လေယာဉ်ပျံ၊ သင်္ဘောစတဲ့ တီထွင်မှုတွေ အဲဒါတွေ ကြောင့်ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ လူသားအားလုံး ခံစားစံစားနေရတဲ့ကောင်းကျိုးတွေကို ဘယ်လိုတန်ဖိုးဖြတ်မလဲ။ ဒါသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အပိုင်းတစ်ခုတည်းပဲ ရှိသေးတယ်။ ဆက်သွယ်ရေးစနစ် တွေဆိုရင်လည်း တယ်လီဖုန်း ၊ mobile phone တွေ၊ အီးမေးလ်၊ အင်တာနက် တွေနဲ့ လူ့အဆင့်အတန်း ၊ လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားတိုးတက်လာတာတွေ ၊ ရေခဲသေတ္တာ၊မိတ္တူကူးစက် ၊ လေအေးပေးစက် စသဖြင့်၊ စသဖြင့် မရေတွက်နိုင်တော့ဘူး။အဲဒါတွေကိုရော ဘယ်လိုတန်ဖိုးဖြတ်မလဲ အဲဒီလိုဖြစ်လာအောင် ဘယ်သူတွေက ဖန်တီးခဲ့ကြသလဲ။ ဘာနဲ့ဖန်တီး ခဲ့ကြတာလဲ ဒါပညာရဲ့တန်ဖိုး မဟုတ်ဘူးလား။ ပညာတတ်တွေရဲ့ တန်ဖိုးပြယုဂ် တွေပဲမဟုတ်လား။

ပြောရရင် ဘယ်ဆုံးလိမ့်မလဲ။ ရေးပြရင် စာမျက်နှာ ထောင်သောင်းချီသွားမယ် ။ ရေမြေ၊ တောတောင် ၊ သဘာဝ သံယံဇာတ တွေဟာ တိုင်းပြည်တစ်ခု လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွက် အရေးပါသလို တန်ဖိုးဖြတ်မရသလို ပညာရဲ့တန်ဖိုး လည်း ခေတ်အဆက်ဆက် ၊ ကောင်းမွေတွေကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်း သွားစေမှာ ဖြစ်တယ်။ ပညာနဲ့သာ ခေတ်တွေ စနစ်တွေကို ပြောင်းလဲခဲ့ကြတယ်။ ပိုကောင်းသထက် ၊ ကောင်းတာတွေ ဖန်တီးခဲ့ကြတယ်။ အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေ လူ့အဖွဲ့အစည်း လူ့သမိုင်းရဲ့ ပြောင်းလဲခြင်းတွေကို ပြန်ပြီးကြည့်ရင် ပညာရဲ့တန်ဖိုးကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရမှာပါ။ ဘာရယ်လို့သာ စကားလုံးဖွဲ့ပြီး ပြောချလိုက်လို့ မရတာ။

ပညာရဲ့တန်ဖိုး ကိုနားလည်လို့လည်းပဲ ချမ်းသာတဲ့ မိဘပဲဖြစ်ဖြစ် ၊ ဆင်းရဲတဲ့ မိဘဖြစ်ဖြစ် ။ သူတို့သားသမီး တွေကို စောစောစီးစီး ကျောင်းထွက်ပြီး စီးပွားရှာဖို့ ဘယ်တုန်းကမှ မတိုက်တွန်းဘူး။ ချမ်းသာတဲ့ မိဘတွေကို သူတို့ရှိတဲ့ စည်းစိမ်ပုံပြီး သားသမီးတွေကို ပညာတတ်အောင် ပံ့ပိုးကြတယ်။ သူတို့ထက်မြင့်တဲ့ ဘဝတွေကို သူတို့သားသမီးတွေကို ရစေချင်ကြတာ။ ဆင်းရဲတဲ့ မိဘတွေကလည်း ဆင်းရဲတဲ့ ကြားထဲကဘဲ ပိုပြီး အပင်ပန်းခံ ၊ အနစ်နာခံ ပြီး သူတို့ သားသမီးတွေကို သူတို့လို ပင်ပင်ပန်းပန်း ဆင်းဆင်းရဲရဲ ရှာဖွေမစားရအောင် ။ အဲဒါအနိမ့်ဆုံး ပါ။ တကယ်တမ်းတော့ ဘယ်မိဘမဆို ၊ သားတွေ၊ သမီးတွေ အတွက်အမြင်မားဆုံး မျှော်လင့်ချက်တွေထားကြတာ ချည်းပါဘဲ။ အဲဒီအမြင်ဆုံး မျှော်လင့်ချက် ဆိုတာလည်း ပညာတတ်ဖို့က အဓိကပါ။ ချမ်းသာတော့လည်း ချမ်းသာတဲ့အလျောက် ၊ ဆင်းရဲတဲ့သူတွေလည်းဆင်းရဲတဲ့ အလျောက် ၊ ရာထူးကြီးကြီး ၊ သူတို့ သားတွေ သမီးတွေကို ပညာတတ်ကြီးတွေ ဖြစ်စေချင်ကြတာ။ ဘာကြောင့်လဲ ၊ ဘာဖြစ်လို့ အားလုံးက ပညာနောက်ကို လိုက်နေကြတာလည်း တွေးကြည့်စမ်း။ ဒါကိုပညာရဲ့တန်ဖိုး အတော်ပေါ်လွင် ရောပေါ့။ ပညာရဲ့ နှိုင်းမရတဲ့ တန်ဖိုးကြောင့်ဆိုတာ ရှင်းမနေဘူးလား ။ ဒီတော့ ပညာ တွေလည်း တတ်မယ်။ စဉ်းစားချင်ချိန်တတ်တဲ့ ဉာဏ်စွမ်းလည်း ရှိမယ်။ လူတွေကိုလည်း အကျိုးပြုနိုင်မယ် ဆိုတဲ့ပညာတတ်တစ်ယောက် ရဲ့တန်ဖိုးကလည်း ခု ပညာရဲ့ တန်ဖိုးထပ်တူ ပါဘဲ။ ပိုပြီးပေါ်လွင်အောင်တစ်ခု နှိုင်းယှဉ်ပြောပြမယ်။ ရှင်ဘုရင်တစ်ပါး နန်းကျသွားပြီ ဆိုတဲ့အခါ သူဟာ သာမန်လူဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ ချွေရံသင်းပင်း လည်းမရှိတော့ဘူး။ သြဇာ အာဏာဆိုတာလည်း မရှိ ၊ ဟိုစဉ်က သူ့အနား ဝိုင်းနေတဲ့ မိတ်ဆွေ ၊ အဖော်အပေါင်းဆိုတာလည်းမရှိ ရှင်လျက်နဲ့ သေရတဲ့လူလိုပဲ အဲဒီလိုပဲ လူချမ်းသာတစ်ယောက် ကံအချိုးအကွေ့ တစ်ချက်မှာ ကုန်းကောက်စရာမရှိအောင် ဆင်းရဲသွားတာမျိုး လည်းရှိတယ်။ ပြန်နုလန်ထူဘို့ ဆိုတာမလွယ်တော့ဘူး ။ ပညာနဲ့ အသက်ရှင်ရပ်တည်တဲ့လူကျတော့ အားလုံး ပျက်စီးပြိုလဲသွား ရင်လည်း အသစ်ကနေ ပြန်ပြီး စနိုင်ပါတယ်။ သူဟာ သုည ဘဝ ကနေပြန်ပြီး စ လို့ရတယ်။ ဘယ်အချိန် ဘယ်အခြေအနေ မျိုးဖြစ်ဖြစ် ၊ သူ့မှာ ပြန်တည်ဆောက်နိုင်တဲ့ လုံလောက်တဲ့ပညာ အရင်းအနှီးရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ပညာတတ် တစ်ယောက်ရဲ့တန်ဖိုး ၊ ပညာရဲ့ တန်ဖိုးဟာ ငွေကြေး စည်းစိမ်တွေထက် အများကြီး သာလွန်ပါတယ်။ ရှင်ဘုရင် တစ်ပါးရဲ့ ဘုန်းတန်ခိုး သြဇာထက်လည်း ပညာ ရဲ့တန်ဖိုးက သာတာဘဲ။

နောက်တစ်ချက်က ပညာရပ်တိုင်းမှာ နှိုင်းမရတဲ့ တန်ဖိုးကိုယ်စီ ရှိကြတာပါဘဲ ။ ဆရာဝန်ပညာမှ အင်ဂျင်နီယာပညာမှ ဥပဒေပညာမှ ပိုတန်ဖိုးရှိတယ်။ ပိုလူရာဝင်တယ်ရယ်လို့မဟုတ်ပါဘူး ။ ဘယ်ပညာရပ်မဆို လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေအတွက် တန်းတူ ညီမျှ လိုအပ်တာချည်းပါဘဲ။ လူ့အဖွဲ့အစည်း တွေရဲ့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု နှုန်းတွေ ၊ စံတွေ မတူကြသေးတဲ့ အတွက် တော့ တစ်ချို့

ပညာတန်ဖိုးတွေ မှေးမှိန်သလိုဖြစ်နေတာ မျိုးတော့ ရှိတာပေါ့လေ။ ဒါလည်းပဲ အမြဲမဟုတ်နိုင်ပါဘူး ။ ဒီတော့ ကိုယ့်ပညာ ရပ်အပေါ် ကိုယ်တန်ဖိုး ထားတတ်ဖို့က ပိုအရေးကြီး တာပါ။ နောက်ပြီး နိုင်ငံခြားမှာ သင်ခွင့်မှ ပညာရပ်တစ်ခုက ပိုပြီး အဖိုးတန်တယ်ဆိုတာမျိုး လည်းပြောလို့မရဘူး။ ဘယ်မှာပဲသင်သင် ကိုယ်ယူနိုင်သလောက်သာရခဲ၊ ကြတာမဟုတ်လား တစ်တန်း တည်းတက်ခဲ၊ကြတာချင်း ၊ ဆရာတစ်ယောက်တည်းနဲ့ သင်ခွင့်ကြတာချင်း တူရင်တောင်မှ တကယ်တတ်ခဲတာ မတတ်ခဲတာဟာ တူမှာမှ မဟုတ်တာ။ သင်တဲ့သူက ဘယ်ပုံစံနဲ့ ပဲသင်သင် ဘာတွေပဲသင်သင် ယူတဲ့သူက ယူနိုင်မှ ယူတတ်မှ ရကြ တာပါ။ သင်လိုက်တဲ့ စာသိကို လက်တွေ့မှာ ဘယ်လောက် အသုံးကျနိုင်မယ် ဘယ်လိုထိုးထွင်း မြင်နိုင်မယ်၊ ဘယ်လောက်ထိ ဆင်ပွား တွေးခေါ် တတ်မယ်ဆိုတဲ့ အပိုင်းကျတော့ တဦးချင်းနဲ့ပဲ ပိုဆိုင်နိုင်လိမ့်မယ်။ ဒီတော့က ဘယ်ပညာရပ်ကို ပဲလေ့လာ ၊ လေ့လာ၊ ဘယ်နိုင်ငံ ၊ ဘယ်တက္ကသိုလ် မှာဘဲ ဖြစ်ဖြစ်တန်ဖိုး ရှိကြတာချည်းပါပဲ ။ ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် သဘောမျိုး မထားကြဖို့က လိုရင်းပါ ။ နိုင်ငံခြားမှာ ကျောင်းသွားမတက် ရလို့သိပ်ပြီးတော့ သိမ်ငယ်စရာမရှိပါဘူး။ စောစောက ပြောခဲ့သလို ပင်ကိုယ် အစွမ်းအစကလည်း စကားပြောတယ်။ တချို့ကွဲပြား ၊ ခြားနားမှုတွေ ရှိနေတာ ၊ ဒါမှမ ဟုတ် ရှိတယ်လို့ ထင်နေတာကလည်း စနစ်ကြောင့်၊ လူတွေကြောင့် ဖြစ်နေတာပါ။ အထူးသဖြင့် မရင်ကျက် တဲ့လူတွေ ကြောင့်ဖြစ်ရတာ။ ဒီလိုဘဲ ခေတ်ကာလ အပိုင်းအခြားတစ်ခုမှာ ကန့်သတ်၊ ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ပညာရေး စနစ်ပုံစံတွေကြောင့် ဘာသာရပ်တစ်ခုက တစ်ခု ထပ်ပိုပြီး မြင့်သလို ထင်ရတာမျိုး လည်းရှိတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ဒါတွေက ပကတိတရား မဟုတ်ပါဘူး။

(ခြောက်)

ထားပါတော့ ။ ပညာမှာ ဖော်ပြရခက်တဲ့ မမြင်နိုင်တဲ့ တန်ခိုးဩဇာဆိုတာ လည်းရှိတယ်။ ဂုဏ်သတင်း အလင်းရောင်လို့ ပြောရင်လည်း ရတယ်။ အဲဒါကို ပညာရှိ ပညာတတ်တွေက သူတို့ကိုယ်တိုင် သတိမပြု မိချင်နေမယ်။ တော်တော်များများကတော့ ဒါကိုမေ့ထားလိုက်တဲ့သဘောပါ။ပညာမဲ့တဲ့ လူတွေကျတော့ အဲဒီတန်ခိုးဩဇာကို ကောင်းကောင်းသတိထားမိတယ်။ “အရှိန်” လို့ခေါ်မလား မပြောတတ်ဘူး ။ တစ်ချို့များဆိုရင် ပညာရှိတစ်ယောက် ၊ပညာတတ်တစ်ယောက်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်မိပြီဆိုတာနဲ့ အလိုလို သိမ်ငယ်သွားတော့တာ။ တစ်ဖက်လူက သူတို့ကို ဘာမှ မလုပ်ပဲနဲ့ ၊ အဆင်အတန်း ခွဲတာမျိုး မလုပ်ပဲနဲ့ကို သူတို့ ကိုယ်တိုင်ကပြောတာ ဆိုတာ နေတာ ထိုင်တာ အားလုံး ရွံ့ သွားကြတော့တာ။ အဲဒီထက်ဆိုးရင်တော့ ရင်ကို မဆိုင်ရဲတော့ဘဲ အလကားနေရင်း ကိုစိုးရိမ်၊ ကြောက်ရွံ့နေတော့တာ။ ဒီတော့ ခေတ်လူငယ်တွေကိုနောက်ဆုံး တစ်ခုမှာချင်တာက လတ်တလော သာယာမှုပေးတဲ့ အပေါ်ယံလောက် သာတန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝအတုတွေကို အားမကျပါနဲ့ ။ မျက်စေ့အောက်တွင် ချမ်းသာသွားတာ၊ ဆင်းရဲသွားတာ ၊ ဘဝပျက်သွားတာတွေလည်း မင်းတို့အများကြီး မြင်ဖူး၊ ကြားဖူးမှာပါ။ အဲဒါတွေဟာ လူ့ဘဝရဲ့ တန်ဖိုး အစစ်အမှန် တွေလည်း မဟုတ်ကြပါဘူး။ “ပညာ” နဲ့ ရပ်တည်နိုင်တဲ့ ပညာနဲ့ အသက်မွေးနိုင်တဲ့ ပညာနဲ့ကိုယ်ကိုယ်သော်လည်းကောင်း ကိုယ်အသိုင်းအဝိုင်း ၊ ကိုယ်တိုင်းပြည်၊ ကိုယ်လူမျိုး ၊ ကိုယ်လူ့အဖွဲ့အစည်း ကိုသော်လည်းကောင်း တန်ဖိုးမြှင့်ပေးနိုင်တဲ့ ပညာရှင်တစ်ယောက် ပညာတတ်တစ်ယောက် ဘဝ ကိုသာ မက်မက်မောမော ခံယူကြစမ်းပါ ။ အဲဒါ ဘာနဲ့မှ တိုင်းတာတွက်ချက်လို့ မရတဲ့ တန်ဖိုးအစစ်ပါ။ ကျွန်တော်ကို တစ်ယောက်ယောက်ကများ “ခင်ဗျား ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်ချင်သလား၊ ရှင်ဘုရင် တစ်ပါးဖြစ်ချင်သလား လို့ယှဉ်ပြီးမေးခဲရင် ကျွန်တော်ဘယ်လိုဖြေမယ်သိလား ” ပညာတတ်တစ်ယောက် ပဲဖြစ်ချင်တယ် ပညာတတ်တစ်ယောက် ဘဝကိုရှင်ဘုရင် နဲ့တောင် မလဲနိုင်ပါဘူး။ လို့ဒီထက်ပိုပြီးပညာသားပါပါပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ သုဝဏ္ဏသာမ

ဇာတ်တော်ထဲက “သားရွှေအိုးတမ်းလာတာမြင်ချင်ပါတယ်။ ” ဖြေသလိုမျိုး ကျွန်တော်ကလည်း “ပညာတတ်ရှင်ဘုရင်တစ်ပါး ဖြစ်ချင်ပါတယ်” လို့ပြောမိမှာဘဲ ဟုတ်တယ်လေ ဒါမှ လူသေရင်လည်း နာမည်မသေမှာ ကိုယ်ရဲ့ ကောင်းမွေတွေ ကိုယ်ပိုင်တဲ့မြေမှာ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ တည်တံ့နေမှာ။

တိုးကျော်လှိုင်

မြန်မာမိသားစုဖွံ့ဖြိုးမှု တင်ဆက်သည်။